GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl. No.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0222
4	Work Number	D 0575
5	Page No (From... To)	1 to 110
6	Name of the Work	PRABHANDA RAJIYAMU
7	Subject	PRABHANDAMU

TEL. D. NO.
575
B. NO. 222

B. 222
D. 575

దినిదినట్లువాప్పవా

ఎనలాజుపోవుంబొనచిర్\

ంధ్రంబుపెంపునకొంగుపు

రంగసప్తపదములునడచి\

ానిచేతసనేతలుపెట్టించి

స్రవునరుంధతివెదత్రోదబూచి\

ాపులకెల్లవెలుపైవెలయుతాసు\

ములువేల్పుదర్శించివంధురభక్తి\

షానీయబ్జాజ్యవస్త్రవులతోద\

వుభ్రాజనవులబువ్వమాచరించి॥

కెుకొకతినాలుగుదినవులు\

నినవలనాటుతెయునాస్త్రోత్రవుగా\

నాగవలికంభివల్లియు\

గుంబెండ్లియుచెలంగెవిషధ్రరపతికి॥

చుసురలు

తెలాచిత

లు\ప శ్నీరు

సస్త్రారివీణెలు

దశులు\

యయూరం

లజ్జరు

ఆరణం॥ శుభలత్మ్రా

అప్పుడు నరపతి యిరపతి నయిల్లుకెరవి

ల్లుకైన గోవిందునికి। తనతనయు పొత్తు

చి। తనకాకెేసప్రలంబా యినని యెంచి।

తు నరణంబులు గావించుటలు। గంధపి

వెయిల కట్టులుం గరంబులు। వుంన్ని వు

లు। చెనరులు। చేతట్టులు। వాంటీరతా

కంఠపతా శికలు। కంఠసిరులు। ఉత్తరిగెలు

లు। వురవులు। తురాలు। కెలెలంబులనంబర

పీతాంబరంబులు। నీరాశులు। బురుసాల

లు। చంద్రుకావులు। గంధగావులు। వి

లు। మెఘువర్ణంబులు। పచ్చపట్టులు। చీనీలు।

లు। నదికట్లు చాందరులు। వాసావళులు

రవికప్పడంబులు। సకలాతిగండారము

నైతెట్టులు। తిప్పునక్రగోడసరాదులు।

3

చి వెలాకతలం పురానికటాక్షు సుధార్మికా కరము

2

రంగీకత్తులు। బంధురగంధసింధుర సైంధవ శిబిక్రాందో

ల। పిడాపాంబులు। సోగసిస్నవ్రుగోవు వెవు టుని యుబళ్లి

ప్రసంబచరించు। జేబునే జేబుకు తినే బవంతి దింతభూపట

టప్లికనచందువా పొందికజెందిజనుల పొందికనుల పండు

కెంబట్టురులు పండువులునం। రత్నకంబళంబులునం।

పెశొఝకంబళంబులు। జంబూఖానులు। బువులు తాళంబులు

దుబు। పట్టుచాపలు। పగడాల కోళ్ల వుంచంబులు। కుంకుమ

సీకపు। లకెరంగితలాడలు। సుళ్లు తాప్త్రాకురాడంబులు।

పుప్పప లు। చదరంగం పగడాల సారెలు। పొన్నంబుసురటు

రంగీ పీలూ విలాకర ముకుర వీలికా కరండ కర్కరికా। కళాచిక

ఛత్రచామరంబులు। జాలవల్లికలు। కంగానిగిన్నెరలు। పన్నీరు

చిరుదర్ద్ గందపు ప్రాకులు। జవ్వాదివంకులు। కస్తూరివీణెలు

చంబు బులు। కప్పురపు గ్రావులు। వెలుకొడవులు।

పునుగు చట్టెపంచవన్నెచిలుకలు। గొరవంకలు। మయూరం

పొట్టెళ్లు। పికిళులు। పావురంబులు। బచ్చిగోళ్లు ద్ర

బులు। డెగల

2

అరణంబు శుభలక్ష్మణా

అష్ట

వీణెలు|స్వరమండలంబులు|తంబురలు|కిన్నెరలు|
స్త్రంబులు|రబాబులు|మూటుసురతాణులు|త్రరా
వులు పీణెలు|పిల్లగ్రోవులు|దండెలు|ఢక్కలు|...మా...
బులకతనంపు నంబికెలు|కుందనంపు బిందెయ...ంద్రవలయం
రలు|ప్రేంఖదివ్యకంభములు|లుడుగరదిండ్లును|ప్రేంఖకొప్పె
గాలదంతపు భరిణెలు|మరియు వినోదోచిత పురికు బా
వులు ససైన్యగానుం సంగిన|సంతలో నలవేలుంబులైన వస
దంత్రులైన చంద్రకళకు నాత్రానరాజుకు బమంగతనత
న యుప్పటుంకిత గినరతులబుద్ధులు స వండంబులు
నవరత్నంబులోడ బియ్యంబు నించి|నా...కొల్పి|
రణంబులు పసపునకు పసపుగలిగియుం నావిద్రాంబ
వులొసంగి|గ్రామంబులాలవుండలు...ంజ్యోంబగు
వంపించి|యూపివర్ణితప్పరిజనుల వాళ్లె బనంబ
విందులకు విందులిడి|బూమిచార...|వారయ
వుగని యుగులచ్చి మంగనినిన్వేసు గబూమి కనిగ
...యుకతెగనిశ

స...ంబి|వెరాకతలంపురానికటాత్రసుధార్మికా...కరవు
...మెనగ్రుంమరించు వర్ణనంబు భావంబు నసాష్ట
గనవంస్త్రారంబు తొడదుచితబవాచు వూనంబులొసంగి
తనవట్టు నివట్టుగాచె పట్టు మని|వంనివిగా పరికించి|యు
రికించి బంప|చిలువంది|వందివూగధక్తైవారవర్శ్యులువూర|
వూరబలశాలియై యూలో యూలో చనచెసి|ఖలమదా
శ్రెసరియైన వారి|దివెరితొబంధుయుతంబుగా పరివా
భ్రుసుదానుసు నిజపురంబుచేరి కొలుచువారలతదావాసవు
ఖకనిచి|చంద్రకళతుడగలచంద్రకళతొ నాత్రానరాజునిభ
యుశావినదు ండగు నాత్రానరాజనందనుని భృత్తియుయు
నందనుని శత్రియుగలిగి|యూనాతటునిస్తులప్రశస్తల|
శస్త్రయుశస్త్రరు శాస్త్రసైూపరిభ్రాగాగ్రవార రంబులగు|
తెజూవిరాజితద్విజరాజాగ్రవారవర్శ్యుల|దానసిం
దు...|సాగర|శక్తి|సేకర|మంద|ప్రంర్త|మెప్పూ ద్రష్టమదద్ర
...వాలవర్శ్యులకు తావళవర్శ్యులగు దంతావళవర్శ్యులన

లకుకు|సిద్ధివిలాసవిభ్రాతసుయోగాభ్యస [illegible] |అ [illegible]

గసాధనుండును|అభ్యాసాతిపిశాచభ్రం [illegible] న్నను౦

డును|అవిచ్ఛిన్నవయునానాకవధ్వను [illegible] ను|

అఖండతత్వబోధనుండును|అపరిమితశ్రద్ధనుండును|

నైయలంకృతులమెరయుచవమత్కృతులవయుజ్వనృతులుతను

వొగడ|సకలభోగంబులనుభవింపుచుండెనక్షత్రవెంకటభైశ్య

కుండలమెలువుంగానాంచారుతోనపరంజికుప్పెలనెం

ప్పారుపిరిపిపాలకుచప్పులు|ఇంద్రగోపంబురూపంపుజగజ

పువారికుచ్చునచుట్టుసరిగపనిసింగంపుప్రతిమలయుంత్రికపని

మించుమున్నసాంబుప్పును|హంసంబగుకుంతువుపూవునిచని

పచ్చతాప్తాపరపుగనుపరపును|నిద్దంపుపసిమివాలుకునుం

బిల్లనేతపట్టుచాపట్టుపడంబును|తళుకులుగులుకుజెండంబు

గొడియలునుక్రొవన్నెవిపంచ్చైపులసిచుట్టుప్రాలినరాచిలుకల

తెరంగునపచ్చరాలకెంపురవలచెక్కడంపురంగారుబంగారుచిల:

లదిండ్లను|జేనాసనావితాళ్ళను|

యెనుగకావ్యుపోటువెరకునురి [illegible] సరకు [illegible] జేవెండపే

4

కనుఠీవంకఅగ్నిసోకుడుహొర్కితిప్పులుగువముక్కునైక్కుప్పిప్పేమదించ|యె:

లవ [illegible] వపునిఠుదకనుపుతెంతయుమదురుసన్నపుగవుకంబు|నీ

లరత్నాతవారిధ్వనంబులువెుదలుగాగలదుగుణంబులుశే:కః

కగాపసపునిగ్గుచెమొదలనుండినోరయువప్పునచెరిగివెనకనెనిమిది|

వుంగలతొమ్మిది|నడుమకురుచకణుపులోక్నైదునెకటుగలిగి|యోరకి

రంబుగాకతెరగంటుజారవింటినకొమ్ముసు|పిరిపిపూవుపున్నాగం

బును|సూర్యపుటంపుతారఃగునుగలయుందలంబునసధివసించి|

యోత్రీయసేనాపరివృతుండై|ముక్కులతుదలచుక్కలబొట్లును|

చెవులవయూయుకుళాయులు|కటులనీశ్వాశలుజూనిపిన

కుచుచెపితవప్పులుచంకలత్రెవెడుతోస్త్రానంపుతిత్తులు|పడంబుల

బిగువారుబిల్లమెట్లునిరుకుచేపులు|సందిళ్ళకతియువప్పులు|

యులుగాంచినరొంగుబ్బుజవప్పులప్రెతతిబట్టపొత్తులు|దనరక

లునిస్త్రగాపోచినిబ్బదుగుపుల్లది|యుంగాలజడుపు

పైనరంబాగది|అడుగులోజతసముపోరదిబవిఖకుచ

కబొట్టదిచిట్టుపోపునపదిలంబుమించదుగుదువాళి|స:

4

ధ్యానజల్లిక ఖప్పరవుక్కిడుదు పాద బెళుకు త్రిడుగులోధా
నిబ్బరము జడుకులొ జవదాన పాటొత్తుగల్గు క కప్పు పటు-
వు తాకుండు పెన్నెసలు ళుపుబరాకు వెంబడి మెదుగుడు శిలపుబా
రుగుపైపడుగునిరతి క్రందబవిమిలాగు మోపుమోటులు
బిగువు మెల్లతిపదిలము పోచ్చురిక సామిప రాకనవిని సంత
సిల్లి తంసారివును పుసారిపెడలిన దారి దూవు దారుగా
వెకంబు బుదునే దారి రాజసమ్మగు విరారసమ్మనతచ్చు శైవా
సరమ్మున వచ్చునప్పు తప్పడ వాళ్లితెంచి సాష్టాంగదండంబు
లాచరించి శంకవెక సంకటెతు విడినసందు కొందరుకరమ్ము
నవాతెరలు మూలుకొని చన్ని మెల్లనే వినయమ్ముగా నొలో
కనాయుతా యీయుక్తనైక్తమైక్తళపు బోయరాయుడనై యుబు
డెవరనుకనుగొను వాన్తైయుంనాతని నయునిచసాధారణ
దారుణభుజ ప్రతాపాటోపంబు దీపింప విజయభైరిభూరి
ధంధంధణ ధ్వానంబుల దిక్కులదర రదగజతురగపదాతులు
తో కదలి వచ్చి జైత్రయాత్రారంభంబని పాషండవ్రాత ప్పులబె
దనంబగు నిజపులబెదనంబునకు జెరునబ్బెం తరంబునాకు-

5

5

బె...జాతవని

వు తభ్యస్తసమస్త శాస్త్ర నిగమగ్రంథార్థ సంఘర్షణా
తు లవాచార భట్టతో ధురాధరిత సింధు ప్రోల్లసల్లోల ని
ర్యే కల్లోల ఘుమంఘుమారవయశోవాన్యత్వకేయ ప్రభా
కె నాదరృడు మాధవుండనెడు సత్తురప్పుండు ధాత్రీస్థలి
౨౩౫ తె ప్రతడు బవాయుతాలవయునకొక్కసుతుండుగలుగ
జ తకర్మాది శుభవిధుల్ సంఘటించి
భే రియుడి నాగదత్తుడన్ పేరువెట్టి
ప్ర వంబొపించవడుగునుపెండ్లిసైయు
౨౩౮ త ప్రక్కువారుండు వినయవిద్యైతిశయము
వి కయు తిరుపతి పట్టణంబునచరించ
త త్రికన్నను సెరవాదితనము వంచి
త నముగ్రావుణిత నముపర్ణనముగలిగి
౨౪౦ సి ప్రపరితాగమమునభ్యస్త శాస్త్ర క్రమం
బపరిశీలిత నిగమాంతమనను

కు త్రిశుగులోదా ... పటు

భూతపదంగవిఖ్యాతియునుపలబ్ధి
సాహిత్యవస్త్రప్రసంగమువిధి।
తప్రాభక్తాప్యసందర్భచాతురియుభా
ధితగానవిద్యాప్రధితరహస్య।
వుకృతయాగక్రియాసతలోపవంపాముల
నాలొచిరపురాణమునసవరత।

౨౪౧ తె॥ కీర్తనీయుపాదిద్యాసనగీతలెందు।
వుందునతనస్సైనలేకసవుస్త్రమెపుడు।
కరతలామలకమునుగాభరగెనతని।
ధరణిసురవుత్యగానెట్లుదలపవచ్చు॥

౨౪౨ వ॥ అంతనాగదత్తుండప్పురియాళ్ళురుతీర్థం బుచెంతగాం
తగాలంబునా॥

౨౪౩ శా॥ వేదాచారుడుదుర్మదాంధుడగుచున్ వెన్నెంగనావా
డులన్।
దుష్టవతక్రీడలచార్వవర్తనలచెదుస్సంగదోషంబు నన్।

చె...భూతవశంవదుండయుచరించెలజ్జుబోనాడిన।
దాప్రితంబుగ్దనుఝూబిరోయుగమహాప్రాప్తస్థితిన్నైరుచు

౨౪౪ సీ॥ గుడిగుడిగుంభాలుచెడుగుడిచంకల్లా
బిల్లగద్దెనబొర్లుబిల్లగోటు।
నిరినింగణావత్రితరువయుడుచెరుగుడు
వెన్నెలకుప్పలుకన్నగప్పు।
చీకటిమయుటకాయుచింతాకుచిగురులు
పులియాటలునుబిల్లబూల్లత్రాయు।
తూరనడుంకువయులేడోవిళ్లుతనుబిల్ల
యాలింకబిల్లదీపమ్మనములు।

౨౪౫ తే॥ పొడగిరినగింజలునురింగిబొంగరములు।
గవ్వకాయలుదాగిలిమ్రుచ్చులైన।
బంతి నెతవాలుచిందరపరువులాట।
లనెడుమాత్రవరువృత్తియుదిగవించి॥

క॥ సటలు తటవటులు నటులున్।
వటులు మాయలఝాటువగల మాటల వింతల్।
క్రుటిలతయుదివిని పోరుడు।
విట విద్యకు బిరుదువెని వికవికనగు చున్॥

౨౮౭ క॥ నిరతము చదరంగంబును।
గిరిజులు సొగటాలు నారికెళ ఫలమ్ముల్।
సరిబెసియుద్ధ విధుపులు।
చెరకుల పందెమిడి గెలువు చెకొనియుండల్॥

స్వభావోక్త్యలంకారం

౨౮౮ సీ॥ పికిలి పిట్టల నులావుకల పిచ్చికలను
కారుపుల్లుల చరికెరి జవుల।
నైరుల వెలిచలకొట్టాట విడుచుచు
కోడిపుంజుల తన్నులాడనిడుచు।
పొట్టేళ్ల సన్నల బెట్టుచు గిజిగాళ్ల
పిలువు దిరుచు జేనుపులు నుబ్బెత్రు।

పారాడజెయుచు పావురాల్ పల్లటీల్
గనుగొంచు రెయివెంటల నుదిరుగుచు।

౨౮౯ తే॥ తీంత్రువయసైచ్చు చెవికత్తె కాంత్రుగూడి।
గరిడి మాష్టీల జట్లతో కత్తిసాము।
పెనుగులాటలా నప్పుఁచు బెరజంపు।
శృంగారజమ్మునకతగడిదే రదలచి॥

౨౯౦ క॥ మల్లియలు సన్నజాజులు।
మొల్లలు సంపెగలు మొగలి పూల్ సెవంతుల్।
వెల్లువగను వరుసగరం।
జిల్లెడి పూదండ కోరసి గజుట్టువటఁన్॥

అపూర్వప్రయోగము॥

౨౯౧ సీ॥ వంచు సన్నంపు రుమాలు బిగ్గల జుట్టి
తాడి సన్నశకల చల్లడము తమిని।
దెవపూజా పాఁ చెత్తెచ్చి దాచినయట్టి
గంధము పదనిచ్చికల యునలది।

నీకావిధోవతినెరిగకన్పడగల్పి

వలిపైదుప్పటివలెవాలుపైచి।

నునుగోపిచందనంబ్మునవెనచిగనయూర్ధ్వ

పుంత్రంబుపైవెల్మిబొట్టువుచిగ।

౨౭౨ తెఁకెలనున్నట్టిపొత్తంబువెలమగని।

యాలనిదిమోవనింకనినెలవెసి।

బాలపైప్రేమమిగులనుబాళిమీర।

మదనపరితాపదాదగ్ధాయమానుడగుచు॥

౨౭౩ జిఁవేవిమివెల్వదెప్పుడనువెల్వువెయిగంబువద్దూలలావున్నై।

చాలుగసంధ్యవార్వదుత్రిసంధ్యవమువాచర్సనువంటివాప్నలా।

బావికయుంటతంత్రిసలుపంగననెల్లడుదేవపూజయె।

వెళ్ళలలంజతల్లియిలువెలుపువాతకిడుగ్బ్రహ్మావమయ్యె।

౨౭౪ జుఁబకెపెలయావివాదనిలుపోవనికారిమిగల్గియుంటిలో।

సకలవయిదెచ్చియిచ్చినను జవ్వనియువ్వనినిచ్చమెచ్చకె।

సకినెలదాగుటుయిన్నలను చక్కనిసామిగరారయుంచుదా।

రకదసచాతుర్కనిలువరవ్ముగగాడిచెలంగెనయిన్పదగ॥

౮

౨౭౫ ఉస్పతెనుగు॥

కేఁచికిచికినెరనినబొవ్మలు।

కొ ...కబొడిమెడయెురగువయూడిగుంతనెంసలుచా।

పకడెవ్ముతోలుటకుగులు।

వి ...లినపుట్టంబుగానివిపరచునుదలే॥

౨౭౬ ని ...పాడింటువవెసంటుబట్టుదప్పినమెను

గానుగురోలువికతగుక్తాను।

కొ ...వెలతమదప్రైక్రొడులగతిపొట్టు

తోకించువెలేబండ్లుబొకిసెూళు।

న ...చెపేనినతాఁడినింబక్రైవదితల

గచ్చకాయలవంటుకాయుకళ్ళు।

వి ...లంపుతెళ్లపోలికడాంకుచెతులు

పందిలుగుంజలపగిదికాళ్ళు।

౨౭౭ తె ...మట్టితలిపట్టుకుంటుదాకంటుత్రెళ్ళు

నె ...ంటుపలుసుంటతుంటలుగుంటవయ్యక్క।

8

ఖంజురూపంబు పొగచుట్టవిడెవులుతిత్తి
జెందితాళ్లియువ్రేలువవె లుందితల్లిక
౨౭౭ సీ॥ బిళుచాపత్రిందజెబ్బర్నవముస్సుదావుర
తెల్లజెళ్లెడుప్రత్తిదివ్వెవత్తి।
యొక్కొండుతానూరువక్రలబరణియు
తావుకరాటంబుగాజుబుడ్డి।
మరుందైనతిపిరికెస్నెరతప్పుపడిగెంబు
వన్నెకోళ్లలునందువాపరంగి।
పనిగిండిబిళుకెనపావురాసొగటాలు
నుంజెలుగారువంకపంబిరంబు।
౨౭౮ తే॥ గందవొడిప్వావుటద్దవుల్గద్దిపీట।
తాళగచ్చులరజ్జెలగ్గలపుతగులు।
ధూపవములుపుట్టములుపెట్టిపెంపజెత్తె।
మెడుపువిశాల్వేనిగలపడకింటియందు॥

ఉపరిసురతం

౨౭౦ ఉ॥ దర్వకశాస్త్రరూపవుణితస్పృతిగల్లుచపేటపుంప్రియుల।
తర్పర్వకథాదనంబమితగుంభితకంకణకింకిణీరవం।
బర్వితచుంబనాద్యదధరామృతమాత్రపారవశ్యముల్।
సర్వవరాఙ్గబంధగతిచాతురిగల్గినకాంతుండాయెయుర్॥
౨౭౧ క॥ రాజీవకేతనాదివం।
రాజీవాక్షుంగవుర్తిరంజిల్లగయెత్తా।
రాజీవంజీవాప్రిత।
రాజీవప్రవర్తిలాసిరతులగనుమరి॥
జాతివార్తల్॥
౨౭౨ సీ॥ యిన్నింటిలోమనవేలవింతగామునుపెరు
కెళుకోయటంచాకెయెరుకసాని
చెంతెంచియడుగవెయెయువ్వయొకసుద్ది
సెప్పెదబాగవుసెయ్యిసూవు।
కొల్లాపురంబానపొల్లాపులూడాడ్డ
తలచితివదిగాడుదయవిటుండు।

కరకేఁగినినుఁబానికన్నదిపెరవాది

నినన్నజైబ్దినైరుంగనేరవేవు।

౨౬౩ తెలుౘావున తరకతుకకుతకలగాదుమేలు।

జెరుబురుకనితోడితెచారుంకాణా।

యుండురెండుదినాలనైనాదుండినాడు।

మాటుమరువకువునిపాయుమరిబినావె॥

౨౬౪ మఱచెలుమతుల్దప్పకవున్నతూశ్శునైదలంజిట్టాతమున్నట్లో।

ములుమ్రైకొకయువున్ననైబ్రలులువీణాత్రేగాంచునవ్వున్నవమా।

టలునీవేననువున్నతండాలగిదాటంబూచునవ్వున్నగా।

తాలగంగావలదిచెలువ్విటులపొందుల్నేమిప్పైపావె॥

౨౬౫ ఆఇన్నింటినీకుదెల్పనేరసంబగునేని।

తెలివిపరుతునింకగలతెరంగు।

నింనుచేరబిల్చినమ్మింపతావుర।

పోకునీటుచందవుయున్నవునసు॥

కఱతెల్లనివల్లనుపాలని।

౨౬౬

వెుల్లింబునన్నుండిగుడియునుండెగుడిత్రా।

ళ్లెల్లతెగనోయుటెరుగక।

కల్లరియెమ్మకుండిచినింటుకయేరెండాతెర॥

అపూర్వప్రయోగవు॥

౨౬౭ కఱరాబొమ్మకుగిళిగింతలు।

నీజోటునిజెలుపరచినెడిదెచుట్టం।

బైబవుయుంటెనునవ్వక।

నాబాసాబాలవీనిసరసదివకువె॥

౨౬౮ శఇవేరావూవునిసేదుతోడిచెలులయొప్పైసర్వసాఖ్యంబుల।

శృంగరన్నిపాకరిత్తగానివలకుర్వినానంబవ్వైబిక్కితే।

శ్రీరామాయునివేనులంగదియుగాచెదాయుగేలించియు।

వ్వారెపొడురాతమ్మిబూడియుటుగాప్రానైలలాటంబునా॥

౨౬౯ తెఇనీవిలాసంబురూపింపనైపుదైనాపు

నరవిలోగాయువెన్నెలయుతున్నకటు।

తుటేట్టమానిసియెనిన్నమట్టువిూర।

10

నెల వాడు దయర్కనీకు మెలువాడు॥

౭౦ క॥ నినువంటి వారినెందరి।

కనుప్రామినవాడవీడు క్రతుకతు నీకూ।

పునకుం నితదెట్టువాడ్రై।

కనుపించెను యెట్టు వెళ్ళగల నితావిన్॥

౨౨౧ చ॥ అడిగిన దెచ్చువాడొకడు నందవు నంగన నైనవాడమెల్।

నడువది వాండా వీడు తగు నాయక మ్మెరిరియుంచు వాండొచె।

విధివుడి గల్గువాండొతల వెంట్రుకలందరు రాకు మారకుల్।

ముడుపుల వాసదాగురి యుముట్టు పుకారణపై మితూతురా॥

౨౨౨ ఉ॥ ఏమని నీకుం దోచె నిది యెంమని యూరక శూచి యుండునె।

నేమని యేచర్చదాన నిది యెమని వూనుప నెంశర్వ వీడు ని।

స్సెమని గారవించె నది యెంమని నీకు సహించె నక్కటా।

కోమలి వింత గాక మనకుండగునె యిటు వంటు స్వైదముల్॥

అపూర్వప్రయోగము॥

౨౨౩ క॥ యోలాగు వానితోన పు।

బాలకు పన్నిద మిడి సొగటాలాడకయో॥

బాలగు నీకడ్డెందును।

బాలాయని దక్షుస్నాన గదాలవితాం॥

అపూర్వప్రయోగం

౨౨౪ క॥ జేరమణి నీదు పిక్కల్।

దారలనగు మోవి పంచ దారలనగు స్వే।

దారలనగు చెలువ వర్ప్రతపు।

దారలనగు సుదినఖా శి దారలన వ్వే॥

యమకం॥

౨౨౫ క॥ పున్నాగము గనెనయన్నర।

పున్నాగము గెరు నీదు పొక్కిలి బిలువా।

పున్నాగము వగు నీనడ।

పున్నాగము నెనయు కధము పొందిదితగవె॥

౨౨౬ సీ॥ తెరవనీ తియ్యవాతెర మణి సారంబు

రమణి నీ నెన్నసల్ రస తిలకము।

పాలతినీ వెలము ప్రబోధ చంద్రోదయ

మతివనీ సప్తకావ్యప్రకాశ।

మబలనేచూపుటాయిన్వారంబుక్తావుది
కలికినీమెనలంకారసరణి।
కొమ్మనీకన్నవకెంవలయానందంబు
మంగువనీచతుర్వాయిమంజరిగతి।
౨౨౨ తెఱనెలతనీకొప్పుమెప్పుసందేశమయ్యె।
కలికినినుజూచినంతనెగలుగునతను।
విద్వరనిక్రులకెల్లనువీనెజ్జిలమున।
గాగనినువంటిజాణకేళిలుతుదగునె॥
౨౨౩ సిఱజాజికాయుయుఖురస్సానియోమువమునజా
టెంగల్వములునీమూతంగిపట్టి।
యున్నలుమిన్నదవిత్తురెనుగువుదముప
ఛ్రికవుంచుపుష్పమ్మెచెవుటమున్న।
గంబురాగుల్లసున్నంబుకాల్పదిచెత
నూరినీదనెతదియూరనంత।

పకేసురపుకొమ్మమెల్ బరణిలోపలనుంచి
విడెగురిగింజంతవిడెవములోన।
౨౨౮ తెనెజెగాజోలుపెదెనయుంతవాని।
పైతకూసుననెవెళప్రుక్కబిరిరి।
గతినెపెదతెగవెక్కకలనిమెలగ।
తారణంబెమితెల్పవెకలికిమిన్న॥
౨౩౦ తెఱచారపప్పుగసగసలుజాజికాయ।
సనగలపవునుజాపత్రిముసుగప్పావు।
కొబ్బరియుమందుపాలతోగూచితావి।
యిమ్ముబ్బుదబ్బరకాఁడునీకబ్బుటగునె॥
౨౩౧ కలచెల్లంబాపాండాళకద్దు।
మ్మల్లకులతియుమోవిగలుగుమదిరాక్షిమ।
తల్లకికోణితవాణికి।
వల్లయూజూటుకూటువలుపానరింపగ॥

అపూర్వప్రయోగము॥

క॥ నాచిన్నిబిడ్డవినుతను।
శ్రీచన్నముగలుగుమెరసుచెపఁకవృద్ధిగా।
భూచుచునెలాచెనుకానీ।
చెలగురాతెట్టుచెట్టుచెట్టునుబట్టన్॥

౨౫౩ క॥ కుటిలురపకారిభూదరి।
చూటుచూటుకాండాగఁడులొభిఖిలుడుడు।
వీఁటుడుబలుదొంగతక్కరి।
మొటుకిబాపనగరాసుముట్టుకుముబలా॥

౨౫౪ సీ॥ నీవుగల్గుటకుగాదెవెట్ఠుగుట్లప్రా
ణాచారవిధులెల్లనేలవరించి।
సోమయులువెస్సగానోచివెనన్నడుడయు
చెనినయంతనెచేరబిక్ష।
తెలుపెక్కితక్కులువళులుబ్బగనుకానను
బలసినెనెన్నడతోత్రుపాటుజెంది।

చనుమెయునల్కెవ్వానిమునుతావిప్రైయాస
గళిగవెవిక్షిప్తికన్నలలత।

౨౫౫ తే॥ బాదమియుటులతొమ్మిదినెల్లకడుపుమోసి।
మంచిలగ్నంబుననునిన్నగాంచినావు
కరణమెునరించిసంతోషకలితనగుచు।
పెంటజెండినదానన్ఁపూటజెంచి॥

౨౫౬ మ॥ కొసరుంబల్కులుతప్పుతెయుడుగులుగ్గులత్తొరుటల్బాం

చిత్రా। లీ।

గసమాశంబులుమద్దికాయుమగవొగుల్గాజులుంబొద్దు
దసపుంధాయుతగజ్జలందియులతోరంజైనఫుల్లారుత్రాం।
బసపుంధాల్కుబుసంబుచెన్నలరునీబాల్యంబుచూచంతలన్॥

అపూర్వప్రయోగము॥

౨౫౭ తే॥ వయసుంగనుపట్టుచూనాడువాంఛదీర।
ననుచంనెచరించినినన్ననఁమనుపనింక।
భారమునితెల్పినెనునీపల్కుబధిని।

నమ్మిమనుభూతినతమండ్లనాయకులగనుచు॥
౨౫౫ చ॥ తెలిసిననన్నియుం దెలిసి తేఁకువవేఁకువమోవుమజ్జనం
బలువుగజేసికన్నగవయుండునకాటుకరేతదేర్చిపెం
లవిత్రవునందచాఁదిడియుయోరవుగుబ్బలవాఁడతకుతుమం
బలదికచంబుదిద్దిరవికెంగుకవుర్కధరియుంచివేడుకర్కు॥
౨౫౬ తే॥ వెగభుజియుంచిపొగత్రావివిదెవుచెసి
సకులతోపొడ్దుసొద్దులుజరపిసెంబు
వెళ్ళబచ్చునగిల్లుప్రావాలుదారిగి
బుడుతక్రైదంతబూనియుర్వేధవిబైటు॥
౨౬౦ వ॥ నిలిచినా॥
౨౬౧ చ॥ కనిదొరలానజెసి యుదిగంబులు బంపినకీవెరింగిమో
వునచిగురాత్తులైనగవువోసలనవ్వుతియోలదెల్చివెం
టనెయెదురేగిచూపుచికటూరులుత్తానుక్తానచిగవారిదొ
త్తానిపుప్పునైజ్జనెవుతమిగూతకవేతగనాధియుక్రై॥
౨౬౨ తే॥ వలపుతలకెక్రివానిమంచులకుజొక్రై

భ్రాంతిమెల్లనుంరోయునేబ్రుతుంకదెల
యుక్రనెత్తెదక్రైతాకయ్యైయయున్నదెలిని
సౌఖ్యత్తేరికెపెదక్రైనభూపగలవె॥
౨౬౩ క॥ ఏనొవ్వునెట్టివస్త్రము
తెసఁకుమెభోజనంబునేవలపెలా
వెనవులకుగానవులకు
నానలురూకలకుగాదియదియట్లుండెర్కు॥
అపూర్వప్రయోగం
౨౬౪ క॥ తారణితమినిన్నచెలులం
దారునలరతిదెవిరూపుతులనేరెఖం
దురుకానులుబద్వెర్కు
దునునుముల్కెగదలరదలగజనులధృతులువతిర్కు॥
౨౬౫ ఆ॥ గుతితవు(ద్ర)వెసుకునికులముసకువన్నె
వాసిగాంచిమాటవాసిచెరిగి

14

సానివంగువలందు జాణవైమగనాలి
పాటుకాటు నాచికెల్లుపడ్డనయును
౨౮౬ తె॥ జక్కవలజోనినీగుబ్బచన్నవేశ
వేనియురవెంతయునికొన్నివెతలుగాని
కతలునీబ్రతుకికనెమిగలదుదారి
కలాళ్లమాలవిధాతచెతరాచేకనిటులు
౨౮౭ సీ॥ గుడిపాపుపదెబుసకొట్టునర్రవాకట్టు
మాటబన్నినయట్టిమంత్రవాది
తనుకనిపెంచుతల్లినిజోగురాలుగా
బెండుకట్టినయట్టిపాపజాతి
కన్నులజగమెలుకలికికొప్పనునిన్న
మగనాలిగాజెయుమాయలాడు
తరవాతనినుదెచ్చిదానికైయుదలంచి
యుదనువెసినయట్టియాతతాయి
౨౮౮ తె॥ గురుతులొకకొన్నిమరప్పులుగొన్నివెతలు

15

కొన్నిబాసలుకొన్నియుక్కువలుకొన్ని
వలపులనికొన్నితనకుదోడలకుమదిని
గలుగజైనెనతండుసాకెన్నలాని
౨౮౯ ఉ॥ ఛర్కరియందుసత్త్వవిభవాజ్ఞలునందురసజ్ఞలెలల్క
నైపక్కయందుభోగములనెక్కానుచక్కనివానియందుపెం
పైపక్కసుశ్రాకునందుజగదేకవదాన్యనియందుమిక్కిలిక
కుపుర్దుతింతులొక్కయెడగూడుతుర్రకవేనిదియెటుకాకుమురా
౫౦౦ మ॥ పరముల్మంతనముల్విచారములునిట్టాపకల్ విద్దెదూ
రుటల్
గురుతుల్బాసలుతప్పువావులుననుంగుల్కోపముల్నవ్వుకల్
మరుపుల్మోహములొల్లనైరములులునెవంబుల్సవాలయం
బుగా
పరులంజెత్తులుపెట్టకుండుతెరగుల్బాటుల్లునైయెల్లెడ
౫౦౧ తె॥ ఎటువెలయాలితనమువాటెటువిటుడు
వాంఛపంచాళకుక్కతిపాతకంబు
వేదికాకపుంటచాలదెజెక్కుకువెని

15

ఖండతనిత్యాంనిఖిలానసుండుసుఖము॥

౨౦౧ క॥ ఒకనిపదకంబుపొరువున।

నొకనింపజ్జనపుటుంటనొక్కనివెయగనౌ॥

లకునొకనినుంచితగులక।

నొకనికొకంతెరుగనేకయుండుగుమా॥

౨౦౩ క॥ ఇత్తెరగునదత్తరమున।

బత్తిగలుగజ్యోచుతప్పిబవినస్త్రీణాం।

చిత్తంచలాంచలంబున।

నుత్తమవచనంబుదలచినువిదకలంగెన్॥

శోకరసం॥

౨౦౪ క॥ కలగుచుంకాటుకకెనన్నల।

జలబిందువులురులనవరసాలకిసలయా।

కులకోకిలకాకలికా।

కలనాకలనాదకంఠకాకుధ్వనితోన్॥

౦౫ తె॥ గారకన్నీరుమాటుచుచేరచెరగు।

16

పైంనముప్రైజైదిగీయొత్తుచుముగుదచిగుపు।

త్రాగినంగురాచిలౌడించిగారవించి।

విభుదనేతోరజెప్పినయుతులపొలగు॥

౨౦౬ క॥ తాదనకుముపెరువమాళ్లు।

సాదముబుచప్పుకొనియొండచల్లబెదినయా।

మోదపునీయులుచెరుమ।

నేదయునున్నారమచటనెవృద్ధిననిన్॥

౨౦౭ సీ॥ చెదరినవిరులజాలనిక్కబుట్టినరుమాలు

పసపంటునమణుంగువల్లెవాటు।

శ్రీమెప్పవిప్పైచిన్నకెంపులచివుచివుల్

తరలాత్రిప్పుకిత్రుత్రమ్ములంబు।

16

కుంకుమచనుగుబ్బకొమ్మదాల్చిటులగం

దపుఠొమ్మునెలవంకకపురుచెంక।

చూపులనిదురకునుబాక్కుక్కనవలకెం

జాయువెసౌసొనక్రైసానకత్తి।

౧౦౮ తే॥ వారకవుణీమణిస్ఫ్రప్రావసరకుసుమ|
కాంతసంక్రామపరిచితిగ్లానివలన|
నలయనెమ్మేనిదనరుమద్రావ్నవేళ|
వెదవెదకిల్లుఝాసురవిటవరుండు॥

౧౦౯ క॥ క్రొంచకబిరబిరనడుచుచు|
నించుకతలవాంచివచ్చునెదనెదపకనె|
త్రాంచలవముల జలకణములు|
మంచుగురిసినట్లుగురియుమార్గమునంకున్॥

అపూర్వప్రయోగము॥ చతురక్షరయమకం॥

౧౧౦ తే॥ కంతకంబువిలాసంబుకంబుడంబు|
కంతకంబువికాసంబుగనుకుచంబు|
నెరసరినిమించుమించుకెలారప్రబొధము|
నెరసరినిచెంపుపెంపుగానెలతనడుము॥

౧౧౧ తే॥ వారిపదముబోలుబవరాలికానుకానన|
మిక్కుటిద్దములనుకొముచెక్కుచెక్కు|

కులుకుతేటలింతిముంగురులుగురులు|
గరిమయులకన్నెకన్నెబఘనముజఘనము॥

గూఢచతుర్థియు॥

౧౧౨ సీ॥ జవరాలిచిరునవ్వుచవివెలావెనెమెన్నాము
చంద్రబింబస్ఫూర్తిసవదరించు|
తవిరాకుబోదినర్చబలుకులువాక్స్రముల్
గళ్లవమునిథాబ్జిపైత్రరిధరించు|
చిలుకలకొలికిచూపులునెన్నడుముకంత
లమలునీలాభ్రవిభ్రమమువిరారు|
కామినీమణినాసకంటుగుబ్బిదన్నవ
కనకాచలోన్నతిగరిమనెరు|

౧౧౩ తే॥ వెలదిమెజ్జెగినఖముల్ప్రెళ్లనైరగు|
రిక్కఫ్రగునింతివీనులాకృతియునారు|
లునవరంబాజ్ఞిథజయించువనితనడపు|

జతయుసూగారుసాగాళ్లసరణిగెల్చు।

౨౧౪ కా॥ అనిపొగడిగడియకల్లల।

గనియుండగనివలపుకెరకలగనిగనినె।

వ్వనమునకినుకంగొనకం।

గనుసన్నప్రసన్నతనితకటకటుపడుచుండె॥

౨౧౫ ఉ॥ తీరనికాంగలింతవెతత్రిప్పనికోరికలంగవ్వులం।

జేరికినచెప్పులేమరుగుచిప్పనికూరువులొనఁజొక్కల్లక్రా।

సారనిచిప్పకవ్వులనుశయ్యసపోపరిసంగసంబులం।

దూరతులొందునెవ్వనములొక్కలుయ్యనదిఘంచిపెంచియుట్ల

సమసురతము।

సీ॥ తలపువెంబడికాని వలకారిబిన్నెలు

కలకూజితముగాని పలుకుబడులు।

పునరుక్తములుగాని పొందికమాటలు

సొక్కించుటకుగాని సొలపునగలు।

తమిసురతప్రేరణోముగానిలెనవ్వు

ఉంచుబితముగానియుద్దరములును।

క్రాగిష్టసరింపుగానిపెనుంకుచల్

కళ్లెచుటకుగానిపలుచనకులు।

౨౧౬ తే॥ గా॥ త్యాసపాతంబుగానియూపు।

లలదుకకెరుంగమికిగానియారాళజువులు।

నాశేత్రదలచినవెదయ్యస్నాకనెను।

నాంతాంగియుక్రీతించువేళలందు॥

శ్రీపూర్వప్రయోగం॥

౨౧౭ ఉ॥ [illegible]

కెలకులబాంసుకాంచలములగోల్లనహోవిరిద్వివ్వవెన్నకుండె।

వీలినతలంపనెడిపెదనబల్లజాడంగువరారుచే।

గాబుపుచిప్పజోచెవిజొకారవెంయిత్త్మయితాయునబ్బనె॥

౨౧౮ మ॥ ప్రనుచునని చినవునంబునా॥

౨౨౦ కృ॥ ల్లాలిమెనసగవయును।

తల్లిప యుర్నిగవముగాఁగ తన్నినతనస్తో।
మ్మెల్లను పొఠకట్టినతన।
యిల్లని యొకటునికి డెందమిటు నెటుకలగన్॥
౨౧౮ సీ॥ తండనానలు బాధియుండవా యనట స్న
వానిపైమాది దుప్పలువప్పైచి।
యుడతాలితనములునడుచుకత్తెరతాం(డ్రు)
యిచ్చుకవస్తులుగాఁగ మెచ్చులొసగి।
పిలుపుచెప్పిన రాక పిలిచినబోటుకి
రావట్టుగా పెండు రొక్కమిచ్చి।
చదితవస్తులకొకింత జడియక నెంకమాటు
లొనననెపెయారుపైన నెసగి।
౨౧౯ తే॥ వీటులోఖారి మెలంపువిటుల విధము।
సాగకాసన్నాళ్ళనిజపిత్రుసంచితంబు।
బెల్లుగా బ్ళిల్లియు వియెల్లన శ్లుట్లయును।

19

ల్లతిల్లుచుదుర్మార్గత తల్లట్లుండు॥
అప్పతినుగు॥
౨౨౦ క॥ బ్రాకడిదము చెకత్తియు।
పోకలునాకులును బానిబొడుతగులువగా।
వెంకానుదైకించపయును।
వాకటుచాలించియుంటువాకిటచదువన్॥
౨౨౧ క॥ వగదప్పివిరిగతిరిగిన।
పగిదిన్ తలవాంచియెల్లబంధులుదెగడన్।
మొగసాలవచ్చినిలిచిన।
వగసాలకజనని తొడతవచ్చిన్ వానిన్॥
౨౨౨ తే॥ ఇంటుయిల్లాలి చేతలయుంటుజేసి।
మ స్టనముబ్రోచునవచ్చున మురిపిదవ।
వ్రతియుడెయుసంగి సాత్త్వికజాతనున్న।
కొఠంకుందలదుష్పచుసు తల్లినుతిపెనిట్లు॥
౨౨౩ ఉ॥ గట్టులపెదవిద్వలకుకందుపశాస్త్రవివాదరూఢికిన్।

పుట్టిన యుల్లిశలతకు భూస్థలి నట్టిగృహస్థునందునీ।
యిట్టికు చైత్రపాంసకుండు నక్షత్రుగల్గునె యాన్ని ముత్తెముల్।
పుట్టెడు తామ్రపర్ణి మరి పుట్టక యున్నది యెందు గుల్లయుర్॥

౧౨౭ ఉ॥ సాధుతనంబు నన్నెలని సజ్జనుడంచును మించివారుని।
న్నాదరణంబొనర్చి వినునట్టిది మేలు గణింప జెల్లకే।
భూధరి యుంచు పల్కు వినుచుర్బరి యుంచు లవెల్లవీతము।
ర్న్యాదము శాస్త్రయోజనము లహర్మము లె మహాదేవజా
తికిన్॥

నారికేళపాకము॥

౧౨౮ శా॥ బంధుర ద్వేషద వాగ్నిగంధవహా వయుల్ పాంపావలంబా
గ్నితా।
గ్రంథుల్ సంచిత విత్త భూరుహ కుఠారంబుల్ సంసారజీ
ర్ణాంధః ప్రస్ఫుటపాత పోతువులు వేదాంతజ్ఞ దైర్న్యే
గంధ స్తంభములు పారకామినుల వేశ్యల్ నీవవే త్రింతు వే॥

౧౨౯ సీ॥ ఉత్తముండుడు రుతత్వవేత్త యయి నిర్జితేం
ద్రియుడు దుర్జనజయాధికుడు నర్థి।

20

శాస్త్రధర్మపారగుండస్త్రశస్త్రవినోది
సకలభూతహితుండు శాంతచిత్తు।
డతిథిపూజాపరుడార్తావనుండుదయా
శాలి సమయుండు సుజ్ఞాననిష్ఠు।
డర్థవంతుండు సదాచారసంపన్న
దీక్షణాత్రయుడూరు దింగితజ్ఞు।

౧౩౦ తే॥ డన్నదానచణుండు మహాసుభావు।
డుపకృతిప్రకల్పుండు నిష్కపటగుణుడు।
సత్యవచనుండు నిఖిలలక్షణతనుండు।
శ్రీహరికీర్తనయుతుండు సజ్జనుడు గాని॥

౧౩౧ సీ॥ అవివేకియున్మత్తు డలసాత్ము డజ్ఞాని
యపకారి దుర్మార్గుడప్రసిద్ధు।
డన్యతవాదపరాంగనాసక్తుడల్పుడు
నాస్తికుండధముడన్యాయపరుడు।

వయోధికవృద్ధుండు ద్రుపదుఁ డరిపంద

బాల్యుడు మిత్రవంచనుడు లోభి।

గర్వాంధుడు శఠుండు కాముకుడు దరిద్రు

డు మలినుడు పతితుడు కృతఘ్నుండు।

౨౩౧ తే॥ క్రౌండియుడు వాంసకుడు పానిదుండగిళు।

బంధుదూషణాసామర్థ్యదండదుండగుణి।

తల్లిదండ్రుల విడనాడు తనయుడిచట।

సుందరాదారవారియాజ్ఞసేతసాజ॥

ప్రాసభేదం॥

౨౩౩ క॥ మిత్రుని తెబ్బవిశ్వా।

మిత్రునిశక్తిగదలంచు మెండుగమిద్రా।

మిత్రస్తోత్రము వినసువి।

ధాత్యంతోరతి నీదుతలప్రాసెసెకొ॥

అపూర్వప్రయోగము॥

౨౩౪ క॥ నీనారియు వేదియుదా।

21

న్ సత శానిఠానిబఠతిరగకువా।

వానెనీవముఫలము నిసునై।

సేనానతపెసురాతసాజాతవరా॥

ఆదియముశకం॥ అపూర్వప్రయోగము॥

౨౩౫ క॥ వారావారగభీరయు।

దారాదారోర్జితగుణతతరతవిద్యా।

వతారావారాజితగృహా

వేరావేరాగమింతవేరకావారా॥

౨౩౬ క॥ మదిరాగిలదానిప్రై।

మదిరానిడెంతవింతయు యిష్నసైప్రైప్రై

మదిరాక్షికాసగనాసా।

వృదిరాఝూచుకానివెడలు మనసునిసుతనయా॥

ధ్వని॥ ప్రాసభేదం॥

౨౩౭ క॥ లోకము నతల్లిదండ్రులు।

వాణ్ణౌనరింపుచును పత్నివదలక బంధుల్। ద
లోకులు మెలని పొగడెడి।
యాత్రియ సత్పుత్రకులు చరింతురె పుత్రా॥
సమాసగతి పూర్ణార్థిః॥
౫౩౭ క॥ చల్లదనంబున వితరణ।
ముల్లాసము చక్రదనము నుర్వీస్థిరం।
జిల్లక్రైభాభ్రావకుత్రై।
వాల్లక్షవితరతి తనయ యులరుదువు గదా॥
ప్రసాదము॥
౫౩౮ సీ॥ బ్రహ్మచారిద్విజ పటలికినెడంబు
గృహికుముదావళికిందుబింబ।
మఖిలవానప్రస్థవారిజాళికుటుంబు
యతిదేవతతికి పుణ్యస్థలంబు।
బాంధవగణపాదపములకు మధువేళ
సజ్జనమణులకు సాగరంబు।

మార్గణాకముల సంపాతికి భానూదయం
బాశ్రితశిఖులకబ్దాగమంబు। ౨౦ 22
౫౪౦ తే॥ వారికద్రాది మునిగమాళ్తిక ప్రభూమ।
సకలశుభదసంపదలకు జన్మదేశ।
మమితసత్కర్మఫలములకాస్పదంబు।
నైన యుర్వీరుసలయెంచ రాకుమారా॥
దుష్కరప్రాస॥
౫౪౧ క॥ బాహ్లీకయాదిజోపాణ।
యాహ్లాదకరోరుమానసాంబుజభక్తి
ప్రహ్లాదసుస్వరజితపు।
నహ్లాదశరతుర్పూర్ణానాయనివదనా॥
తాంతి॥ త్రిస్త్రబకం॥
౫౪౨ సీ॥ తులవెనిదమయంతిగలవానిగలవాని
గలవానికామునిగొలుచురాపు।

మునకవృష్ణుకొనునెమ్మననయమున్ననయమున్న
ననయమున్నగనుమెటుయయ్యనెరాపు!
తులకించుపనిడమిన్నలమించునలమించు
నలమించునెనసినయుతనియూవి।
రపణాలచాలబాక్షపురాలకపురాల
క్షపురాలవునగెల్పుకడిదియునవము।
౫౪౩ తె॥ప్పూనివిలసిల్లునీవంటివానికిటుల।
యుంటవెనట్టినదవదియెంట్లులాదవె।
కాదలుదీరెనునీవంటుకాడుకుంగలుగ।
తల్లిదండ్రులకివుడువీతనయుతనయు॥
౫౪౪ తె॥గునియిజాలెనిగచిక్కెట్టుగొరుమోవి।
కెంపులత్తుకనుదురుగందంపుచిటులు।
వాడపసపంటువలువతావచ్చినట్టి।
పుత్రుయిదికానినడతకుపులుగుగాదె॥
౫౪౫ శా॥నావమాటల్ వినవెరతెనియతినుర్ణక్షవ్రహావ్యంబుగా।

కెమీదానప్రయీజనమ్ముపలదియెలన్నపూర్వంబునన్।
రావమాకుల్ పితృవాక్యపాలకులుగారావారునేసాటుచా।
రామొండొండగనెలరాతనయధారావెచనావెంచతే॥
౫౪౬ సి॥ జపితప్రాంతిప్రదీపంబుకోపంబు
పాపసపాణంధకూపంబుకోప।
మాపూర్వనయకలాక్రపంబుకోపంబు
బంధుసుస్నెహాదీపంబుకోప।
మాపాదితప్రభాలోపంబుకోపంబు
భయదవచోస్త్రచాపంబుకోప।
౫౪౭ తె॥మంబరనుమాత్సబద్ధరూపంబుకోప।
మంబుజాక్షుకృపాదురూపంబుకోప।
మంచితావెశపాతుధూపంబుకోప।
మంగుడుకోపంబువలదుమాయన్నవినుము॥

౨౮౮ మ॥ అవివేకాస్పదవేశ్యాపరాంగనలసఖ్యంబే దయాయా
యంబూ|
కవిశిష్టాన్వయము మిమ్మి నిర్దయుడవై గారాపుటిల్లాలి నీ|
లవయో విభ్రమధన్య నిట్లలచమె లాతల్లినిం దండ్రినిన్|
చివుకం జేయుదె పుత్ర నేవె పుడుదాసీన ప్రచారమ్ములన్॥
౨౮౯ తే॥ అన్నయలయన్నినను విన్నగన్నవారు|
తానివాడన తలవంచియును మెలగ|
నాడునాటికి నేతాని నడకచెత|
కులము నిల్లును పేరుకోదలచినావు॥
౨౯౦ సీ॥ సాధువర్తనన సూచాన సంతతిగుణో
త్తరుణ్డైన తండ్రిని దలపవన్న|
యాయుభాకమువాన్స్వాయువరేణ్యుడై
తగుమెనమామను తలపవన్న|
సత్పతివ్రతాచారవర్తనలను
త్తమయ్యైనన నెన్నద దలపవన్న|

కులరూపగుణముల తులలేని చెలుతావనైరా 24
జ్వలయ్యైన యిల్లాలి దలపవన్న|
౨౯౧ తే॥ ప్రోతలగు తోడివారల బూరిదవన్న|
వాడలను సజ్జనశ్రేణి గూడవన్న|
యూడికలకోర్చి మది విడనాడవన్న|
నెడమెయిదలు గకీర్తిని జూడవన్న॥
ద్రాక్షాపాకము॥
౨౯౨ కం॥ పదునాలు గెండ్లపాయపు|
చదురాలిన్ ముద్దరాలి చక్కనియాలిన్|
వదలుదురె యుక్తయుదినా|
పాదిగబులో నిదురకాన్ వపాసగునైతనయా॥
ద్రాక్షభేదము|
౨౯౩ ఉ॥ కావ్యనునెలు కావ్యకథలుందకమాని సుమమ్ము రెమ్మలె|
గుమ్మతుపానిలెకనిదిగో పుజిగాజినిగమ్మవెమ్మర|
త్నమ్ము చెఱంగుఱంగువిరిదాల్పిన పైదిగనమ్ము బామ్ముశ్రీ|

లవిష్ణురు నవిష్ణుయిట్లి నవలా నవలానెంత బాలబాలునై॥

సుకరప్రాస॥

౫౯౪ క॥ అరవిందాననదీధితి।

కురువిందరదాంశుకంబుకుకుచగననిబలే।

గురువిందగించవాతెర।

సిరవిందగులకుచకుచనుసదలగదగవె॥

౫౯౫ శా॥ అన్నానిన్ననియొత్తిపెంచియుపవీతాన్వీతుగా

వించియూ।   గా।

కన్నెంజెండ్లియెయునచేవిూరిరువురుంగారామునెప్ప

కన్నుల్చల్లగబూతునంచువదితాంగ్రోల్మీరినేనుం

దగా।

చిన్నంబుచ్చితివిన్ననాళ్ళనదుశ్శీలుండవైపుత్రకా॥

౫౯౬ శా॥ సారస్యంబునతండ్రికన్నసుగుణశ్లాఘ్యుండవైభూమిష్ఠ

ద్వారాదత్తముసైనవిత్తములచేతర్సతృష్ణావిత్తములే।

చెరల్సత్పాతిచెసినీవలనయూత్రించంగమాజోటులా।

వారాశింపరిచందమామపోతుపోవారాశిచందంబున॥

౫౯౭ శా॥ ఏమీవల్లభునెనుబిల్వదయులేదెనీకునాయుయర్వని।

న్నెమంటుర్సుకుమారనాయికనుదప్పిరాకుమారాగ్రణీ।

నామీదల్చలమేలరాతనయనన్నెంనింపరాపెన్నడీ।

నీముద్దుల్కననెరాచినాగదరతంత్రినీతివారంగతా॥

౫౯౮ మ॥ అనినర్మాటకులోగినట్టులనెవాడట్లుప్పినాకుమారకుం।

దినదానెంతయుసంతసించియునువామానింపందలంపెదిప్పు।

త్రునకుంబ్రీతిగవానిప్రైముమతధ్యుంతాకానివెన్నెనిండసాం।

వుష్పసుదాకోటలికిష్పిసూనుభవసంబుంజెరగాబంపినర్॥

అపూర్వప్రయోగం॥

౫౯౯ సీ॥ కాలనికెలంకుకందలిగుజ్జువెమావి।

చంగటచలువగొజ్జగలదగిన।

సురపొన్నరతిసున్నశిరముకప్రపుటన

ములపట్టుపాగడలంటునెగడిన।

పెనువుజ్జిలగలసంపెగలగవుంగవుల్

గలగానసోరనగండ్లదారి।

గనివచ్చునరువవిగదలుజంత్రాపుప్రతి
తిమలువాయించువుద్దెలరవళిని॥

౭౬౦ తె॥ తాలుతనుతిక్కోయిలలయిలసంగతోడగోరు
వంకతాళములుగ్గడింపబడినెమలి
సరియునటియింపమరునాట్యశాలరీతి
పంతువగబొల్చుకేళిగృహాంతరమున॥

౭౬౧ చ॥ చికిలికిరీటపచ్చరవకెంకతపుంబనిపాదపట్టెలన్
రకమగుపూరితాల్పవిధిరాజిగిచొక్కటమెట్టుకోళ్లపై
సరినెలపల్లుగన్ బిరడసంతనగూర్చినజంట్లపోగులు
ల్లొకగలకీలుమంచమునవెవతిబాడబుడబ్బురంబుగన్॥

౭౬౨ చ॥ చెరగులునాల్గుసుక్కెదలజేసిబిగించితమ్ వెలాటపా
బరపునబవ్వళించితనప్పెదలిరాకకుకల్పనేసిరా
చురుకుమెరుంగురంగుగలచోరనగండ్లనుదృష్టినిల్పిత
త్తరపడువాళిచూపుజెదిదవ్వుననాచుచుచుంసుం
డియుయెన్సడన్॥

౭౬౩ మ॥ చెలిపల్కైతుడుమిందునేరానగళైనాశిలంబుగన్నస్సన్నతా
గలినాకైన్నదొసంగునేరాసకివచ్చెదురాత్రేతల్లిబోధింపవా
మర్మలయిందోసముగాదియెమనసుదునాత్మ్యద్రాతప్రాల
క్రదె॥
దప్పునే
యలనామోహానిజూడకున్నయుకనాప్రాణంబువెట్లో

స్వభావోక్తి॥

౭౬౪ సీ॥ మెడటనుశేకయ్యెక్కుదురునకనుపించి
మెయలకమైమెయగ్గలైతఘుకుగుల్రి
గరిగట్టుపచ్చిపోకలమట్లుమైపొన్న
కాయలయంతమైచాయతెనగి
తాళమలంతమైతగనివచ్చుపండుల
కాదమ్మమైబొంగరాలుద్దిగాంచి
తాళపలవచ్చులతరమమైబొంగరు
కుండలజోరుమైమెండుగలిగి

౫౯౫ తెII కొండలవిద్రుమమ్ములైరా వమ్ము నిండదార

సరిగవిరి విగనెకతూకటూరని మెరసి।

మెలగవయన తెగయు నల్లియా బిగువు గబ్బి।

గుబ్బచన్నులచెలి కత్తెగిలబ్బునెపుడు॥

జ్యో త్సుక్త్యం॥

౫౯౬ సీ॥ తరియించు వేళాగు తవిరుటాకుంబోడి

వెలవెనిసరసోక్తి వినకయున్న

వలచేకువేళాగు వాలుగన్నులకలి

వలిపెపయ్యెదగాడ్పుబోలయుకున్న।

తమిబెండు వేళాగు కావుచెప్రాయపుటన్న

తలవానికపుదండగలుగకున్న

నిదురించు వేళాగు నెలత వెతపుగుబ్బ

నిండుకౌగిటు నంటు యుండకున్న.

౫౯౭ తే॥ తాపవారుటయెలాగు తమ్మికంటు।

గళ్ళరవమ్ముల మంజీరకలరవములు।

మరాలనాకపృపెళుకులు మొలకనగవు।

వెనయుత్రికాని రతినలయుంచకున్న।

౯౮ వ॥ అనిదుఃకంతుని తాశబళితాంతరంగుండై కులకాంతమోద

వలనివల్లని తమివెల్లసున్నన మయంబునా॥

కం॥ సుతుపెంతకుత సకోరది।

సతముగస్తైని పిలువచలువలరుమరు।

తృతదెలాలతనాలో।

లతనాలతకూనజాత్రులంబితనగుచుర్వ॥

౫౯౯ ఉ॥ తన్పునలాతిపుష్పుటరదంబు(గ్ర)మంబునన న్నలైత్తగా।

వస్త్రినరేతియంతగడుమైపున కత్తెగిటగ్రుచ్చిమెల్లనే।

యస్త్రివియుంచలంచలదుగావంతగాతొదితెచ్చిబిడ్డదు।

న్నచ్చుటనిల్పియెనెమరయమ్మునసెంకృనైపంబుతొదుతన్॥

౬౦౦ ఉ॥ యెప్పుడు ప్రద్యుమ్నుంకన్నతియెప్పుడు చెరగవచ్చుదానిసో

మ్మెప్పుడు నాదుచెదారకునెప్పుడు వారలతాంగితెత్తునా।

నెప్పుడుగారవించునదినేత్రియునోరుతునంచునంతగా।
నప్పుడువచ్చెనింతిమగత్రైనదురాత్మునినవ్వవచ్చునె॥

౧౨౧ కం॥ వెలయాలిచెవుపెంతయు।
తలపుచుతద్విరహావిన్నతాపకులుండై।
కలగుపతిక్రతిచింతా।
విలమాసకయుగుచుచెరివినయంబెసగన్॥
అపూర్వప్రయోగం॥ యతిభేదము॥

౧౨౨ చ॥ మెలఁతుకకుకెంపుమేల్చిలువమెపరిరాబనికేలుచిల్కసూ।
శిలవిదితానుకుంచనపురిక్కలచక్కనిచెక్కుపండుటా।
క్రులుకొనగోటగిడిచిభుగుల్మానుకపుపుసున్నమిచ్చియు।
ప్రెమతుపుండొసంగితమినిగ్గునతగ్గరిపేతమిథ్యగన్॥

౧౨౩ కం॥ మతుపుకరమ్మునసైకొను॥
వడుపునచెలికెలువట్టివడ్డిదిగువన్।
పతతుకయెదుకుచుమెల్లన।
హారతొదయొరల్విరాలితోవనియుంపన్॥

౨౪ కం॥ త్రిత్రినిసాగదత్తుడు।
చిత్తిగలుగుతనదుసతికిప్రాధిమచూపన్।
చిత్తంబుగరగిమోహాప్తి।
తత్తరపుడువాశిమీదదయదైవారన్॥
నవోఢాసంగమం॥

౧౨౫ సీ॥ సాధిక్కృతానసరోజ్జ్వలమందహాసంబు
చకటాక్షితాటంకచకచకంబు।
మంతారకంకణాక్రంతారనినదంబు
స్ఫురితచత్రీకృతభ్రూయుగంబు।
కరనిరుద్ధస్తనోపరిభాగచేలంబు
హాస్యద్వయీకృతస్వస్తికంబు।
కుంచితాంగక్రియాగుప్తనీవిగ్రంధి
దీరసంయుతకామరారుచియుగము।

౧౩౬ తే॥ విలసితస్వేదవదనాబ్జవికసనంబు।
గాఢపులకోద్గమంబు నంగములకుసతిని।
తొలురతినిదెల్పి నాగరత్తుండుతనదు।
విలువజవరాలికూటమిఁదలఁచి తలఁచి॥

౧౩౭ తే॥ అపుడునిట్టూర్పునిగుడించియులుకునెజ్జ
నవ్వలిమొగంబుతోవెగపవ్వళించి।
మెల్లనైచెతిగాజులుఘల్లురనగ।
గృహిణిపాదములొత్తనిద్రితుండువోలె॥

౧౩౮ క॥ ఉండునెడనతనిమందము।
దండపదప్రాంతసరణితనచెరగుమహా।
మండలిబరచిశయించెనం।
నిండినవెతచేతగాఢనిద్రాన్వితయై॥

౧౩౯ శా॥ అంతర్వేదిలతాంగివేంతొలవులాధ్వాంతంబుసంతో
షిత।

ధ్వాంతుండైసతినెయుభాగ్యవశతంబుంపందలంపెదివా।
డెంతెనిర్దయునికెకపుచ్చుకొనితానివ్వెళ్లియపావెళన।
చ్చెంతన్నిల్వకవారకాంతయులుజూప్రేనిద్రాసంకల్పుడై॥

౪౦ తే॥ బొప్పితననెయ్యురాలికిజూపిదాని।
తల్లిపాతరలాడసొమ్మెల్లనైనసగి।
దలచుకొననెరదయ్యెవిశాదబలితెరంగు।
నింకదెవ్వన్ననేరిసొమ్మియ్యగలదొ॥

౧౪౧ క॥ ఇచ్చినయాసొమ్మంతయు
మచ్చికరాదినికొన్నివాసమ్ములకా।
నెచ్చెలినిగన్నజంతటు।
బచ్చెనమాటలనుబయలుపందిరియిడుచున్॥

అపూర్వప్రయోగం

౧౪౨ సీ॥ పడుచులచెవానిపదములుగడిగించి
పెళ్లాయులుపావడతడియొత్తజెసి।

నైలాగ్రసంగివెగంజెతోకానపాయి
తళుకుతుంకుమంరసి మలదిచలువ|
గబ్బించియురయుత్తకపుబాగాల
విడెమిచ్చివరములుబరసితన్న|
వెలువరాలితోరాజుసమ్ముగవాని
మంచంబుచెంగటమంచిజేన|
౨౨౩ తే॥ చాపపైనుండియుచితసల్లాపగరిమ|
నుభుసుపోకలనెంకకొంతసూరడించి|
వెలలబన్నెడితనకూళతలపునేడు|
కానవేడనివెలనెస్త్రతానిభూచి॥
ఉత్పూర్వ్వప్రయోగం॥
౨౨౪ క॥ మయింబుమొనవిలిచినటవే|
మయింబువినినుబానినట్టిమెయుదలీవరకన్|
వెంటనురాగంటనునినను|
గంటనిధానంబుగంటగాదెచెలియా॥

౨౫ క॥ న్నిదప్పనెరకనలుగజేసేలు|
నిప్పియునప్రియునుభూతునేదిసేన్నైనా|
పాపచ్చగనీమవెనిచ్చునే|
యుప్పుడుమప్పునడెపుడుమాధవార్య్యనితనయా॥
౨౬ ఉ॥ కోపముగానిచూపునెలకొన్నవికారముతెనిరూపుసం|
తాపముగానియొప్పునిరతంబునువెసటవెనిప్రాపునే|
పాపముతెనిబాపుకలబాగెపునెవ్వదికోపుబూమిలో|
పైపునకేతెకపైరవారికివెదుగదాధరామరా॥
పంచదశవర్ణయుక్తపాదయమకం॥
౨౭ క॥ న్నారామాధవయుభ్ఫికు|
మారామనుమదనసమరమాధారుకసై|
ధీరావిటార్యయెలీతి|
మరామనుమదనసమరమాధారుకసై॥
లియుస్రాహా॥

౨౨౨ వాఘువనకుందకుసువెతాఘువలదుంత్తృరస్మా

ఝ్నజితవాఘువచనశ్రీ।

లాఘునవబావిభ్రవనాఘువశవానసఘువెతాఘువన

ప్రజనిదాఘువసువయూతిః।

మెఘువదిబ్రాత్త్రవుఘులాఘువలయుద్వనినవెరాఘువః

ధ్నశరలాఘువభుజాజా।

రాఘువనవానకవిలాఘువనివృత్తికరవాఘువః

లనవవెంఘువరదానా॥

అర్ధము॥

వాఘువన।వాఘువానివుందలి।కుందకుసువెతా

కుందకుసురాశియుందు।వలత్।కదలుచావున్నఘు

లు।ఉత్తల్లఅధికమైనఘువంటు।రసాఘు।వుకరందప్రః

వావుబితవరవు జేయు।యుజ్జ్యుంపతగినదిన్నైజి

గెలువబడ్డ।వాఘువచనశ్రీ।వాఘుకవివాక్యులయెః

లాఘున।వునైరాజ్ఞముగలిగినటువంటు।వచోవిభ్రవ

వాక్యంపదగలవారు।నాఘువశవానస।ప్రాపకవాతమైనవు

నస్సుగలవారు।సువెతాఘు।విరులనెటి।వనప్రజు।తామరగుం

పులకు।నిదాఘువసువయూతిః।నిదాఘులక్ష్మీవంటువయూ

తిః గలవారు।మెఘువదిజ్యోత్త్రవుఘుటా।మెఘువత్।మెఘువత్త్రై

న।యుజ్యోత్త్రవుఘుటులయొక్క।ఘునవలయు।ఘుంటానవుదయ

వుందవి।ధ్వని।ధ్వనిజాతసు।నవెరాఘు।అతిశయమైన।వనతిక్ష్య

వాముజాతను।రాధ్న।స్త్రోత్రముసైయుదగినవారు।శరలా

ఘువ।బాణవెగముగలిగిన।భుజాజా।భుజప్రతాపము

గలిగిన।రాఘువనవాన।రాఘువునితినవానమైనవారు।

కవిలాఘువనివృత్తికర।కవులచులకదనము పోగొట్టుఘువం

వాఘువనసంబంధియైనఘువంటు।సాల।పారిజాతవ

వంటువారు।వెంఘువరదానా।వెఘుంభంగనిశ్రేష్ఠమైనదా

నంగలవారు।యుందుకునానార్ధవావికాప్రయోగము

వెరాఘురాస్త్రిపాపలాయురాంస్వ్యత్రిఘునిప్పలక్షనయెరాః

వెఘునిదాఘుకింకిణ్యాంఘుంటాయురాంఘుటనైచఘుః। అఘు

నిత్రిష్నినస్నైరవునైరాజ్ఞఘులఘుత్రిఘు।చిఘుః।ప్రతివావా

నీధృతస్వత్త్రపరంపరా। దుఃఖనైరాశ్యసనెప్పెప్పుడుం॥

౨౮౯ కాపెంచ్చితినని నిక్కముగా।

సుచాచ్చటునసెయిడలచియున్నదియునివా।

దప్పెంగటతత్తుతగని।

పద్మనికాసునకు వెరవుబారకయుంతగ్॥

కచ్చెరమనియుట్టువెలుకి।

౨౯౦ మారవంన్నీభూషితకయునురుసురనుచుర్।

తీరనిచింతాభరమున।

గూరెదవిత్త్రరగుపెరుకొనుమాతెలియుర్॥

౨౯౧ చ॥ తొలుతనీవునుంగిలిచి దొడ్డగుమోవికిరావిళాతకు

వ్వులకనుపచ్చరాకడియువయులెచనుదోయికివారము

కటని।

స్థలికినివెల్లపావడపదమ్మునకెండెయొయుసంగివ్వారది।

వ్వులవెనక్కైనములబలమ్ములవమురికట్టులగలుతె

౨౯౨ ఉ॥ ఎటులికనన్నెదుకొనవదేలుకికాంచగిటగృచ్చివిరవెం।

తిటుకివిన్ననయిన్నదవదెటుకిచూచెదురిత్తుచూపులన్।

మాటితివెందునీకులుకుమాటలునీనగుమోముతెటలా।

పాటలపాటలాధరక్రపంగనుమాయనుమానమెల్లన్॥

మోహం॥

౩ సి॥ బ్బావనీమోముతప్పకచూచువేమారంబు 30

నెలతనీవెన్నెలనిలుచుబాళి।

బాలనీమదుకొత్తులాలించగలప్రేమ

పడతినీవేమిమద్దికుతలంపు।

చెలువనీచన్నవచెపట్టుతమకంబు

కలికినీకెనగింతగాలుపువలపు।

లలననీయుదిగమ్ములకుపాలుపడుమెలు।

వనితనీకాంగిటబెనగెడుతమి।

౪ తె॥ వెలదినీయుపరతిమాదనిలుచుపాళి।

కావ్యనినుదక్షిక్షించుకొనెడియాస।

ముమ్మరంబుననన్నెంచవెమోదిడగునె।

చలముబావించుపరిపూర్ణచంద్రవదన॥
త్రిప్రాస॥అపూర్వప్రయోగం॥
౫౬౭ క॥ వెదవింటురెనినెనియు।
కడకంటినియెలుకొనగగలవెలనవలా।
పడకింటులోనవింతగు।
కడకంటుచరింతెననన్నగాదనియవలర్॥
౫౬౮ సీ॥ వేంతలొసంగినపూతలువేసిన।
కనుకట్లనుచినగాతవిడిన।
మందులువెట్టినసందిటుగడనీవి
కట్లుగండారులకుగాకయుండ।
చెరిచినపూవులుచెనంటునిట్టిన
వాతెలుగూర్చినభద్రకాళి।
నంపినవేవానినంపినమంత్రతం
త్రవులుబన్నినకావులమరిచినను।

తస్మద్భిఃపుంసి సంయోగే నిశ్చయోక్తో పపున్నయోః ద్రాతువా
ద్వావిదౌ భాతె। రాజారుబ్జాన్నపి చంద్రుయక్త్రేక్రుత్రియుశత్రు
యోః। పియున్నాష్టప్రద్మయోః కంజః వివిష్టరపతత్రిణాః ఇత్య
మరః। ధ్రుక్షపుం నిద్రా ధ్వసా ధ్వనౌ। శ్రీవిధన్వంతరె ఘుటే। దానంగ
జమదెత్తాన్నెగేశుద్ధెభ్రైదెవరెత్రిప్పితి నానార్థరత్నమాలాయాం॥
ఆదిద్విప్రాసనియమమధ్యత్రిప్రాసచళాంత్యద్విప్రే
చరణావధి సీసం॥—
౬౨౫ పురహరారాధికసురాసురదురాసదధరా
ధరవరాపితభూరాభరణధారి।
మందపదాకృతిముదాస్పదమదావళరదా
గ్రదగదాభ్రుజవదావదజనాళి।
ఖలపలాశనబలాతులబలాపాకకులా
ఖిలపలాయనకలానిలనిభాస్త్ర।

భయుకరయానమదయాన్వయునియామునేజయా
లయుదయాకసమయాశ్రయువిలాస।
౭౨౯ తెలహోమభూమసముజ్జ్వలశ్యామధామ।
జనమానసకృష్ణాభిమానదాస।
నత్రవిత్రమమాశకరావత్రచత్ర।
పావనావనవేంకటగ్రావదేవ॥
భుజంగప్రయాతస్రగ్విణీవృత్తగర్భితదండకరూ
పచిత్రసీసం॥
౭౩౦ పూతనాదాసుర।భ్రాతృసంత్రాణసూ
ర్యపుత్రాశాత్రృతీ।యుప్రమేయ।
శిషతల్పాకర।స్పీతశంఖారిగాం
భైర్ష్వవార్భీశతా।భీమవంద్య।
దంతిరక్షావరా।ద్వైతమార్గప్రభా
వాత్తచిత్తాధికాయద్విషైర్వ।

కంజనేత్రా।శర।శ్ర్యాసితజీమూతసం
కాశవర్ణా।తిగా।కంబుకంఠ।
౭౩౧ తే॥ మమునన్నమునిమానసమ్మునననన్నినేరామి।
నెమ్మనమ్మునినన్ననెనమ్మినామ।
నెమమునమెమమునననెనన్ననేమనమున।
మెననున్ననినెమ్మనిమానుమిన్న॥
యీపద్యంపేరుబహువిచిత్రకంకణనిబంధద్విగుణిత
సీసచతుష్టయగర్భితద్విపదకందద్వయసమవృత్త।
చాపదయుగళ।ఆటవెలది।తేటగీతి।మందనవిలసిత।
తురంగవృత్త।తాళవృత్తాష్టక।ధ్రువళి।శోభన।గానరా
త్రిక।గాన।ఝంపె।త్రిపుట।అర్ధచంద్రిక।సువ్వాల।లాలి।
పర్వలా।మంజరి।సమతా।దిండిమ।తాళవృత్త।మణిగ
ణనికర।తరంగవల్లన।రగడా।దావారణసంబంధి।కళి
కాద్వార్ధత్రిశికా।పారిరాగదళ।ముఖారిరాగా
ఛతాళ।కాంభోజిరాగరూపకతాళదళ।కాంభోజిరాగ।

ಕನ್ನಡರಾಗ। ಸಾಂಗತ್ಯಪದ। ಶಿವಸುಪ್ರಿರಾಗ। ಸಮಪದ। ಕಾರ
ವಂಜಿದಳ। ಸಾವೇರಿರಾಗ್ನಿಕತಾಳದಳ। ಬಿಳಾವಳಿರಾ
ಗ। ಉಟತಾಳಸಮಪದಳ। ವಿಂಶತಿಭೇದಕಂದ। ಪುಷ್ಪಮಾ
ಲಿಕಾಬಂಧ। ಗೋಮೂತ್ರಿಕಾಬಂಧ। ಷೋಡಶದಳಪದ್ಮಬಂಧ।
ಪಾದುಕಾಬಂಧ। ನವರಂಗಬಂಧ। ಖಡ್ಗಬಂಧ। ಛತ್ರಬಂಧ।
ಮೃದಂಗಬಂಧ। ಚಾಮರಬಂಧ। ಗದಾಬಂಧ। ನಾಜ್ಞಬಂ
ಧ। ಚಕ್ರಬಂಧ। ನಾಗಬಂಧ। ರಥಬಂಧ। ವೀಣೆಬಂಧ। ಶಂಖಬಂ
ಧ। ಶಕಟಬಂಧ। ಪಾದಭ್ರಮಕ। ಪಾದಾರ್ಧಭ್ರಮಕಾನು
ಷ್ಟುಪ್ಶ್ಲೋಕತ್ರಾಂತರ್ಗತಚತುರ್ಭದ್ರನವರಂಗಸರ್ವತೋಭದ್ರಾ
ನುಲೋಮವಿಲೋಮಕಂದಬ್ರಾಹ್ಮಾಚಾಷ್ಟಿಭೇದಸಿಸಂ॥-

೭೮೩ ಸಾರಾಗ್ರಸಾರಸಸಮನೇತ್ರಯುಗಳನಾ
ರದರುಚಿಕಾಂತಿನರಘುನಪನಿತ।
ಸಾರಾಗಧರವಿಶದವೀನತುರಗಧೈ
ರವಭವಜತ್ರಿಭುರಸುಭೃಕರಣ।

ಸಾರಾತಿಪಾರವಿಸರಚಾರಣಪಾರಿಸಾ
ರಸಪೀತಚಂದ್ರಶರಜಜ್ಜಯಸುತ।
ಪಾರಾಶಿನಾರದವರಪೂಜಿತಪದಗಾ
ರವಕಲುಖಡ್ಗಗರಳಗಳಸಖ।

೭೮೩ ತೆಲಿಪಾರಿನಗನಿಲಯಗಿರಿಧರಯುಸುರದಳನ।
ಮಣಿಮಯಮಕುಟಸುರಮಣಿಮಪ್ರವಿಶರಣ।
ಕರಿವರದಕುವರರುಚಿರತರವಸನನ।
ರಪಾರಿಲಸಿತದರನಿಗಮವಿಹಾರಣಪಾರಿ॥
ಯೀಪದ್ಯಾನಿಕಿಚಿತ್ರಕವಿತ್ವಂಪರುಸ॥

ದ್ವಿಪದ॥

೭೮೪ ಸಾರಾಗ್ರಸಾರಸಸಮನೇತ್ರಯುಗಳ।
ಸಾರದರುಚಿಕಾಂತಿನರಘುನಪನಿತ।
ಸಾರಾಗಧರವಿಶದವೀನತುರಗ।
ಧೈರವಭವಜತ್ರಿಭುರಸುಭೃಕರಣ।

ಸಾರಾತಿವೀರವಿಸರಬಾರಣವಾರಿ।
ಸಾರಸವಿತಚಂದ್ರಶರಜಜಯನುತ।
ವಾರಾಶಿನಾರದವರಪೂಜಿತಪದ।
ಗಾರವಕತಲುಖಡ್ಗಗರಳಗಳಸಖ॥೧॥

ಕಂದದ್ವಯಂ॥

೭೫೫ ಕ॥ಸಾರಸಸಮನೇತ್ರಯುಗಳ।
ನಾರದರುಚಿಕ್ರಾಂತಿನರಪ್ಪುನಪನಿತಸಾರಾ।
ಧೀರವಿಶದವೇನತುರಗ।
ಭೈರವಭವಜತ್ರಭೈರಶುಭತರಣಸಾರಾ॥

೭೫೬ ಕ॥ವಾರವಿಸರಬಾರಣವಾರಿ।
ಸಾರಸವಿತಚಂದ್ರಶರಜಜಯನುತವಾರಾ।
ನಾರದವರಪೂಜಿತಪದ।
ಗಾರವಕತಲುಖಡ್ಗಗರಳಗಳಸಖಸಾರಾ॥೨

ಸಮವೃತ್ತಂ॥

೭೫೭ ॥ಸಾರಾಸಾರಸಸಮನೇತ್ರಯುಗಳ।

ಸಾರಾಧೀರವಿಶದವೇನತುರಗ।
ಸಾರಾವಾರವಿಸರಬಾರಣವಾರಿ।
ವಾರಾನಾರದವರಪೂಜಿತಪದ॥೩॥

ಮಹಾಸ್ರವಚಾಪದಾಲುಕೆಂಠಂ॥

೭೫೮ ಸಾರಾಸ್ರಸಾರಸಸಮನೇತ್ರಯುಗಳ।
ನಾರದರುಚಿಕಾಂತಿನರಪ್ಪುನಪನಿತ।
ಸಾರಗಧೀರವಿಶದವೇನತುರಗ।
ಭೈರವಭವಜತ್ರಭೈರಶುಭತರಣ॥೪॥

ಚಾಪದಿ॥

೭೫೯ ಸಾರಾತಿವೀರವಿಸರಬಾರಣವಾರಿ।
ಸಾರಸವಿತಚಂದ್ರಶರಜಜಯನುತ।
ವಾರಾಶಿನಾರದವರಪೂಜಿತಪದ।
ಗಾರವಕತಲುಖಡ್ಗಗರಳಗಳಸಖ॥೫॥

೭೬೦ ಶ್ರೀ॥ನಾರದರುಚಿಕಾಂತಿನರಪ್ಪುನಪನಿತಸಾ।
ಭೈರವಭವಜತ್ರಭೈರಶುಭತರ।
ಸಾರಸವಿತಚಂದ್ರಶರಜಜಯನುತವಾ।
ಗಾರವಕತಲುಖಡ್ಗಗರಳಗಳಸ॥೬

೮೭೧ ತೆ॥ಸಾರಸನಮನೆತ್ರಯುಗಳನಾರದರುಚಿ।
ಧೀರವಿಶದವೀನತುರಗಸ್ಥೈರವಭವ।
ವಾರವಿಸರಬಾರಣವಾರಿಸಾರಸಪಾತ।
ನಾರದವರಪ್ಪಾಜಿತಪದಗಾರವಕಟಿ॥೮೯॥

ಮದನವಿಲಸಿತಂ॥

೮೭೨ ನರಘುನತಪನಿತಾ।
ಭೈರಶುಭ್ರಕರಣಾ।
ಶರಜಜಯುನುತಾ।
ಗರಳಗಳನಿಭಾ॥೮೮॥

ತುರಂಗವೃತ್ತಂ॥

೮೭೩ ತಾಂ।ನತಾನನ।ಸಾರಸಾನಮ।ನೆತ್ರಯುಗಳನಾ।ರದರು
ಚಿತಾಂ।ತಿನರಘುನ।ಪನತಧೀ।ರವಿಶರವೀ।ನತುರಗಸ್ಥೈ।ರವಭವ
ಸ್ಥೈ।ತ್ರಭೈರಶುಭ್ರ।ಕರಣವಾ।ರವಿಸರಬಾ।ರಣವಾರಿಸಾ।ರಸಾ
ಪಾತ।ಸಂದ್ರಶರಜ।ಜಯುನುತನಾ।ನಾರದಪ್ಪಾ।ಜಿತಪದ
ಗಾ।ರವಕಟಿ।ಖಡ್ಗಗರಳಗಳಸಖಾ॥೯೦॥

ಭ್ರಮರವಿಧೃತಿಂತಿಮತಾಳವೃತ್ತಂ॥

೮೭೪ ತಾನಾತಂದನತಾನ।ನಾರದರುಚಿ।ಧೀರವಿಶದ।ಸ್ಥೈರವಭವ।ವಾ

ರವಿಸರ।ಬಾರಣವಾರಿ।ಸಾರಸಪಾತ।ನಾರದವರ।ಗಾರವಕಟಿ॥೯೧॥

ಪ್ರಸ್ತುತಂ॥

೮೭೫ ಸಾರಸನಮನೆತ್ರಯುಗಳ।
ನಾರದರುಚಿಘನಪನಿತ।
ಧೀರವಿಶದವೀನತುರಗ।
ಸ್ಥೈರವಭವಶುಭ್ರಭ।
ವಾರವಿಸರಬಾರಣವಾರಿ।
ಸಾರಸಪಾತಜಯುನತ।
ನಾರದವರಪ್ಪಾಜಿತಪದ।
ಗಾರವಕಟಿಖಡ್ಗಗ॥

ಧ್ರುವಕ್ಕೆ॥

೮೭೬ ಸಾರಸನಮನೆತ್ರಯುಗಳಾ।ನಾರದರುಚಿನರಘುನಾ।
ಧೀರವಿಶದವೀನತುರಗಾ।ಸ್ಥೈರವಭವಶುಭ್ರಕರಣಾ॥

ಶಾಬಾನ॥

೮೭೭ ಸಾರಸನಮನೆತ್ರಯುಗಳ।ಧೀರವೀನತುರಗ।ವಾರವಿಸರಬಾ
ರಣವಾರಿ।ನಾರದವರಪ್ಪಾಜಿತಪದ॥

మారతికాటు॥

౯౯౮ సారస్ఫ్రుసారసనమనేత్రయుగళఘనా।
భైరవభవజైత్రభవశుభకర।
సారాతివారవిసరచారణాజయా।
గారవతటుఖడ్గగరళగళసఖ॥

ఝంపె॥

౯౯౯ సారాస్ఫ్రుసారసనమనేత్రనరనుత।
గారవతటుఖడ్గగరళగళసఖ॥

త్రిపుటరేకులు॥

౧౦౦౦ వారవిసరచారణవారి।సారసవాతచంద్రజయనుత
సారదవరపూజితగారవకటు॥

త్రిపుట॥

౧౦౦౧ నారదకుబకాంతినరఘున।సారసనమనేత్రయుగళ।
భైరవిశదవీనతురగభైరవభవా॥

అర్ధచంద్రికలు॥

౧౦౦౨ కరివరధవారినగనిలయా॥

సువాల్లు॥

౧౦౦౩ సారసనమనేత్రయుగనారదకుబినరఘునా।భైరవిశదవీ
నతురగభైరవభవ॥

లాలి॥

౧౦౦౪ సారసనమనేత్రరుచి।భైరవభవజైత్రభరశుభకరణా॥

ఏలలు॥

౧౦౦౫ భైరవిశదవీనతురగ।సారసనమనేత్రయుగళ।వారవిసరచా
రణవారి।సారసవాత।నారదవరపూజితపద॥ఇవి అ
న్నియెలదటుచరణములోనివి॥

మంజరి॥

౧౦౦౬ నారదకుబకాంతినరఘునపనిత।వీనతురగవారవిసరశుభ
కర।సారసనమనేత్రచంద్రజయనుతశరజయ।వారాశివిశద
పూజితపద।మఘువిశరణముగ్రిమకుటయువారి।కరివరద
వారినగనిలయనిగమ॥

సమతాళంబమతాళవృత్తం॥

౧౦౦౭ తక్రతాంగధిక్రతాంగధిమితతాంగధిమితతా।తననతనత

ನನಥನನಥನನಥನನಾ॥

೧೦೦೮ ಸಾರಸನಸಮನೇತ್ರಯುಗಳನಾರದರುಂಬಿನರಘುನನ್ಧೀರವಿಶದವೀ
ನತುಂರಗಭೈರವಭೃವಭೈರಶುಭೃವೀರವಿಸರಬಾರಣವಾರಿಸಾ
ರಸವಿಾತಜಯಸನತನಾರದವರಪೂಜಿತಪದಗಾರವಕಟಿಖ
ಳ್ಗಸ್ಥವಾರಿಣಗನಿಲಯುರಿಗಿಧ್ರರಯುಸುರದಳನವುಮಣಿಮು

ಮಣಿಮುಯುನಿಕರಂ॥

೧೦೦೯ ನರಘುನನಂದಭೃವಭೈರಶುಭೃತರಣಾವಾರಿಜಯಮುಖವರಗರ
ಳಗಳಸಖಾಸುರಮಣಿಮಂಡುವಿವಾವಾರಿನಗನಿಲಯಾತರಿ
ವರದತುಂವರನರವಾರಿನಿಗವಾ॥

ತುಂರಗವಲ್ಲನರಗಡ॥

೧೦೧೦ ವಾರವಿಸರಬಾರಣವಾರಿಸಾರಸವಿಾತಚಂದ್ರಶರಜಯ
ನಾರದವರಪೂಜಿತಪದಗಾರವಕಟಿಗರಳಗಳಸಧೀರವಿಶದ
ವೀನತುಂರಗಭೈರವಭೃವಭೃರಶುಭೃತರಸಾರಸನಸಮನೇತ್ರಯುಗಳ
ನಾರದರುಂಬಿನರಘುನಸುತಾ॥

ಉದಾವಾರಣಸಂಜುತಳಿತ್ತಾರ್ಥವು॥

೧೦೧೧ ಗಾರವಕಟಿಗರಳಗಳಸಖವಾರವಿಸರಬಾರಣವಾರಿಸಾರಸ
ವಿಾತಚಂದ್ರಶರಜಯನಾರದವರಪೂಜಿತಪದಭೈರವಭೃವಭೃರಶು
ಭೃತರಸಾರಸನಸಮನೇತ್ರಯುಗಳನಾರದರುಂಬಿನರಘುನನಂದಧೀ
ರವಿಶದವೀನತುಂರಗ॥

ಪ್ರತ್ಯೆಕ್ತಾರ್ಥವು॥

೧೦೧೨ ವಾರಿನಗನಿಲಯಗಿರಿಧ್ರರಯುಸುರದಳನವುಣಿಮುಯುಮುಕುಟ
ಸುರಮಣಿಕರಿವರದತುಂವರನರವಾರಿಲಸಿತದರನಿಗವಂ॥

ಆವಿಾಶದರುಂವು॥

೧೦೧೩ ಸಾರಾಗ್ರಸಾರಸನಸಮನೇತ್ರಯುಗಳಸಾರಾಗಧೀರವಿಶರವೀನತುರಗ॥

ಪ್ರತಿತಾಳವುಖಾರಿದರುಂವು॥

೧೦೧೪ ಸಾರಾಗ್ರಸಾರಸನಸಮನೇತ್ರಯುಗಳಭೈರವಭೃವಜಿತ್ರಭೃರಶುಭೃತರಣ॥

ರೂಪಕತಾಳಂಯುಂರಕಲತಾಂಬೂಜಿದರುವು॥

೧೦೧೫ ಸಾರಾಟಿಸಾರವಿಸರಬಾರಣವಾರಿವಾರಾಶಿನಾರದವರಪೂಜಿ
ತಪದ॥

ಕಾಂಭೋಜಿ ಸವುಪದಂ॥

೧೦೧೬ ಸಾರಸಸಮನೇತ್ರಯುಗಳ।ನಾರದರುಚಿಕಾಂತಿನರಘುನ
ಪನಿತ।ಸಾರಾಗಧೀರವಿಶದವಿನತುರಗ।ಭೈರವಭವಜೈತ್ರಭೂರ
ಶುಭಕರಣಾ॥

ಕನ್ನಡಸಾಂಗತ್ಯದರುವುಪದಂ॥

೧೦೧೭ ಸಾರಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಸಮನೇತ್ರಯುಗಳ।ನಾರದರುಚಿಕಾಂತಿ
ನರಘುನಪನಿತ।ಸಾರಾಗಧೀರವಿಶದವಿನತುರಗ।ಭೈರವಭವ
ಜೈತ್ರಭೂರಶುಭಕರಣಾ॥

ಗೌರವಂಜಿ॥ಶಿವಗುಪ್ತಿ ಸವುಪದದರುವು॥

೧೦೧೮ ಸಾರಾತಿಪಾರವಿಸರಬಾರಣಪಾರಿ।ಸಾರಸಪಾತಬಂಧ್ರಸ
ರಜಜಯಸುತ।ಪಾರಾಶಿನಾರದವರಪೂಜಿತಪದ।ಗಾ
ರವತಟುಖಡ್ಗಗರಳಗಳಸಖ॥

ಸಾವೇರಿಯೆಕತಾಳಿದರುವು॥

೧೦೧೯ ಪಾರಿನಗನಿಲಯಗಿರಿಧರಯಸುರದಳನಮಣಿಮಯಮ
ಕುಟ।ಸುರಮಣಿಮಧುವಿಶರಣ।ಕರಿವರದಕುವರರುಚಿಯ

ಅಟತಾಳಂಬಿಲಾಪಾರಿಸಮುಪದಂದರುವು॥

೧೦೨೦ ಸಾರಾಗಧೀರವಿಶದವಿನತುರಗ।ನಾರದರುಚಿಕಾಂತಿನರಘುನಪ
ನನಿತ॥

ವಿಂಶತಿಬಂಧಕಂದಂ॥

೧೦೨೧ ಸಾರವರಪಾರವಾರಾ।
ಸಾರಾಪಾರಿನರಪಾರಿಪಾರಶರಕರಸಾರಾ।
ಗಾರಧರಧೀರಬಾರಾ।
ಸಾರಪಾರಿಸ್ಥಪಾರಿನರಸರಸಾರಭೀರಾ॥

ಯಾಪದಾನ್ನನಿಕಿಅರ್ಥಂ॥

ಸಾರವರ।ನ್ನಾಯಂಬೆತತ್ತ್ರಪ್ತಮೈನವಾಡು।ಪಾರವಾರಾ।ಪಾ
ರಸವಯಾಪಾಂಗಲವಾಡು।ಸಾರಪಾರಿ।ಸ್ಥಿರಾಂಶಗವಿನಿನ
ಸ್ವಾಮಿ।ನರಪಾರಿ।ನರಸಿಂಪಾವತಾರ।ಪಾರಶರ।ಕಾಸ್ವ
ರುನಿಕಿಶರಮೈನವಾಡು।ಕರಸಾರಾ।ಭುಜಬಲಮುಗಲವಾಡು।
ಗಾರಧರಧೀರಬಾರಾ।ಮೆರುಪುವಂಟುದೈರ್ಯಪ್ರಭಾವಮುಗಲ

వాఁరు|సారవారి|అతిశయమైన సారంగేంద్రు నిగలవాఁ
రు|సురవారి|అమరేంద్రుని గలవాఁరు|నరసరసారధరా|
అర్జునుని యొక్క సరసం చేత మిక్కిలి అతిశయమైన వాఁరు॥

ఈ పద్యములో వింశతి బంధములు కడపట వ్రాశివున్న
వి|ఈ పూర్వం వ్రాసిన మంజరి న్నితాళవృత్తములున్న
ఈ కందపద్యమున్నమొదలు చరణాల యొత్తుగీతి నిక్షూ
చేసి చెప్పినది॥

అనుష్టుప్ శ్లోకం॥

౧౦౨౨ సారాసారరసారాసా|రాగవారరవాగరా|
సావాయసాసాయవా సారరసావమసారర॥

ఈ శ్లోకానకు అయిదు బంధములు కడపట వ్రా
శివున్నవి॥ ఈ శ్లోకానకు నిఘంట్లు॥

సారాబవె జ్ఞిరాంశె సె్యత్ఫవర్గే న్న్యయవరిత్రిషు|
క్లీబమంబు నిరః ఫవర్గే|పావకెవెవిష్ణుశ్రేయెర్త్రిశ
|యొదున్యతాఁ|గారవెనిఫునెత్రెప్టెవాన్యపకెపిమనోవారె|

రాస్త్రియాంపెప్పిన్నాలాయామాశంసాయాంగతా
వపి|వాంశంకరెవాకావాగ్నేశ్శరావాంఛవాజెషు|
గర్వేప్రచెతసి|వాత్సాగెగతివిజ్ఞయోః|యుస్త్రేనిగెనిలయె-
బాయితా|యమెద్రాతరిదాతరి|భః శుభ్రాభ్రమరెభ్రావి
శుక్రెంశెజలదెపుమాన్|అగానగస్త్సభుజగెభ్రాసాభూర
విభూధరె|సః పుంస్యమాసుతెవాయెతాదవెంతాంతా
మసాస్త్రియాం|సంక్షెపెస్యందనపథెజ్ఞానెధ్యానెనివారణె|
సత్వశ్తెవిదుషిశ్రేష్టెసాధ్వవతిచత్రిషు|అకామోబ్రహ్మవిష్ణ్వె
శకవుతెష్ఫెంగకెరకె|గారవెతః పురెహెతాభూపతెషష్ఠే
లమెజ్వయోః|అకారస్తుఫుతబ్రావెపరితాపెపితావమవె|
వుః శంభ్రాద్రాతరిందానా|రాగానురాగెవమాత్సర్యెలాంత్సా
దారత్రిమత్విషి॥

ఈ శ్లోకానికి అర్థము॥

సార|స్థిరమైనట్టువంటి|ఆసార|అవిచ్ఛేదంగలిగినట్టువం
టి|రస|బలంకలిగినట్టువంటి|ఆర|శత్రుసమూహాయు
క్త|ఆసార|ప్రణమందు|ఆమోతమైనట్టువంటి|రాగ|వూ

స్సర్వవేం|వారిర|వారిరములుగాఁగలవారు|శ్రేష్ఠమైనట్టి
వా|హాంసలుగలట్టివంటి|శ్రీగ|పర్వతమందు|ర|మునై
వారమైనట్టివంటి|శ్రీ|విష్ణువైనవాఁడు|సహాయ|కాంచి
కిన్ని|వా|యీవికిన్ని|యం|నిలయంబైనవాఁడు|సాయంవా
సారరసావం|ఆసాయం|నాశనము వినట్టివంటి|వాస|న
వృయొక్క|శ్రీభావంబాతనుం|ర|నిపుణులైనట్టివంటి|రసా
భూషితోదను|వా|లక్ష్మితోదను|వెయిదలిసవర్ణగూఢనవి
తుడైనవాఁడు|సారరము|శ్వరునియొక్క సార|బలం
యొక్క|రసాకరవంగలవాఁడు॥

అనులోమప్రతిలోమకందం॥

౧౦౧౩ వారా రామా సాదయశ్శర|
వారసురాసాబలజనవదననిజరసా|
సారజనినదవనుబలజ|
సారాసురవారశ్శయదసామారామా॥

భాషాశ్లేషకందం॥

౧౦౧౪ మెరాసాయకబిళిరా|

మెలాచలమానవానదెరావివలన్|
నీలానీతీరగునా|
వెలవుదయంతావగదరవెంకటరమణా॥

యిందుకుశ్లోకార్థము॥

మా|లక్ష్మికిన్ని|యిలాభూమికిన్ని|నాయకు|నాయకుడైనవాఁ
డు|బలి|బలిమివల్లనుండి|రా|రక్షించెవాడు|యెలా|యెలకే
తీగెలబాతను|అచల|నిశ్చలమైనట్టివంటి|మా|కాంతి|ఆ|
భూషణముగలిగినట్టివంటి|నగ|పర్వతంయొక్క|అగ|అంగ
ణవందలి|నద|నదంయొక్క|యిరా|బలంయొక్క|అళి|సమూ
హమునందు|వలన్|సంచరిస్తూ వున్నవాఁడు|నీలా|నీలాదే
వియొక్క|గతి|గానమును|యిరా|ప్రేరేచెటట్టివంటి|రు|
వాక్కుగలవాఁడు|నా|స్త్రీసాధ్యా సజ్ఞానవాద్యయో॥|నా
జ్ఞానంచేతను|అవేల|అధికమైనట్టివంటి|వియత్|సంతోషం
గలవారలకు|అయుశ్శుభావహావిధిన్ని|అయినవాడు|కే|బ్ర
హ్మయొక్క|అవ|రత్నముణమునను|గ|పొందినట్టివంటి|దర|శంఖ
ములగలవాఁడు|వెంకటరమణా|వెంకటరమణుడైనవాడు|ఆవి

ష్టపైనవాండ్ర॥

యెత్తుగీతిలోపద్యాలు॥

౧౦౨౫ తే॥ మారినగనిలయుంగిరిధరయు।

సురదళనమణిమయుమకుటుసురమణిమధుమే।

శరణాకరివరదకుమవరరు।

చిరతరవసనసరమారిలసితదరనిగమా॥

౧౦౨౬ ఆ॥ మారినగనిలయుగిరిధరయుసురదళన

మణిమయుమకుటుసురమణిమధువిశ।

రణాకరివరదకుమవరరుచిరతరవసి।

నసరమారిలసితదరనిగమవిమా॥

వెరశిఇరువైనాలుగుపద్యములుఅయినవి॥

మత్తేభకందగర్భితసీసం॥

౧౦౨౭ మహితనానామునిమండలీవిరచితా

హీనాతివెలస్తవాసంహిత।

వితతజనస్వాంగణవిత్రమత్రమలగ

త్రప్రమాదసంవారరతాసుభావ।

వితతభవార్ణవమ్మగ్నవిస్ఫురన్నకులర

త్నశ్రేణికాజత్పదాభిరామ।

వినతవిశ్రాణనవిస్మయుస్మయదివా

కరశ్లాఘిజిహ్వాత్పతాపవిదాన।

౧౦౨౮ తే॥ నిరుపమక్తేపాపయానిధ్వనిరతశుభద।

భీరచరితనిర్మలతరదివ్యరుచిచి।

తసభలజలదాభ్యయురగేంద్రధరణిధరవ।

రయురుసుగుణనిధీప్రక్షితాభవావా॥

అత్త్వత్యాత్వతురంగవృత్తఘటితచతుష్పురణాసీసం॥

౧౦౨౯ పద్మసంభవశక్రపర్వతపరధర్మ

ధరవచనస్తవ్యనరసహాచర।

నిరతనిత్యోత్తనివరవినిజాగినించి

శ్రితిగిరనిరచితస్వినిధి।

బుధులునఁ గురులును పుణ్యులు మునులును।

నుతులుంచు మురువుకు శ్రుతులు గురుతం।

లుగజగత్రయుధృగద్ధగలగత్మగవర

ధ్వజమురుద్ధతిఖలధ్వజినివ్రగ్గ।

౧౦౩౦ తె॥ నవురుమురుగన్నజియ్యద్వప్తరుదద్వ।

జియ్యవిశదాంతరేఫనికాయ్యభుజగ।

శయ్యవాహావళీసమిద్దాయ్యసఖి।

శాయ్యనఘ్నగుణాఢ్యయ్యచక్రనయ్య॥

చిత్రసీసం॥

౧౦౩౧ నీరదదేహాకాంతిరజనీకరవక్త్ర

జలధిశయనసరవిశశినయనయు।

గారజనీచరవారదళారిక

రాఫణిపతికుధరవరనిలయు।

గరుడతురంగచక్రమణికేతాంకచిత్ర

వారిజోదరనరవాసవనుత।

మహామహిమయు అలమేలుమంగావక్త్రదంభోజ

శృంగాయమానాంతరంగకువర।

౧౦౩౨ తె॥ వారికాంక్షితేరక్షయుంకెరుహాక్షు॥

చారుకాస్త్రభవక్షుజనాప్యరిశిక్షు॥

పురహారసఖయుమరకింపురుషగరుడ।

సిద్ధసాధ్యవిద్యాధరసేవితపద॥

ఏకగణయుక్తైకనియమానుప్రాసషట్పుంభితచరణాం.

శిలివతిసీసము॥

౧౦౩౩ తలతేనిబలుమేనికళబోనివలరిని

సాలపానికలసానినిలగలాళ।

అరిరాపుతరితరాపుకరిదాపుదరిజూపు

సరిప్రైపునెరిప్రాపుకరమువాండ।

పొగడొందుతొగవిందునిగబొందుతగజెందు
మగపొందునొగనొందుమగువతోడ।
యలమించునలమించుతలమించుపలమించు
నలయుంచుచలమించువలపురేంత।

౧౦౩౪ తే॥పాపరాజిగిబిగిపక్కిపక్కిజిక్కి
నె క్కనెక్కువతెవపెంపెక్కదెవ
గబ్బిగుబ్బలినకుదిబ్బనుబ్బుగబ్బి।
తప్పిమద్దియగద్దియతాతతాత॥
ముక్తపదగ్రస్తవిశేషావళిప్రాసనీసము॥

౧౦౩౫ ఘనకేతర్జితశరఘనసారఘనసార
సారకమారకసారసార।
సారభృత్స్వర్థతాశరపారశరపార
పారణార్తిప్రతీకారకార।
తారారదళతేనెఝరధీరఝరధీర
ధీరభృత్సంభృదాదారదార।

దారధ్రాతిక్రూరదవచారదవచార
చారచరాపదద్వారధార।

౩౬ తే॥ద్రారణాధారరాత్స్వైరవారవార।
పారసతిపారపారవన్నతారతార।
తారతారణకారణాత్మకవిహార।
మారమతమారమారస్సంగారమార॥
యతిభేదవిభక్తియుక్తసీసద్వయాంకితవతిసీసము॥

౩౭ ఉ॥భక్తికనన్నతిభోగ్యకృపారంగత
ప్రాంశ్మనిశసంపారతజ।
రక్షితరాదినారాయణవిగ్రహా।
పారిజైణవకటలాపనద।
పావాకపాంశురద్యపమద్యరయాన
బుధిత్రులవినుతవర్తిష్ణుమహామ।
తజ్జత్వరవాతాస్యదవనతారణనామ
నాస్తివాదభనదతోబ్భదార

౩౮ తే॥యింపుగసుపట్టుబలువతెప్పరరతిజ।

దాశితత్త్రిసాదిగళంగరియ్యు।

మాయునక్రియులరుషేలుమంగమ్మకేర।

మోదప్పసొన్నంఫువల్పధరించుమెఱు॥

౧౦౩౮ సిఘతావకనగజలస్నాతపాపహారాయ

నతిమాత్రసాధనజ్ఞానదాయ।

యోగాపద్దశాప్తిపెదండాభదళనాయ

రాజితశ్రీవత్సలక్ష్మణాయ।

వాజ్ఞానధభవగీతలక్షణశతసాయ

ముచికుందముఖభక్తపూజితాయ।

తతపేచిమాలిబంధాగ్రనాళీకాయ

పార్వతీప్రాణేశవర్ణితాయ।

౧౦౪౦ తే॥ జలజవాస్త్రవ్యకలకేకుచసమాతాయ।

పరశురామవిపాదాసభంజనాయ।

జలదనీలశరీరాయశంఖచక్ర।

హస్తపద్మయుగాయ్యుత్తుభ్యంనమోస్తు॥

చతుర్విధ్రకందం॥

౦౪౧ కం॥ వనజాయతాక్షవాసవ।

వినుతాయురగేంద్రశయనవిశ్రుతచరితా।

వినతాసుతాశ్వశరజిత।

వనధితిరువెంకటేశవారణవరదా॥

సమవృత్తికందద్వయముమణిగణనికరగర్భితసరసిజవృత్త

రూపపంచవిధవృత్తం॥ సరసిజవృత్తం॥

౦౪౨ శ్రీలోలాచంద్రాలయబెలాశ్రితసురచయుతనుజిత

లఘునా। మంగమునా.

వ్యాళగ్రావాలదయాళువాతదితిసుతపతిహారిస

బాలాత్యాద్భాసాలసపాలాప్రతిదారయుకేధరప్రబలునర

సఖా। నుపుమా॥౪

జాలాసీలాబాళిగబాలాజితగనగొలుతుముసరవిమ

మణిగణనికరం॥

౦౪౩ శ్రితసురచయుతనుజితసజలఘునా।

హాతదితిసుతపతిహారిసమగనా।
ప్రతిదారయుక్తధరప్రబలునరసింహా॥
జలగననాలుతువయుసరవిమనుపుహా॥
ప్రయుడుపద్మములుసరి॥
యుక్తసమాసనసంప్రపూర్వప్రయోగం॥

౧౦౪౪ కవిగినాయుపుత్రబ్జదళగళన్మమకరంద
నలతుందిలమిళిందకలనినాద।
తిందిమమంధవిధిమధిమనిష్పీర్ణప
విలసితశోణాకుమలయుమకుళ।
త్రైతవదినబీపికాస్త్రీనీకాద్యుతి
జాతవాతాహతచలితతుంగ।
రంగత్తరంగసప్పరపాన్ధవురాదిమ
మంగళభిరుదాంకమహామకరిత।
౧౦౪౫ తిఽవర్ణనీయావగాఢ్యసార్వత్రప్రభావ।

దుర్గసంగాగ్రజన్మహాతుప్రశస్త్ర।
హాలికులిశమత్స్యపద్మాంకుశాతపత్ర।
భవ్యమహనీయతావకపాదసేవా॥
ప్రసంగత్యలంకారము॥

౧౦౪౬ సి॥ స్తంభంబులారవెనుద్రైత్యదేహమ్ముల
ప్రళయములేవాతవెంతత్పుట్టునాముల।
రోమాంఛములువింపబ్రేమవిక్రమునెల
ప్రభవిల్లెచమటలుపొందలందు।
మొక్కళిదారలవిలావులవివర్ణతదోఁచె
పగతిరాతెగలుకంపములగలిగె।
గదిమన్నెవెలులకన్నవలనశ్రులుమారి
శరులసూక్తలనువైశద్యముబ్బి।
౧౦౪౭ తేఽవింతయుదిగాదెనినుబూచవిజయులక్ష్మి
పొందుగనిసాత్వికాదయంమందునంత।
కంటులివిన్నవిడంటపెరింటుగుంటు।

నడుమనెలకొన్నవెంకటనాథశౌరి॥
తాత్పర్యతారణవిపర్యయరూపాతిశయోక్త్యలంకా
రైకావళిసంసృష్టి॥

౧౦౪౮ సీ॥ భవదీయబలరజఃపాళిసంధ్యకువమున్నె
తాగ్రుంకుదనుజప్రతాపహేళి।
యాహేళివాస్త్రాగమందుగ్రుంకకమున్నె
యులకుతద్రిపుదుర్యశోంధకారు।
మాయంధకారాఘమాక్రమించకమున్నె
పొడవుతావకకీర్తిపూర్ణచంద్రు।
డాచంద్రుడుదయాద్రినవతరించకమున్నె
కొమరొందుసజ్జనకుముదనివహ।

౧౦౪౯ తే॥ మహామహాకుమాధరబహులతటకుమారవిహార।
మాణాసురసరిదురుతరమధురనినద।
దళనచణజయదరవరకలితహస్తదయ।
మానితశుభాకృతివిలాసశ్రీనివాస॥

కందర్పయుగర్భితభాస్కరవిలసితవృత్తం॥ముద్రాలంకారం।

౧౦౫౦ పంకజదళనిభలోచనశంతాభావమునివహ్నదయసతతవిహారా
కుంకుమమృగమదసాంకవపంకాంకుస్థలకృతపదవననిధికన్యా।
లంకృతమణిగణభూషణయుంకలంకృతమృదుగతిమురుదశరధా।
వెంకటగిరివరకుచ్ఛకలంతాభాస్కరవిలసితలగదరిహాస్త్ర॥

ప్రమితాక్షరీవృత్తకందగర్భితచంపకమాలికావృత్తం॥

నాగబంధం॥

౧౦౫౧ చ॥ పునఖగరాజమానమయగాయగదస్థిరనాగభోగహా।
జనజగతీతలేనవరసారకనస్నిజభోగవేదనా।
ననసగమామాలూనభయసౌయగతిప్రతరాగదీనపా।
యునయగభీరమానజయదాయురిగర్వహరాగవాతిగా॥
యిందులొపద్యములువరుస॥

ప్రమితాక్షరీవృత్తం॥

౧౦౫౨ ఖగరాజమానమాయగాయగదా।
జగతీతలేనవరసారకన।
స్నగమామాలూనభయసౌయగతీ।

యుగభేరవానజయుదాయురివగణవారా॥

కుఖగరాజవానవారగా।

౧౦౪౩ యుగదన్దిరనాగభోగవాజనజగతి।

నగవావాయానభయనన్వి।

యుగతి(త్రు)తరాగదినవాయునయుగద్యి॥

గోవయాత్రికాబంధచతుర్విధకందం॥

శరణాగతజనకాతర।

౧౦౪౪ వరదానవకృష్ణఘనసుకృతనుతవివరా।

వరభోగరాజభితం।

సురవారవినయకృతఘనసుకృతకవితా॥

నాగబంధంగావయాత్రికాబంధవులుకరపటప్రాశిప్స

దనావతారగర్భితగుణితవర్ణాచలజివాత్రో

ష్ఠ్యవర్ణభుజంగప్రయాతవృత్తగర్భితనిరో

ష్ఠ్యచలజివ్హాప్రస్నోవృత్తగర్భితాష్ఠ్యచలజిహ్వ

నిలోష్ఠ్యచలజిహ్వాసంకీర్ణవర్ణసముదండకం।

౧౪ జయవారిగిరిపా।భృతారజాధాగమోద్మారణాభాకుభ్యు

దుష్టిస్వభినృతకాత్ర్యదంష్ట్రోద్ధృతక్ష్మాతలా।భుజంగద్రి

వాసస్థితైయరాణ్యస్తవిన్యస్తవాదాంబుజా।భూరిరా

జస్యవాజితత్రారప్రభా।దిశదాదాతిభాస్వద్ఘనుభ్దం

గభావాబలాభైరవాంగప్రలంబాశరనైదనోదారసే

రాయుధా।భోగమోపిస్కృతత్రిపురస్త్రీణపాతిప్రతీభూ

వభ్రావప్రసూస్వైరిగంధర్వరూపాధికా।భంజితన్మైర్యకం

సావిభిర్స్వాంబరశ్రోణిభాగా।పయోవుస్విభా భవ్యభా

భాస్విభావా।పయోభావయుక్తోపమావావిభావా।భి

యోగ్యపవా।కుంభిపా।పాపభీవా।పయోవాష్పవా

గుప్తామభూమి।శరన్నంద్రచంద్రాశినచస్విరదానారదా

దిత్యారాద్ధంతిసంతానదాత్రీజనాంరాప్రతారాశతాతైన

సారాస్నవిరజరాబద్ధరాధారశత్రానలాత్స్వెశరాదిన

విరిశగంధాంతరాట్పూన్నరానత్రినేత్రాదిదిజ్ఞాదిపంచ

తైకటోగ్రవిర్యత్నరత్నచ్ఛటాసాంద్రవిర్యద్రజనేసారవిరాజి

తెత్త్వం ప్రసీతజనా నానతాత్మంత స్వత్వత్వటా స్త్రాంచ

నారదా ధనా నారతా వర్ణైదితా నీరదా శిలసన్నిలి

తెజత్రితా। సారదైత్యభిదా ఖండవస్త్రాంబతా శ్రీరసా లంక్య

తా శేషన్నైలక్ష్మితా। గర్భవాన్నివతా వల్లభైస్సత్వన్నై పుణ్యపుణ్యా

భిదా। భృత్యపాశం పరిభ్యారిపాంబా ఫలాధాదిపాదాం

బుజా। త్వం సమాస్త్రా వరార్ధం సమాస్త్వద్వష్యేభ్యాయ

సందెహా భృత్యం భవతాృతయోః స్త్రైశ్వయుత్తాం విభూ

నవస్త్రైనమస్త్రైమా॥

మారిమారాజ్ఞెదవర్ణననెపేసెం॥

౧౦౪౯ కమలోయుత్తమలధారణముచెరాణించి

యలవినాయకనైవనతిశయించి।

హృదయంబుశోభిల్లశ్రీపెడుకనాని

యుబ్బినైఖరముననందమెయింది।

యుచలశరాసనమమరసంతోషించి

కలధాతమయమానమలరగాంచి।

గంభగజాసురకృత్తిదానగతిమించి

పంచాననత్వంబు పరిఢవిల్లి

౧౦౫౦ తెలివారుతుమారుసుభదమెసరణిపెక।

ప్రాణిలోకంబులకుననేశుక్రైనతంత్రి।

కంటువినవృదంటపెరింటుగుంటు।

నడుమనెలకొన్నవెంకటనాదశౌరి॥

దశాద్వైకత్వపర్యంతపదార్థనేసం॥

౧౦౫౧ శ్రీమానకమరహోత్రిస్సంవాకుబ్జా।

గవరామబలబుద్ధకలుకులినహా।

మకరకుజబుధగురుశక్రవిరవిజతమః

కెతులింద్రానలార్కనృపాస్వనీకు।

శివసఖైశ్వరులు వశిష్ఠకౌశికబుధ

దగ్నికన్వపక్షరద్వాజగౌతు।

మాదులు మధునిదాపృప్రణశరద్వృమ

శిశిరాగమములు లాక్షణశంచిహారి।

౫౮ తిఃఖవులుదర్పార్ద్రిత్రమవమోహత్రములువిధివి।
దుష్కృతులుసుక్రైరాక్రవులాఖ్యలునుదయుస।

లయగ్రాహి॥

౧౦౬౦ పంకజతనూజవారిశంకరముఖామరవిశంకటనవీ
నసుతిసంకలితపాదా।
అంతరణజవ్యాప్తనయాంకమునివాసనివశంకరరణాం
గణనిరంకుశపలాశా।
తంకదశగిశభిరుదాంకకవులాకుచవిటంకయుతసం
కుమదకుంకుమరసశ్రీ।
పంకిలభుజాంతరమనోంకణమునందుగలసంకటము
బాపగదెవెంకటగిరీశా॥

౬౧ కః ధారాధరతనువంశా।
ధారాధరపైనతియుధారాధరరా।
ధారాధరతానిఖిలస
ధారాధరవచనసేవ్యధారాధరదా॥

౧౦౬౨ శాః కుంద్రద్విప్రతిమల్లకర్బురవరాస్త్రారాసుమాత్రాణాయత్రా
గృధ్రాధ్యండజరాట్ప్రభేదనగముసత్రీడాప్రియంభావుకా।
లోద్రప్తిర్నిర్భేత్రాస్త్రఖాఖరణవల్లుశ్లేష్మవక్షస్థలా
సద్రావిన్యస్తనేత్రాత్రపాఘ్నసపటల్త్నాయుత్తిల్రాంచలా॥

౧౦౬౩ కః ఇందీవరతనువిజితసు
దిందీవరరాజరాజవిహితనుతవితతా।
నందననిలయకనకమయా।
నందననిలయమధ్యవాసనరవరవరదా॥

పంచచామరం॥ అపూర్వప్రయోగం॥

౧౦౬౪ కబంధరాశిదైర్ఘ్యసారఘ్నకంధితాశరసప్నరి
త్రిబంధగోత్రశత్రుపుత్రగర్వహారిదప్పభావృష।

ద్విబంధకృష్ణగింధ్రజిహ్వదాముదావవర్ణసంభా।
కబంధగంధసింధురప్రకాండసింహాకాండపా।
క॥ విభవరమణీయమాలిక।

౧౦౬౫ విభవసనకులతిలకనిశవిభవన్నయనా।
విభవావనమువావమువావా।
విభవారచితస్తుతాంఘ్రివిభవవిలాసా॥
కవిరాజవిరాజితం॥

౧౦౬౬ త్రిభువనపావనసద్గుణిభావనధీరజనావనధీరగుణా।
యుభయసుధీవనమాధవజీవనదాంబుదనీలావనభా
రణా।
ప్రపన్నా।
యుభవివభావనటద్భయలావనపోత్పనుభావనగోధృ
నుభజిదయావనయాశుగధావనశోషితజీవనరా
దగణా॥

౧౦౬౭ చ॥ హారివారిజోగిజోగిశయనాశయనారదచక్రచక్రభృ

ద్ధరధరధామధామశరదాశరదారితతారతారకా।
దరదరధారిధారివరదావరదానవదానదానకా।
ఖరఖరమారమారభజనకాభజనకామనిధీనిధీమహా॥
కరినప్రాస॥

౧౦౬౮ క॥ దద్యాయమానధరధర।
సిద్ధలకమలాకుచాగ్రశితతరపా।
వెద్యవాయుతాశనవసి।
లాద్యాతపయోదదేహావారిగిరిగిహా॥

౧౦౬౯ క॥ వాల్లకచవిష్ణుబంధుర।
మల్లకలితదృగ్విలాసమంజులకమలా।
ఫుల్లకమలాంఘ్రిలాక్షా।
యుల్లకయుతహృదయవెంకటాచలనాధా॥
గణితయుక్తదశావతారానుపాలవాచకసా
ధ్యగ్రపవానలుప్తవృత్తం॥-

౧౦౭౦ చ॥ కగరూపాన్నతతామతాద్వితలక్షాకీర్తితాగ్రాంకకు।

జ్జగకులాద్యావాపాకేసరిప్రభవరక్షాక్షైటభారావ్యగ్రకో।
పగుణాద్యజ్జనక్షాశలాశ్యరుచికంపర్యంకకణాంతీవావా।
నగభిద్వివిష్ణుయుమాశరాంబుపమరుస్నాదిశవయుక్షా
చిత్రా॥

చక్రబంధం॥

౧౦౨౧ శా॥ సత్యానేకల్పకప్రసప్తైటాశరభిదాబారావిశంకత్రమా।
వుతాస్మివిష్ణుతబంధురాభరణభూమాజంతుకూలప్రితా।
దితాస్వమేధనధర్మసారతరవయూర్తీముత్రాద్రిక్షమా।
మాత్సల్లానపదామహావిదితభ్రామాసాధుతారక్షమా।

నాగబంధం॥

౧౦౨౨ చ॥ కరివరదానశూరసురగారవసజ్జితపాదసారసో।
దరదరదారిసూరిసరతారకనిత్యనశోకదానభో।
స్వరదుదకాశలారవారసారకభృద్వరభీరమేతానిభా।
[illegible]శుకగీతమారనిభశోభనరమ్యనరీరసంస్తుతా॥

కందమదనవిలసితశ్లోకగర్భితస్రగ్ధరా॥

పుష్పమాలికాబంధము॥

౧౦౨౩ శ్రీరామారానురాగాస్థిరతరవయురశ్శైస్మరసారసృతశ్రీ।
తారాదారాదరాస్యాతతనతవితవీదానితానిత్యనిష్ఠా।
తారాపారాబ్జరాపాదరవరభరణీద్రాపదీపస్వపత్రా।
సారాబారాభిరామాశరతరశరణాబారుకారుణ్యరుష్యా॥

౧౦౨౪ కం॥ శ్రీరామారారాగా।
తారాదారాదరాస్యదరభరవారణా।
తారాపారావా।
సారాబారాభిరామశరవరశరణా।

మదనవిలసితం॥

౧౦౨౫ స్థిరతరవయురళ్లీదరభరవారణా।
దరభరణారవాశరవరశరణా॥

శ్లోకం॥

౧౦౨౬ స్థిరతరవయురశ్శైస్మరసారసృతశ్రీదరభరవారణాదానితాని
త్యనిష్ఠా।దరభరణారవాద్రాపదీపస్వపత్రా।శరవరశర

ణ్ణాబారుకారుణ్యరుచాన్వా॥

దుష్కరప్రాస॥

౪౭ క॥ దంష్ట్రిశరీరమాధర।

దంష్ట్రీభినవదంతచణావదనబింబశ్రా।

సంష్ట్రసురదళితాసుర।

దంష్ట్రినగాద్ధృతుధికేచతామరసాక్షా॥

దుష్కరప్రాస॥

౧౦౪౮ క॥ వ్యంజ్రాభరణాధరరమా।

సంజ్రాయుతసదయహృదయసన్మునిచితో।

మంజ్రాశయకుత్సితమత।

ఖంజ్రాకృతికృష్ణరంజ్రపద్మదళాక్షా॥

౧౦౪౯ క॥ వృధనత్తంచరవరకర।

వృధగోవర్ధనగిరిపరిభృధవృధవక్షో।

గృధసింధూద్భవరణా।

గృధ్రాకవనాక్షగంగరుడతురంగా॥

దుష్కరప్రాస॥

౧౦౫౦ శా॥ నిత్స్వాదిత్యవిరోధినాధదళనాపేనారిదంచద్భుజా।

వాత్స్యార్ద్రక్షతవరప్రదానచతురావామార్ధజానిస్తుతా।

సాత్స్యాంచద్విధుతుల్యవక్త్రవిరాజత్కర్ణభూషానసా।

తాత్స్యాశ్లోత్తమవేంకటేశ్వరరమాదాంపత్యనిత్యోదయా॥

౧౦౫౧ క॥ ఖర్గేపరవరదాయక।

తర్గతదూషణముఖారిద శనపటులయా।

వర్గరసాయకధారా।

మయార్గజనాత్యంతదూరమదితశరీరా॥

మాలిని॥

౧౦౫౨ వరదశుభశరాసా వల్లవీహాదరాసా।

సురచిరదరవాసా సోల్లసచ్చంద్రహాసా।

గరుడతురగలాసా కందిబాహ్వాద్భిలాసా।

తిరుమలగిరివాసా దీపితస్వర్ణవాసా॥

విద్యున్మాలావృత్తగర్భితస్రగ్ధరాప్పదళవృత్తము

౧౦౭౩ రామా రక్షోదలప్రాగ్భ్రదరకదనసత్రాసపద్మారమారా।
రామారద్యాపసత్రాప్రకటగుణసముద్రాపవిత్రాసమారా।
రామాసత్రావిపద్రారవినిభకరచత్రాశరణ్యాగమారా।
రామాగణ్యాశరత్రారధితఖగవరాప్రాలదత్రారమారా॥

అర్థం॥

రామా। రామయుక్తైనవాఁడ। రక్షోదలప్రాగ్భ్రదర। రక్షః।
రాక్షసులనుదలు। ఖండించెడుషువంటు। ప్రాగ్భ్ర। ముక్తైని
రాక్షసులను। దల। ఖండించెడుషువంటు। దర। శంఖము గలవాఁడ। కదనసం
శ్రేష్ఠమైనషువంటి। దర। శంఖముగలవాఁడ। కదనసం
త్రాసపద్మారమా। కదన। యుగదవుందు। సత్రాస। భ్ర
యుమువెతుండుట। పద్మా। మీఁతమైనషువంటి। ... సత్రా
సమూహములను। మాకక్షసంహారించెవాఁడ। రా
మా। మనోహరమైనవాఁడ। రద్యా। రథాశ్వాలను। అ
పాప్యపించినవాఁడ। సత్। సత్పురుషులను। త్రా। రక్షిం
చెవాఁడ। ప్రకటగుణసముద్రా। ప్రకటమైనగుణాలకు।

సముద్రమైనవాఁడ। పవిత్రాసమారా। పవిత్ర। పవిత్రమునైన
అసము। సరిలేని। అర। అరతిశయముగలవాఁడ। రామా। రా।
బంగారమును యుప్పెడుషువంటి। మా। సంపదగలవాఁడ। సత్రా।
యజ్ఞములయొక్క। అవిపత్। ఆపదవెతుండుటను। రా। సంపా
దించెవాఁడ। రవినిభకరచత్రా। రవి। సూర్యునితో। నిభ। సమానమై
న। కర। వాస్త్రమందలి। చక్ర। చక్రముగలవాఁడ। శరణ్యాగమారా।
శరణ్య। యిల్లువెసుకొంతగినషువంటి। ఆగమ। వేదాంతాలయొ
క్క। అస। మూహాలయొక్క। అర। అంతముగలవాఁడ। రామా। గ
ణ్యా। రామా। గోపికాస్త్రీలచేతను। గణ్య। యెంచదగినవాఁడ। శర
త్రా। శర। సముద్రమైనషువంటి। శత్రు। యింద్రునిగలవాఁడ। రధితఖ
గవరా। రధిత। రథముగా జెయుబడినషువంటి। ఖగవరా। గ
రుత్మంతునిగలవాఁడ। ప్రాలదత్రార। ప్ర। ప్రకృష్టమైన। అభ్రా
షణములను। ప్రక్రియించుటయందు। దక్షు। సమర్థమైనషువం
టి। ఆరవత్రముగలవాఁడ। మా। లక్ష్మిని। రా। గ్రహించిన-
వాఁడ॥

విద్యున్మాలావృత్తం॥

౧౦౫౪ రామారక్షో రామారద్న్యా|

రామాసత్రా రామాగణ్యా|

రామారక్షో రామాగణ్యా|

రామాసత్స్వ రామారద్న్యా॥

అర్థము॥

రామా|రామచంద్రుడా|రక్షః|రాక్షసులయొక్క|రామ|

స్త్రీలకున్ను|రద్నా|రద్నసమూహమునకున్ను|రా|బంగారు

నకున్ను|మా|ఇందిరకున్ను|సత్రా|యాగాలకున్ను-

అరామా|అరతినిసైయువాఁడ|అరతియనగా|నా

శనార్థము|అరత్నపరతివిరమయుతపరామోన్నత్వ

మరశః|గణ్యా|గణ్యులకు|అరామ|అనికియ్యైనవాఁడ|

రక్ష్రో|రక్ష్రోకుండు|అ|శోన్నరుండున్ను|రామ|పరక్ష

రామకున్ను|అగణ్యా|యెంచశక్యముగానివాఁడ|

రామ|బలభద్రుడా|సత్|సత్పురుషులను|త్రా|రక్షించె

ంద|రామ|మనోజ్ఞమైనసౌవంటు|అ|అంత

రమందలి|రద్న్యా|వెదకగలవాఁడ|బంధముక్తదపదప్రాప్తి

చాపదములు॥

౧౦౫౫ మునులమనోంబుజములనెరవేవి|

దనరుగుణములనుదగుబలుదేవి|

వినుకువిరులలో మెలఁగెడుతావి|

చెనటులననిగెల్చినమాయావి॥౧

దినమునుమనిలోదిరిగెడుబాళి|

యెనయుచెంచెతలయెదలవిరాళి|

బెనఁచియెలుకవిడివెలతిమాళి|

తనియనేలిదయుదగుననమాళి॥౨॥

వహిగనుబృందావనములజాడ|

విహరింపుచునుప్రతివెలదులతోడ|

రహినైక్తినలిరులరాసక్రీడ|

విహితముగాతగువెట్ట్రగలాఁడ॥౩॥

దిసమొలలుగప్రేతలవనభూమి।
బూసగిరివలువలుదోచుకేదామి।
౧౦౫ పోసగనెక్కిసురశొన్నసునెమి।
ముసిముసినగుమొగమునదగుసామీ॥

తురగవల్గనరగడ॥

౧౦౬ రామరామవారిబారిరామరామసదవతార।
ధామధామజైత్రచిత్రధామధామవిదళితార।
మారమారకశత్రుశాక్రమారమారమణ్యపీఠ।
సారసారవార్ధిశోభిసారసారవిహితసదేశ।
కాండకాండజఠరపిఠరకాండకాండనతసముద్ర।
దండదండనప్రదీప్రదండదండచక్రభద్ర।
రాజరాజమానదానరాజరాజదాస్యమాన్య।
రాజరాజమానదానరాజరాజితావదాన్య।
తారతారకాజిభోజితారతారకకీర్తిదీప।
వారవారకేళిమోళివారవారకప్రతాప।

రాగరాగసరళమురళరాగరాగవ్యాప్తిభాస।
నాగనాగవాహనేహనాగనాగతనువిలాస।
గోపగోపసేవ్యభవ్యగోపగోపసదయభావ।
గోపగోపసేనాపతాపగోపగోపదప్రభావ।
జాలజాలసాలసాలజాలజాలకవనశైల।
నీలనీలమణ్యగణ్యనీలనీలయుగవిశాల॥

అర్థం॥

రామ।చెప్పెటువంటి।రామ।పరశురాముని యొక్కసున్న
వారిబారి।మత్స్యకమఠాలయొక్కానున్న।రామ।రఘునా
యకుల యొక్కానున్న।రామ।బలరాముని యొక్కానున్న।సదవ
తార।మంచిఅవతారములుగలవాండ।ధామ।ధామ।సూ
ర్యుణ్ణి।జైత్ర।జయించెటువంటి।చిత్ర।ఆశ్చర్యమైనటువంటి।ధా
మ।రూపము యొక్క।ధామ।ప్రభావంచేత।విదళిత।ఖండితమై
న।ఆర।అరిసమూహంగలవాండ।మార।మార।యీశ్వ
రుని యొక్క।శత్రుణా।శత్రుణామందుం।క్రమ।సమర్థ్యన।రమా
రమణీ।లక్ష్మీసతికి।అధీశ।నాథుడైనవాండ।సార।స।బెగ్గురు

లయుక్తు।అరవ।ర్థ్యనచేతను।అర్థిశోభి।ప్రకాశించెడుషువంటి
సారసన।సరస్సమూహాంచేతను।అరవిందయుదవాయుని
సద్దెశ।సాహిత్యంగలవాఁడ।త్రాండత్రాండ।బ్రహ్మాండసమూ
హాములు।జతరపితర।ఉదరముగలవాఁడ।త్రాండ।బాణము
యుక్తత్రాండ।ప్రయోగసమయంబందు।నతమైన।సముద్రుని
గలవాఁడ।దండయుమునియుక్త।దండన।దండనమందు।ప్రచి
ప్రప్రకాశించెడుషువంటి।దండ।మదముచేతను।దండస్రెష్టమైన
చక్ర।చక్రముచెతను।భద్ర।భద్రమైనవాఁడ।రాజరాజ।నెంచె
రునితోడ।మానసమానమైన।దాన।దానముగలవాఁడ।
రాజ।చంద్రునివలెను।రాజతే।ప్రకాశిస్తున్నవంటి।
అన్న।ముఖముచేతను।మాన్న।కానియాదగినవాఁడ।
రాజరాజ।దుర్యోధనునియుక్త।మాన।గర్వముయొక్క
దాన।ఖండనముగలవాఁడ।రాజ।ఇంద్రునికి।రాజ।ప్రు-
భుతను।వదాన్య।ఇచ్చినవాఁడ।తార।వెండి।తార।నక్ష
త్రములు।అజిభోజి।నారదుడు।తార।ముత్తెములు।
వీటివలెను।తారస్వచ్ఛమైన।కీర్తి।కీర్తిచేతను।దీప।ప్రకా

శించెవాఁడ।వాక్।బలముచెత।అవార।వారింపగూడనికీలి।
బడబాగ్నికిన్ని।పొళివార।సూర్యసమూహాలకున్ను।వారకని
రోద్రకమైన।ప్రతాప।ప్రతాపముగలవాఁడ।రాగ।రాగాలయొ
క్క।రాగ।మాధుర్యముచేత।సకళముకళ।సకళమైనముకళము
యొక్క।రాగ।గీతమందు।రాగ।అనురాగములు।వ్యావృత్తికాన।
వ్యావృత్తికానముగలవాఁడ।నాగ।శేషుడ।నాగ।యెసనుగవెయి
దమైన।వాహానాలయందు।కోవా।యిచ్చుగలవాఁడ।నాగ।పర్వ
తసమూహామందకి।నాగ।మెప్పుముదంబు।తనువిలాసత
నువిలాసముగలవాఁడ।గోప।భూమినిపాలించెవాఁడ।-
సెవ్య।రాజులచేతసెవింపదగినవాఁడ।భిమ్య।భిమ్యుడున్ను।గో
ప।ధర్మమునుపాలించెవాఁడ।గోప।సముద్రునియందు।సద
యు।దయంతోగూడిన।భావ।మనస్సుగలవాఁడ।గోప।గో
ల్లవాంత్రయుక్త।గోపన।దాఁచుటచెతను।జీవతాప।సంతా
పముగలిగినప్పువంటి।గోప।వాకృతియైన బ్రహ్మకు।గోపద।
అక్షిగోచరముగానప్పువంటి।ప్రభావ।ప్రభావముగల
వాఁడ।బాలబు।పద్మసమూహామందు।అలసాలస।ఖ

శ్రీలలసమ్మెనపువంటి(రాల(రశిసమయూరము న్నూజా
లజాలక(మొగ్గలగుంపులు గలిగిన(వన(వనమందు(శైల(
క్రీడించువాఁడు(నీల(నీధి విశేషము చేతను(నీలమణి(నీలము
గ్గులచేతను(అగణ్యే(అధికమైన(నీల(నలుపుగల(నీల(ప్రత్యం
తపర్వతాలతోడను(యుక్తే(తోడుతున్నపువంటి(అవిశ్లే
ల(శేషశైలముగలవాఁడు॥ యీరగడలో పదములకు వరస
గానిఘంటుప్రయోగములు॥

గృహేగేహే క్రీడ్రుశ్చావదావమునిరిత్యమరః కాంతో స్త్రీ
దంతబాణార్కపర్ణవసరవారిషు ఇతి నానార్థరత్నే
మాపితాయాం(మూఠూతెవేదని బుద్ధ్యేపుంస్యేకంశి
రాంబునో ఇత్యమరః(దండాయుపేందా నబ్దెదెలగుదేమ
రత్నేన్నయోః(పున్నిశాబ్దెదెప్రతాంతె న్నైక్రాణవుందా
నయోః కపి(ఇతివైజయంతి॥ రాజరాజుకుజేరేన్యా
త్నాన్కబ్జా మెసుధాకరే(ఇతి విశ్వః(రాజాప్రభా నృపే-
చంద్రయుక్తేక్షత్రియశక్రయోరి నానార్థరత్నే(

తారాతత్వే ఘ్నస్వరే తారా విశుద్ధ్యాశుద్ధమౌక్తికే(తరళేచాపి
తారస్యాత్తు గ్రీవగురుయోషితా(కనీనికన్యయోస్త్వేషద్వ
యోన్తారంతు ఇతి నానార్థరత్నే(రాగస్సైవహోదికే గీతేవరా
పుర్కైలోహితాదిషు(అనురక్తే ఇమాద్రుర్క్లే గానేరావనా
దిషు(ఇతికేశవః(నాగోవాస్త్రే నిషెవజ మెపైంవృక్షెవృత్నెపి చ(
ఇతివిశ్వః(గానారిత్యేవృషభేచంద్రే వా గర్భాదిత్యేను షుస్త్రియాం(
ద్వయోస్త్రరత్మిర్క్క్రగ్బాణ స్వర్గే వజ్రాంబులోమసు(ఇతివైజ
యంతః(స్వర్గేషు పశువాక్యజ్రదిఙ్నేత్ర ఘృణిభూజలే(ఇతి
నానార్థరత్నే(జాలజాలకమిత్యేతా గవాక్షానాయయోః
గర్గనై(దంభకుట్మలయోశ్చాపి ఇతి నానార్థరత్నే(నీలః కపీశే
ద్రుజైదెకృష్ణేనాతంత్వతి త్రిష్విద నానార్థరత్నమాలాయాం॥

క॥ తుదకనిపదని మెయుగులే పూ(

౧౦౫౮

పొదిపాపనిజూడు వేల్పు బుడుతపగరతె(

రవిమెదిరిన మూకలడుచు(

మదిగలయుని కదగు ముదురు మాయలమని కే॥

త్రిమూర్తులకు అర్థములుగల కందం॥

౧౦౫౫ స్థిరసత్వాసక్తాశయు।

నరకచ్ఛేదనధురీణ నగరాజకరా।

సరసాదరకమలోదయు।

వారివారతనయాయజావ్యయాపరమాత్మా॥

అర్థము॥

స్థిర।స్థిరమైనసుఖవంటు।సత్వ।సత్వలోకమందు।ఆసక్త।ఆస
క్తిగలిగినసుఖవంటు।ఆశయము మనస్సుగలిగిన వాండు।బ్రహ్మ
కు।స్థిర।స్థిరమైనసుఖవంటు।సత్వ।సత్వజ్ఞానమందు।ఆసక్త।
తగులుకొన్న।ఆశయము మనస్సుగలవాండు।హరికి।స్థిర।స్థిర
మైనసుఖవంటు।సత్వ।సత్వదేవియందు।ఆసక్త।తగులుకొన్న
సుఖవంటు।ఆశయము।మనస్సుగల వాండు।శివునకు।నరకచ్ఛే
దనధురీణ।నరక।నరకవము యొక్క।ఛేదన।కొట్టుటయందు।ధు
రీణ।భావముకలిగినవాండు।బ్రహ్మకు।నరకాసు
రుని యొక్క।వారించుటయందు।సమర్థుండైన సమర్థుండైన

వాండు।హరికి।నర।బ్రహ్మయొక్క।శిరస్సుయొక్క।ఛేదన।ఖండిం
చుటయందు।ధురీణ।సమర్థుండైనవాండు।శివునకు।నగరా
జకరా।నగరాజు।భరణాలకురాజైనసూర్యునివంటు।కర।కాం
తిగలవాండు।బ్రహ్మకు।నగరాజకర।గోవర్ధనము హస్తమం
దుగలవాండు।హరికి।నగరాజు।సర్వశ్రేష్ఠకు।కరము నగల
వాండు।శివునికి।సరస।అపవృతసంకల్పైనదేవతులయందు।ఆ
దరము గలిగినవాండు।బ్రహ్మకు।సరస।భూమియందు।ఆద
రము తోగూడుకొన్నవాండు।హరికి।సరస।విషమందు।ఆద
రము తోగూడుకొన్నవాండు।శివునికి।కమలోదయ।తామరయం
దు పుట్టుకగలవాండు।బ్రహ్మకు।కమల।లక్ష్మియొక్క।ఉదయ।ఉ
త్పత్తిదయంగలవాండు।హరికి।కేంటియొక్క।అభ్యుదయంగలవా
డు।శివునికి।వారివారియంతనయు।వారి।చంద్రునివంటి।వా
యువున్నతనయుడుగలవాండు।బ్రహ్మకు।వారివాయు
శుకవాహ్నసుతా।కుమారుడుగలవాండు।హరికి।వారి।-
యువున్నిహా।సంహరించినసుఖవంటు।యత।నియత

మైనప్పు వంటి సమున్నతిగలవాఁడ, శివునికి ప్రభా

బ్రహ్మావిష్ణుయీశ్వరులనే పిళ్లగలవాఁడ, పరమాత్మ శివ

ష్టమైన యత్నంగలవాఁడ, బ్రహ్మకు పరమాత్మ, పరమా-

త్మస్వరూపమైనవాఁడ, హరికి పరమాత్మ, ఉత్కృష్టమైన బు

ద్ధిగలవాఁడ, శివునికి ॥—

చతుర్దశయమకచూర్ణిక ॥

౧౦౫౮ శ్రీహరి। సకలలోకశరణ్య। కారుణ్యసింధో। దీనబంధో। భక్త

గణసంతోషావసంతం। భగవంతం। కృష్ణాభిమానసంర

క్షణం। సర్వసంపల్లక్షణం। కృష్ణాతిరామణీయకవిగ్రహం।

కృతదైత్యనిగ్రహం। కృష్ణానుసారిణం। విచిత్ర.. మనో

హారిణం। కృష్ణావతారవైభవ తవల్లవీభజనం। శృంగార-

భాజనం। గోపజనకనాభిపంకేరుహం। గోవర్ధనావహం।

గోపకల్లోలమాలికాఘనవిహారం। నిర్వికారం। గోపసోద

రం। వేణుగీతసాదరం। గోపవేషధారిణం। కుమతవిదారిణం।

మబ్జసంకాశవదనమంజాద్రిసదనమబ్జదళనేత్రం త

కంఠం। మదుస్మితవైకుంఠం। మబ్జసఖవైకుంఠనేత్రం। ప్రేమమనే

త్రం। మబ్జప్రముఖదిక్పాలకస్తోత్రం। యమునావిజయవిలాసం।

భాసమానదరహాసం। నాళీకబాణజనకం। నాసాజిత

కనకం। నాళీకనిస్తులకాంతిస్ఫురణమణిరమణీయవక్త్రం। పుర

తనక్షేత్రం। నాళీకవనగోచరం। నతఖేచరం। నాళీకదళితసం

క్రందననందనం। నిఖిలామయవరిపుహరిచందనం। పుష్కరచ

రహాపత్యమానబిరుదాంకం। నిష్కళంకం। పుష్కరధరప్రతిమా

నతనావిలసనమారచితబాణాకరనిరసనం। పుష్కరగం

గాదిసకలతీర్థప్రతివర్షనైష్ఫల్యనక్కావమాఱకసరసీతటని-

వాసినం। శంబరతరుణీవిలాసినం। పుష్కరసమానచరణం।

కుచేలశరణం। తారకతాళీనసేత్రశ్శ్లేష్మజనసదెశవా

దాంగుష్ఠనఖరం। ఖండితఖరం। తారకతాదిశోధ్బవకారణ

హృదయం। సదయం। తారకమంత్రసారం। ధరాధారం।

తారకాసురారాతిసేవితం। తపోధనకదంబసంభావి

తం। ధనంజయముపినమతాండదానం। జగతాం నిదా

నం। ధనంజయతేజోమయస్వరూపమప్రతిమప్రతా

పం। ధనంజయప్రముఖపురాతనసుకవితావస్యలోకన
ప్రాథిమదస్మదీయవాక్సరణి పవిత్రకరణపారీణశుభచ
రిత్రం। మణిగణదేదీప్యఫణిఫణాతపత్రం। ధనంజయసా
రథ్యం। బాణాగ్రకీలితలాలెమన్యమానవారిధ్యం। పుండరీ
కాసురవారసఖ। మవ్యయసుఖం। పుండరీకనామకరి
కరోపమానచతుర్భుజం। రక్షితభుజం। పుండరీకవిశా
లనేత్రం। తార్క్ష్యశత్రుణాం। పుండరీకప్రభృతిపరమభా
గవతజనగేయమానానంతలీలావితానం। సేవకనిశాం
తసంతానం। భద్రకుంభినీముఖస్త్రీణాభో×గీగాభిరా
మం। ముఖరవిరామం। భద్రకుంభినసోధిపశైలశయానం।
భుజంగమపుంగవశయానం। భద్రకుంభిచిరత్నరత్నసం
ధానితగోపురప్రాకారమంటపాలంత్రియమాణని
జదివ్యప్రాసాదమధ్యసీసం। పాలితానేకవారిసీనం।
భద్రకుంభీంద్రావనసంచరితబృందావనం। చంద్రకాం

తవరభాసురకరం। త్రిపిష్టత్రైమంకరం। చంద్రకాంతవే
దీరాజమానకాంచనరథసంచారం। నవనీతచోరం।
చంద్రకాంతవిభాసమానబవ్హ్యవతంసం। దంతిపకం
సం। చంద్రకాంతామనోనాథం। సకలదేవతానాథం।
కవిరాజమస్తన్యస్తైకపాదం। శీతలతులసీవనమాలికా
మోదం। కవిరాజహస్తాయమానత్రిలోకవిద్రావణ
రావణబలప్రనాష్టనసంప్రవిధ్వంసనాశుగదాసుగ
ధారావాంఛితపచంతకోదండం। కబంధబాహుకదళీకా
ఖండనవేదండం। కవిరాజనేనానాయమానావాక్షి
శార్క్యం। కోటికందర్పసౌందర్యం। కవిరాజవిరాజితము
ఖవృత్తనిబంధనప్రబంధరాజవిలాసం। గోపికావిరచిత
రాసం। కమలాసనాదిభావాంతరాళం। సత్యామానస
మరాళం। కమలాసనాతనశాబకవిలోలలోచనేజ్య
లకళ్యాగణేయమమాళాసమాన్ప్రపరివృతం। యశోదా
పలాలితం। కమలాసనతుర్యమార్తాండసార్వయ్య

ದಾಯಿಬಾವಾಳರಥಾಂಗಂ। ಗರುಡತುರಂಗಂ। ಕಮಲಾಸನ
ದಿನಿರ್ಮ್ಮಾಣಚಣಪ್ರಭಾವಂ। ಮಹಾನುಭಾವಂ। ಕಳಾಪ
ಳೀವಿಜ್ಞಾನಶಾಲೀನಂ। ವನಮಾಲಿನಂ। ಕಲಾಪಾಳಿತಾದಂ
ಬನೀಲಕಚಕಲಾಪಂ। ಭಂಜಿತಶಿವಚಾಪಂ। ಕಲಾಪಾಳೀಕಾ
ಪ್ರಟಿತಭವ್ಯತಾವ್ಯಕಸಾನುಭವಶೋಭಿನಂ। ರಾಧಿಕಾಧರಾ
ಧರಸುಧಾರಸಧಾರಾಲೋಭಿನಂ। ಕಲಾಪಾಳಿತಾಲಂಕೃತ
ಸಕಲಾಂಗಂ। ನಿರ್ಭಿನ್ನಕಪಟತನಕಸಾರಂಗಂ। ಪ್ರಾದಯಿಪಿ
ಲಯಸದಲಷಿಲ್ಲಾಂಗಾಕರುಣಾತರಂಗಿತಾಪಾಂಗಂ। ಸ
ನಕಸನಂದನಾದಿಮುನಿಜನಾನಂತರಂಗವನಜಸಾರಂ
ಗ। ಮಾನಂದನಿಲಯಮಾಸ್ತ್ರಸ್ವಂ। ಶಿವಾಸ್ತ್ರಸ್ವಂ। ದಿವ್ಯಂ। ಶ್ರೀ
ವೇಂಕಟೇಶಮತಿವಿಶಂಕಟಪ್ರಕಾಶಂ। ಸಕಲದೇವತಾಜ್ಞಶಮ
ಮಾವಯಂಭಜಾಮಃ॥

ಪ್ರಾಕೃತಶಾಕಸಿನಿಮಾಗಧಿಪೈಶಾಚಿಚಾಳಿಕಾ
ಪಭ್ರಂಶಸಂಸ್ಕೃತಾಂ ಪ್ರಾಷ್ಟಭಾಷಾಸ್ನೇಸಂ॥

ಸಿ॥ ಣಾಯಮಾಣಂ ಸ್ವಿಣೀಶಾಯಯದಮ್ಮಿಲ್ಲಿಪ
ಜ್ಜಣ್ಣಿಯ ವಿಂಜುಳಾಸರಸಪಾಯಂ।
ಸಾಕಮನಸಿಸ್ವಿನೀಲೋಕದಮ್ಮಿಲ್ಲಿಪ
ಜರ್ನಸ್ಯಕವಿದಸ್ಯತುಸದೃಶಪಾದ।
ಪುಕುವದಿವ್ಯವಿದಾಣಗುಕುಯದುಕಟ್ಟುದುಃ
ಖಟ್ಟುಜಾದವಿಭೆಯಕಳನಸೇವಾ।
ಪೂರ್ವದಿವವಿತಾನಗುಕಲ್ಪತೆಗಲ್ಪನ
ಗಜಜಾತಭೇದನಕಲನಸಿಂಹಾ।
ಚಳನಶಾಳಚನಿಶಂತಳಭತ್ರಚಿಂದಿದ
ಫಳಸಮಸ್ತ್ರಕಾತ್ತೆಳಿಪಾರಿಯಾದ।
ಚರಣಸಾರಸನಿರಂತರಭಕ್ತಚಿಂತಿತ
ಫಲಸಮರ್ಥನತ್ತೆಳಿಪಾರಿಜಾತ।
ಮತನಸಾತನಧಿರತಿತಶವಲ್ಲಮಾಮುಖಾ
ಗಣನಿಜ್ಜುಕಗ್ಗಾನಗುನದುರಿಸ।

మదనసూదనధ్యాతృత్రిదశవల్లభముఖ
గణనీయకల్యాణగుణాధురీణా।

౧౦౭౧ శ్లో॥ కంధకవళాచశంఖణపంధుళాళి।
గంధగజరాజరత్నబంధురారి।
మఖియమఖభీకరీమేదుమమాపతురఘ్ను।
మఖిమఖాశ్లిష్టపోతుమమాస్సమామా।
ఆజమంజవజలధిమగ్నాత్తతరణి।
మబ్బప్రాభుజ్జపచిరారుచుగుపరేంద॥

ఆపాదద్వయమ్యైకచరణానులోమప్రతిపా౽
చలజిహ్వికాగోపనగోమూత్రికాబంధతత్పా
దార్ధభ్రమకగోమూత్రికాబంధః పదకబంధ
పాదుకాబంధః సర్వాంగసమపట్టారఖండచతు
ష్టాయా శ్రీయుదళోపరినిరోష్ఠ్యపూర్వవిధ
నియమద్విచరణాదళాపరిపూర్వాత్త్వానులోమ

నియమానతిక్రమదళాద్వక్రనియమపాదద్వయోపరిచ
రణాద్ద్వయప్రత్యేకానులోమనియమోపరిదళచతుష్టప్రత్యేక
పాదద్వయభ్రమకగోమూత్రికాబంధతత్పాదగుప్తగోమూ
త్రికాబంధషట్త్రింశచ్ఛక్రబంధద్వాదశస్పృశసర్వలఘుద్విరద
గతిరగధ॥

౧౦౭౨ భవిభుం విభభవభ్వవభభవభ్వవభభవిభుం విభ।
వివిభవివిభవభవివిభవభవివివివిభవివి।
జంలిలంనలజజజలజలజజలజలజజయనయజ।
నయనయనలనదళనసల్లదనలి నయనయన।
వసువసువవనదనవవనదనవవసువసువ।
వననసవవలదలవవలదలవవననసవ।
మహామహామమదనదమమదనదమమహామహామ।
వవానవావవరదరవవరదరవవవానవావ।
సరసరసజయదయజజంయదయజసరసరస।
పరవరపవశివశివవశివశివపరవరప।

పవనవపభసలసభభసలసభపవనవప।
కవనవకకరకకరకకరకరకకవనవక।
కదనదకఘునఘునఘుఘునఘునఘుకదనదక।
పదకదపవసుదసువవసుదసువపదకదప।
నవునవునవకవననవకవననవునవున।
యువునవుయువారియురివావారియురివాయువునవుయ
జలజనయునపవిజయునరసయునగరదలవా।
వాలదరగశయునరసయుజవిపనయునజలజ।
పరవాజనియువుజనవభరకరభవరసురవ।
వరసురవభరకరభవనజవుయునిజవారప।
కరకరకభరవసనఖనయుసుతతరవరన।
నరవరతతసుయునఖనసవరభకరకరక।
వరవిరసవారపరదభవననగగరివారద।
దరవారిగగననవభదరవరవసరవిరప॥

అర్థము

భవిభువిభు।భ।వెంపువులయొక్క।విభు।శ్రేష్ఠమైనయొక్క

విభ్రాంతివంటి క్రాంతిగలవాండు।భవభవభ।భవ।యీ
శ్వరుని యొక్క।భవ।శ్రేయస్సుయొక్క।భ।ప్రకాశముయుంటి ప్ర
తాశము గలవాండు।భవభవభ।భవ।శంఖాంకము।భవ।ప్రాప
క మైనట్టి వంటి।భ।జ్ఞానము గలవాండు।భవిభువిభ।భ।నక్షత్ర
ములకు।విభు।నాయకుండైన।చంద్రుదనెటి।వి।కంటియొక్క
భ।దీప్తిగలవాండు।వివిభవివి।వి।విశేషమైనట్టివంటి।వి।గరు-
త్వంతుని।భవి।పొందినట్టివంటి।వి।పరమాత్మయైనవాండు।విభ
వభ్వని।విభవ।విభవములయొక్క।భవి।సత్వగలవాండు।విభవభవి।
వి।వి గతమైన।భవ।సంసారము గలవాండు।శూన్యభవి।సంసార
ము గలవాండు।వివిభవివి।వి।ఆకాశానకు।వి।జనకమైనట్టివం
టి।వాండమై।భవి।జన్మము గలవారికి।వి।పొందినవాండు।
జయునయుజ।జయన।జయము నుం।యుజ।పొందినవాండు।
జలజలజ।జల।జలమందు।జలజ।పుట్టినవిశాలమైనవాండు।
జలజలజ।జల।జనులైనవారికి।జలజ।అగ్రేసరుండైనట్టి
నవాండు।జయునయుజ।జయ।జయునినయు।పొందినట్టి

వంట్లి|బు|యిచ్చుగలవాండు|నయునయునన|నయు|న్సోయు
శాస్త్రవెం|నయునన|కనన్నగాంగలవాండు|నలదళన|నల|త్వ్రణా
స్వరూపమైనదనుఖుని|దళన|ఖండించినవాండు|నలదళ
ల|నల|పద్మముయొక్క|దళ|దళమైన|సాంద్రనవముగాంగల
మురునియొక్క|నయునయునన|నయు|నీతి|నయున|పొందిన
వాండు|వసువసువ|వసు|అష్టవసువులకు|వసువ|ధనమై
నవాండు|వనదనవ|వనద|మెఘముపతెను|నవ|నూతన
మైనవాండు|వనదనవ|వనత్|భజించువారలకు|అనవ|
అత్యర్థమైనవాండు|వసువసువ|వసు|అగ్నివైశ్వనిగి|వసు
వ|రత్నమైనవాండు|వసనసవ|వసన|ఉంన్నపువంటి|సవ
యజ్ఞముగలవాండు|వలదలవ|వలదదెవెంద్రుడు|లవ|అ
ణువుగాంగలవాండు|వలదలవ|వలత్|పొందినపువంటి|అల
వ|భైరనాంభావముగలవాండు|వసనసవ|వస|నకెప్పుకా
న్నపువంటి|సవ|పుట్టువుగలవాండు|మవామవా|ము|మవా
వం|మవావుచెతను|వావుచల్లనైనవాండు|మదనద

మవుదనదవ|మద|మద|యుక్తమైన|నపురుషులను|దఖండించె
టుపువంటి|మన్మ్ంతిగలిగిన|మదన|మన్మధుని|దమ|కొట్టినపు
వంటి|యీశ్వరునిగలవాండు|మవామవా|మవా|మహా|ఉత్స
వముగలిగినపువంటి|మవా|ఘోషము|లక్ష్మిగలవాండు|
వహానవహావ|వహానవహించినపువంటి|వాహవ|దానవ
ముగలవాండు|వరదరవవరదరవ|వర|వరములు|ద|యిచ్చె
టుపువంటి|రవ|ధ్వనిచెత|వర|శ్రేష్ఠమైన|దర|శంఖమును|
వ|పొందినవాండు|సరసరస|సరస|అనురాగముతొగూడిన|
రస|భూమిగలవాండు|జయదయజజయదయజ|జయ
త్|సర్వొత్కృష్టమైనపువంటి|అయు|శుభావహమైనవిధిచెతను|జ|
పుట్టినపువంటి|జయు|జయముస్న|దయు|దయయుస్నత
లవాంకిం|జ|కోరికయైనవాండు|సరసరస|సరస|రసికులకు|
రస|ఆనందస్వరూపమైనవాండు|పరవరవ|పరవర|శత్రురా
జులను|పవానముచెసినవాండు|వశివశివ|వశిత|అధీనము
గాంజెయుబడినపువంటి|శివ|శివుడుగలవాండు|వశివశివవ

రవరప|వశితత్రోరబిరిన ఘనవంతు|శివ|శుభ్రముచేత నం|
ఆత్మస్థిష్మైన ఘనవంతు|వర|వరాలను|ప|పాలించె వాఁడ|పవ
నవప|పవన|పవిత్రమైన ఘనవంతు|వప|వపగలవాఁడు|భ
సలభస|భసల|తుమ్మెదవలెను|స భృ|తాంతితోగూడుకు
న్నవాఁడ|భసలభస|భృ|భ్రావమందు|సలస|కౌరికతోగూ
డుకొన్న ఘనవంతు|భ్రియూ స్వరుడు గలవాఁడ|పవనవప|
వవనవాయువును|వవరుణుని|పాలించె వాఁడ|
కవనవక|కవ|వర్ణిస్తున్న ఘనవంతు|నవ|తొమ్మింత్రిన|కబ్రు
వన్నాలు గలవాఁడ|తరతరత|కర|రానుకర్నను|కర|చెప్పు
న్న ఘనవంతు|కవి నుమానికము గలవాఁడ|కలకరక|
కర|కరికరము వంటి|కరక|వస్త్రములు గలవాఁడ|కవ
నవక|కవన|కవిత్వము యుక్త|వ|సాంత్వన ముచేత నైన|త|
సంఖ్య ము గలవాఁడ|కడనదక ఘన ఘన ఘం|కడ|మెఘ-
ముప వెనె|నదక|మైఘాస్తున్న ఘనవంతు|ఘన ఘన|మిక్కిలియై

దతిగనఘనవంతు|పు|కింకిణులు గలవాఁడ|ఘన ఘన ఘనకదన
దక|ఘన|పర్వము వంటు|ఘన|గజేంద్రుని యందు|ఘు|విశ్వాస
ముకారకు|కదన|జగదముసు|ద|యిష్టబు ఘనవంతు|క|బుద్ధి
గలవాఁడ|పదకదప|పత్|పాదమందు|అకత్|కుత్సిత-
ముగాక యుండే ఘనవంతు|అప|ఆదకము గలవాఁడ|వ
సువసువ|వ|వాయువు వల్లను|సత్|పుట్టిస్తున్న ఘనవంతు|
అసువు|ప్రాణములు గలవాఁడ|వసువసువ|వసు|ధన
ములను|వ|యిష్టె వారిని|సువక|ల్పించె వాఁడ|పదకదప|
పద|ంక్షణముచేతను|క|వస్త్రములను|ద|యిష్టె వారలను|
ప|పాలించె వాఁడ|నమనమన|నమన|నమస్త్రించె వారి
యందు మన|మనస్సు గలవాఁడ|నవకవననవకవన|నవ
నూతనమైన|కవన|కవిత్వము చేతను|నవ|నుతించు వా
రలనైతే|క|నెమ్మళ్లు|వన|వనమైన వాఁడ|యమునము
యువారి|యమునయము|యోగస్వరూపమైన|

వారి వారియైన వాండ్రు ప్రతివా వారి ప్రతి శత్రు
వులను వా పోంగించిరుషు వంట్టి వారి తురగము
గలవాండ్రు ప్రతివా ప్రతి చక్రములను వా పొందిన వాండ్రు
యుమునవంయు యువం యుము నిచ్చేతను నవ్రుప్రైుత్రై-
త్రైనవారిని యుం పొందిన వాండ్రు జలజనయన జల
జ పద్మముల వంటి నయన కన్నులుగల వాండ్రు పవిజ-
యసరసయశ పవి వజ్రాయుధమును బయ జయించు
టయుండు సరస జలముతో గూడిన యశ కీర్తిగల వాం
డ్రు గరదల వా గర విషము నందు యున్న వారిని లగ్రవాంచి
న ఖలులను వా కొట్టివేసిన వాండ్రు వాలదరగన యు
వాలవాల కెంఖలను దర శంఖరేఖలను గ పొందినషు
వంటి నయ వాస్త్రము గలవాండ్రు సరస భ్రూవిలో
గూడిన వాండ్రు ప్రజవిప ప్రజవి జపము చేసే వారిని
ప్రపాలించె వాండ్రు నయన జలజ నయన పొందినషు

వంటి జలజ పాంచజన్య శంఖము గలవాండ్రు పరమాజని
పర పరులను వా పాంసించిన షువంటి జని పుట్టువు గల
వాండ్రు యుమ జనవ భరకర భవదర సురవ యుం మజ ధర్మ
రా ఋసు నవ నా తనవము గా సు భర భరించుటను తర చె
స్త్ర న్నషు వంటి భూ కాంతిగలిగినషు వంటి దర ధుందము యెత్తు
సు శోభనమైనషు వంటి కవ ధ్వని గలవాండ్రు వర సుర దభర
కర భవర శ్రేష్ఠము న్నా సు వైన నషు వంటి రద దంత ములు నన్న
భర ప్రతిశయము తో గూడిన కరభ కరభము గలవాండ్రు వన
జము యు ప్రస్త్రిప్రోత్ర ఘాపమైన వాండ్రు నిజవారపు నిజ
స్వకీయుత్రైన షు వంటి వారు యోశ్వరుని ప్రపాలించిన వా
డ్రు కరతరక కర వాస్త్ర ముందు కరక కవంధలు పుగల వాండ్రు
భరవసన భర ప్రతిశయమైన వసన వస్త్రం గలవాండ్రు ఘన జ
సుతతర ఘన ఘనము గాజ పుట్టినషు వంటి సుతతర శ్రే
వారవరస్సులు గలవాండ్రు వరన వర శ్రేష్ఠమైనషు వంటి న

సాధనవములుగలవారు। నరవర। పురుషోత్తమయత్నైనవా
తతసుజనఘనసవరభరభరి। విస్తృతమైనఘువంతు॥ సు
జనపేట్లలయందు। ఘన। నిబిడమైనఘువంతు॥ సవయ
జ్ఞమందులనును। శ్రీవిహించినఘువంతు। భూ। దీప్తిగలవా
రు। కరకరకర। కరకాంతి నిక్కర। వెసె ఉఘువంతు। క। బుద్ధిగల
వారు। పవివిరస। పవి। రిపులకు। విరస। విరసమైనవారు।
వారవరదు। వారశివునికి। వరవరములనుదయించెడు
ఘువంటివారు। భువనసగ। భువన। వ్యాప్తమైన। నగ। పర్వతము
గలవారు। గరివారదు। గరితాళియఘ్నిని। వాన। వారిం
చినఘువంటు। దు। ద్వనిగలవారు। నరహరి। నరసింహ।
రూపుతైనసెవ్విమా। గగనసవభు। గగన। ప్రతానవముఘంని
ని। నవ। నూతనమైనఘువంటు। భూ। కాంతిగలవారు। దర
వరవారు। దర। భయమును। వర। శ్రేష్ఠముగాను। వా। ప్రొగా
ల్పవారు। సరవిరప। సరవి। గమనవేగములుగలిగిననగరులని

నిరగారవమునగాను। ప్రపొలించినవారు॥
యోరగదళములకు వరసగాని ఘువంటు ప్రయోగములు
భూతారః ఫుంసి జలదే భ్రమరే భూ వశూలినో॥ భవసత్రా
భద్రభర్గ ప్రాప్తి సంసారబుద్ధి సు॥ ఇతి నానార్థరత్నమాలికాయాం॥
నప్తుత్రమృత్యుంజంతా రత్నమంకరః॥ విష్ణుశ్రీ హివిష్ణుతాతే పర
మాత్మని పత్రిణి॥ ఇతి నానార్థరత్నమాలాయాం॥
బ్రాహ్మవిద్య వితిజ్ఞ ఇత్యమరః॥ జలజః కాంస్య జిమా నే
జలజం శంఖపద్మయోరితి విశ్వః॥ జలం నీరే జట త్రిషు। త్య-
గ్నం బుజనలం నాతు। రాజ్ఞి నా నాశ్రితం సత్రియాం। శబ్దార్ణ
వః॥ సకారః పుంసి పే రంజే సాధనే పురుషే నరి। వసుత్రయ
ఖైరత్న గ్రంథ నాదిశచ పా పుణ్యే। విశ్వః॥ గారికం వసు చంద్ర
క విత్సమరః॥ దివబైదె నవేరశ్వ నవసారత్నధనవసు। ఇత్యమరః॥
మా స్త్రీ రత్నానే వస్తుత్యావజా పెందాస్త్రీ వడ్డమాత్రేషు। ఇతి
నానార్థరత్నమాలాయాం। ఇందిరాలోకమాతామా రమా
మంగళ। రమాప్రియ ఇత్యమరః॥ మవా సాస్తితివ

షా। వశో భేష్టై దేవతాదేవరాజామాత్యషిద్విషోః। త్రి
ష్ధర్కస్పి పిజ్ఞా వరం।కా శ్వేరజె వంతమితి శాశ్వతః। దరోత్రి
శంఖశ్వయయోః। గతే విజగువాదర।దరేతెవ్యయమల్పే
ద్రే। గుణైత్రిషుదరః పువానితి। నానార్థరత్నమాలా
యాం॥ వః పువాన్ నంత్యనేవాతె వరుణే సంయమేద
వె। ప్రబోధెవందనేచైవ ఇతి నానార్థరత్నమాలాయాం॥
రసో గంధరసే స్వాదే రిక్త్వాదా విషరాగయోః। శృంగారా
దౌ ద్రవే వీర్యే దేహాదాత్వాంబు పారదె ఇతి విశ్వః। శృంగా
రాదౌ జలే వీర్యే సువర్ణే విషశుక్రయోః। ఆస్వాదే చర
సః ప్రా[illegible]రితి మాలాయుధః। శృంగారముఖ్యే ము
రాది సువర్ణరేతౌ నిర్యాసరాగగరళద్రవపారదేషు।
ఆస్వాదనధ్వనిసుధాంబుధిషు రసః ఇతి నానా=యాం।
జః పువాన్ విజయేకామె నిస్త్రే వంత్రె జనే। ఇతి నా
నా=యాం। స్వత్రేయసంశివంభైత్రమిత్యమరః। వశ అ
యంత్రాయాం స్వర్గజయిబన్యా ప్రభృత్యయోః। ఇతి

వైజయంతః। సభాసమితిసంసదిత్యమరః। కః స్వేర్పేతమ
వా। బ్రహ్మేన్నవమారుతె శమనే నశే। శితవర్ణే వంయమో శచవా
రావాత్మనివారిద్ర[illegible]రసావాహా తశబ్దేభ్యాప్రకాశేబ
ద్ధిచిత స్తాః। కాబ్రహ్మేనానిలాత్మాగ్నిబిత్త్వేయమకేతషు।
విష్ణువాహాతశబ్దేష్వాశివవర్ణేవసభ్యస్తా। ఇతి నానార్థ
రత్నమాలాయాం। కః రావపౌపతెవేశౌ శుండాయాం
తిరజెబలె। ఇతి విశ్వః। కరవాస్త్రైభైశుండాయాం వుపద్మాకర
శాం శుషు। ఇతి వైజయంతి॥ మేఘే నిదాఘే కింశాన్వాం పు
బాయాం పుటనె చఘః। ఘః పుంసి భాగేసంవెగెపరాక్రమ
నిదాఘయోః। ఘంటావాసనయోర్మేఘేష్వేనాఖప్రత్య
యెపిఘః। ఇతి నానా=యాం॥ వుస్త్రా వుద్గరమేఘే
షు గజ్జైనైపువాన్ ఘనః। ఇతి నానార్థరత్నమాలాయాం।
పదం త్వవశతత్రాణస్థానలక్ష్మ్యంఘ్రివస్తుషు। ఇత్యమరః। న
రకస్త్రు కరంకే స్వాదాక్రాశెవకమంకవె। పక్షిభేదకరే ష్వస్త్రి క
శతాచఘునే నాపవె ఇతి విశ్వః। జయనే జయ ఇత్యమరః।
యకారః పుంసి పవనే యమేద్యాతరిదాతరి। త్యాగె పా

యొచనిష్పైచవినయొకల్పపాదపే। నానార్థరత్నమాల
యాం। ధఃపుమాన్ఘనసాంతేందువిరామేషుమహీధ
రే। స్న్యైదానెస్సైలనశబ్దేచ। బ్రాహ్మవ్యలంకృతాదిష్ఠాత్రియాం
భ్రాః౩రణెదన్వతా। మత్తాకఃపుంసిశ్రీకంఠెచంద్రవిన్హ
విధాతృషు। నవ్వపాదిప్రకాష్ఠైచసత్త్వైదాక్షీమదెతధ్రా
కఫిశెపింగళెవర్నేవుంగళెబంధనెచమాః। వాకారః
పుంసియుజనెవరుణెంద్రవా యెంన్ప్రతః। కాన్వెబావలా
పెచచరణెశోమరాజిషు। లఃపుంసిచత్రెలానెస్వైదా।
లఃఖండనెత్రిషేస్వైదానె। నానార్థరత్నమాలాయాం॥
పవివజ్రెస్స్తుధారాయాం గ్రావపర్వతా। నానార్థ
రత్నమాలాయాం॥ పరందరాన్నముఖ్యేషుపరస్త్ర
పరఉత్తమె। ఇతియాదవః। పరందరాన్నముఖ్యేషు
పరారిపరమాత్మనాః। ఇతివైజయంతః। లావాదె
శెవినాశెచభెదనెరామనందనెత్రెశవః। నవంప్రత్యగ్రసం
ఖ్యయోః। మాలా యుద్దః। భైరాతిశయదారయోః।
నానార్థరత్నమాలాయాం। భైరాభారస్సులాభెదు

ర్భెరెభైరణెరాగయోః। ఇతివైజయంతః। పకారః కథ్యతెపు
సిపవనెపర్వతెత్రిణె। ప్రకారెశుక్లెలస్సైచపెంతుత్రాణస్త్రిభైయె
రపి। ఇతినానార్థరత్నమాలాయాం। వలయాన్యానమా
నయోరాలివిశ్వే। లహాశిలాహాలవనెఇత్యమరః॥ యీరగడయు
రుత్తైనాల్లుచరణములలోను। పదియారుచరణములకువి
భజించినబంధములుప్రతిచరణానకుచూచుకునెది। ఆపా
దటీయెనిమిదిచరణాలలొనెకదళం రెండుచరణాలకువ
రసగామూత్రికాబంధమున్నదుట్రింశచ్చక్రమున్నప్రా
శివున్నవికడమఆరుచరణాలకున్నప్రాసిచూచుకునది॥

యీపద్యంపేరుఏకద్విత్రిచతుఃపంచషట్సప్తాష్టా
క్షరక్రమపాదనియమచిత్రక్రీసం౪—

౧౦౭౩ రారారరారరరూరూరరెరార
రెరారరెరారరూరరార।
భ్రాభ్రేరుభ్రేభ్రరభ్రారభ్రేరెరభ్రి
భ్రూరిభ్రాభ్రాభ్రిభ్రూభ్రూభ్రెరార।

నళినీనిళీనేత్రలలనాకళానూన
లాలనాలోలాకళంకలీల।
దరదారిదరవరకరదవాదాదరర
దారకాదరకరాదారవరద।
౧౦౮౪ తే॥ గోపబాలకపాలకపాపలోప।
సాలకవిలాస వేంకటశైలవాస।
భవ్యభావభవాకారదివ్యరూప।
రాధికాస్వాదితకళితాకరధ్రాంగ॥

అర్థము॥

రా।స్వర్ణము యమ్మైన రా।శాలను।ర।త్రు వాంచినట్టి వం
కు।ర।దాస్యనానకునన్న।అ।రి।షడ్వర్గములవల్లనైన।ర।భ
యానకున్న।రా।త్రా మినులయందవి।ర।యుచ్చయె
క్రానున్న।ర।స్త్రీయమందు।ర।అగ్నిహోత్రమైనట్టివంటి।
ఇరా।వాక్కుల యొక్క।అ।ర।వేగముచేతను।ర।శ్రేష్ఠులు
నైన।ఇరా।భూమియందు।అ।ర।శి।రధ్రవము యొక్కయు

రాప్రేరణమందు।ర।నిపుణులున్నై।రూ।రూపము యొక్క
ర।గ్రాౕరవము చేత।ర।మనోహారములునైన।అ।ర।సువా
త్తులుగలవాండు।భ।దేవేంద్రుని వల్లను।అభి।రు।వైరవని ద్వేత్య
లకు।భీభ।ర।భయమును భరించినట్టి వంటి।భీ।చక్రము యొ
క్క।అ।ర।అంచులనటు।భీ।ర।భైరియొక్క।ర।భీ।ధ్వని గలవాండు।
భూ।రి।అధికమైనట్టివంటి।భా।కాంతి గలిగినట్టి వంటి।
భ।మెప్పుముల యొక్క।అ।భి।భూ।తిరస్కారానకు।భూ।స్వా
నమైనట్టివంటి।భ।ర।అతిశయమైనట్టివంటి యున్న।అ।భి।కాంతి
గలవాండు।నళినీ తామరయందు।నిళీన।అన్నట్టివంటి।ఎక।ము
ఖ్యరామైనట్టివంటి।లలనా।స్త్రీయైన లక్ష్మి యొక్క।కళా।విద్యల-
యొక్క।అనూన।అధికమైన।లాలనా।లాలించెయందు।లో
ల।ఆసక్తి గలిగినవైన।అకలంక।నిష్కళంకమైన।లీల।లీలలు గలవా
డు।దర।భయమును।దారి।కొట్టివేసినట్టివంటి।దర।శంఖము
చేత।వర।శ్రేష్ఠమైన।కర।హస్తము గలవాండు।దవ।తారంబి
చ్చునం।అదభ్రమించిన।ఉదర।ఉదరము గలవాండు।దారక।

దారక|దారకునియుండు|ఆదర|ఆదరముగలవార
కర|వాస్త్రముచేత|ఉదార|అతిశయమైన|వర|వరవ
లను|ద|యిచ్చువారు|గోపబాలక|గోపబాలకులను|
పాలక|రక్షించువారు|పాపలోల|పాపములను పోగ
ట్టువారు|సాలకవిలాస|కురులయొక్క విలాసము బ్రి
గూడుకొన్నవారు|వెంకటశైలవాస|వెంకటశైలమం
దిరముగాగలవారు|భృష్ణిస|భృష్ణినపువ్వంటి|భావభ
మన్నద్దునియుక్త|ఆకారముచేనే|దివ్యరూప|ప్రకాశం
చున్నచక్రదనముగలవారు|రాధికా|రాధచేత|స్పృ
ష్టమైనపువ్వంటి|దిక్|దంతత్ర్యతములున్న|కలికా|నఖ
ఖలు నన్న|కలిగినపువ్వంటి|అధర|అధరమున్న|అంగ|శ
రము నన్నగలిగినవారు||

యుండుకుప్రయోగములు|

దిక్కలికా|అన్నందుకు మాపుంశ్లోకము||సతతవంను
మతా మంగమ్మరూపాః|పరిణాలి దిక్కలికా స్తబుభిర్భరీః||

71

అరక్|కెఖియున్నందున మాఘమందు మాఘ్నిదాసగ్గలో శ్లోకం||
అరాదిరరకరికః|క్షూపాభ్రాశ్మైరభిరిభిరె||రాస్త్రియాం వేదిమ్నశా
లాయామాశం సాయాం కరావపి|రః పుమాన్ పావతే పా
మ్నక్రియ వజ్రేశయిప్యదస్య తా|గారవ నిపుణ శ్రేష్ఠవాన్యపకే పిఘనా
వారి|రంశ్లే జరుధిరె మయూద్విద్ధ్యన ప్రామాండకు త్రిషు|చత్రి
భయెచత్రిషువిరసై బ్రాస్యగత్సయోః|స్త్రీరూజ్యలిభయెతాంతా
రూనాయుద్రభయెంద్యనా|రూస్త్రరూపె ద్వనాబేతాబై షం
నె బైదనోర్ద్వయోః|స్త్రీతావిసేవవృగయోః|అరంత శ్రేష్ఠ చ
త్రాంగ శ్రేష్ఠగా మనితుత్రిషు|ఆరాదశ్మప్రజె న్వాయమిత్రం
సంవత్సరదినారవా|ఇరాసురాంబువాగ్భాషు లేలాకెళ
విలాసశ్చస్సగారప్రభవత్రియాః|భ్రః శంఖభ్రమురెబ్రావె
శుత్రేంశ బులదెపుమాన్|బ్రాభృంవ్యలంక్యతిదీప్తె స్త్రియాం-
బ్రాః కరణెదస్యతా|క్లైబెతుగగనె రాశా తారాయాః పుంత్ర
వత్రయోః|బ్రిస్త్రిబివాన్యపకెఖగె|పుంసి స్యాదనభూవెన్యస్త్రభూ
స్త్రియాం||

నమస్కారశబ్దలక్షితవచనము॥

౧౦౮కి శ్రీవైకుంఠమందలి వాసుదేవునకు మ్రొక్కు। ఆమోదస్థల-
మందలి సంకర్షణునకు చేమొగపు। ప్రమోదమందలి ప్రద్యు-
మ్నునకెరిగోళ్లు। సంమోదమందలి అనిరుద్ధునకు సలాము।
సత్యలోకమందలి విష్ణునకు కేకిసలు। సూర్యమండలమంద-
లి పద్మాక్షునకు జోతిళ్లు। క్షీరాబ్ధియందలి శేషశయనునకు
టెంగనాలు। శ్వేతద్వీపమందలి తారకస్వామికి కన్నులవొత్తు
బదరీవనమందలి నారాయణునకు జోతలు। నైమిశారణ్య
మందలి హరికి జోహారు। హరిక్షేత్రమందలి సాలగ్రామ
స్వామికి సురతాణిసలాము। అయోధ్యయందలి రఘురా-
ఘవునకు దోయిలి। మధురనున్న బాలకృష్ణునకు సాగిలి।
మాయాస్థలిమందలి మధుసూదనునకు [illegible]। కాశీక్షే-
త్రమందలి భోగశయనునకు నివాళి। అవంతియందలి య-
వనీపతి మేలు। ద్వారవతియందలి యాదవేంద్రునకు కే-
లువు। వ్రజస్థలియందలి గోపీజనప్రియునకు గొబ్బిళ్లు।

బృందావనమందలి నందసూనునకు పొగడ్తలు। కాళీయప్ర-
సాదమందలి గోవిందునకు జోతారు। గోవర్ధనమందలి గోప-
వేషునకు దెంకణాలు। చిత్రకూటస్థలమందలి భవఘ్నునకు ఒండ్లు।
హేమంతపర్వతమందలి శౌరికి వోతప్పగిలు। హరిద్వారమంద-
లి జగత్పతికి చేవిప్పు। ప్రయాగమందలి మాధవునకు సాగుబలు।
గయయందలి గదాధరునకు మైవోడ్పు। గంగాసాగరసంగమ-
స్థలియందలి విష్ణునకు మైచూపు। చిత్రకూటమందలి వీరరాఘ-
వునకు గిడుగిళ్లు। నందిగ్రామమందలి రామప్రసన్నునకు జై జై।
ప్రభాసమందలి విశ్వరూపునకు ఒడ్డెరెండ్లు। శ్రీకూర్మమందలి-
కూర్మమూర్తికి తిరుగుట। నీలాచలమందలి పురుషోత్తమునకు చే-
సాచుపు। సింహాచలమందలి నరసింహునకు చిన్నిపువ్వు।
తులసీవనమందలి గదాధరునకు కానిక। కృతశౌచమందలి
పాపహారునకు తెలిముట్లు। శ్వేతగిరియందలి సింహాలోచ-
నకు వెన్నెల। ధర్మపురియందలి యోగానందునకు కొల్వుమై

స్య। శ్రీకాకుళమందలి తెలుగురాయునకు దండము।

అహోబలగరుడాద్రియందలి వీరకణ్వసురమర్దనున
కు నమస్కారంబు। పాండురంగమందలి విఠ్ఠలునకు సాష్టాంగం
బు। యాదవపర్వతమందలి నారాయణునకు నమస్కృతి।
ఘటికాచలమందలి నృసింహునకు నమోనమో।

వారణగిరియందలి వరదునకు బ్రణుతి। కాంచియం
దలి కమలలోచనునకు వందనంబు। యథోక్తకారునకుం బ్ర
ణామంబు। పరమేశ్వరునకు ముకుళితహస్తంబు। పాండవ
దూతప్రణిపాతంబు। త్రివిక్రమునకు పుష్పాంజలి। కా
మాసికియందలి నృసింహునకు సన్నుతి। అష్టభుజునకానతి।

ప్రవాళవర్ణునకు వినుతి। దీపాభునకంజలి। గృధ్రసరస్తీ
రమందలి జయరాఘవునకు శిరోనమ్రత। వీక్షారణ్యమ
దలి శయానవీరరాఘవునకు శరణు। తోతాద్రియందలి
తుంగశయానునకు నమోవాకంబు। గజస్థలమందలి
గజార్తిఘ్నునకు శరణార్థి। బలిపురమందలి భావాళ్వ

లునకారాధనంబు। భక్తిసారసమందలి జగత్పతికి పూజ।

ఇంద్రప్రస్థమందలి దేవేశ్వరునకు కైంకర్యంబు। గోపపురమందలి
గోపతికి సపర్య। అంతర్వేదినారసింహునకు నమస్కారంబు। భ
ద్రాచలమందలి కోదండరామునకు భద్రంబు। శోభనాద్రి
సుందరసుబ్బరాయునికి క్షేమంబు। మంగళగిరి నరహరికి
నిత్యసేవనంబు। శ్రీకూర్మమందలి యాదివరాహస్వామికి శుశ్రూష।

సింహస్థలమందలి పద్మలోచనునకు పరిచర్య। శ్రీరంగమం
దలి జగన్నాథునకు నమస్స్। శ్రీరామస్థలమందలి జానకిప్రి
యునకు అవనామంబు। శ్రీనివాసమందలి పూర్ణమయునికి
కభిష్టుతి। స్వర్ణమందిరమందలి సువర్ణస్వామికి సంస్తుతి। ప్రా
క్పురమందలి మహాభావునకు స్తవంబు। యాకాశన
గరమందలి వారికి స్తోత్రంబు। యుత్పలపత్రమందలి శ్రీ
తికి వినుతి। వాణిక్షేత్రమందలి మణిప్రభునకభివాదనంబు
విష్ణుపురమందలి మహావిష్ణునకు దాస్యంబు। భక్తిస్థా
నమందలి భక్తప్రభునకు దివ్యజయంబు। శ్వేతప్రాదమంద

ళి శాంతవయాతికి విజయంబు। అగ్నిపురమందలి మురళీ
షునకు మంగళంబు। భార్గవస్థానమందలి భృగునకు క
ల్యాణంబు। వైకుంఠమందలి వాదృవునకు శుభంబు।

పురుషోత్తమమందలి భక్తసఖునకు భవ్యంబు। చిత్రతీర్థమం
దలి సుదర్శనునకు కుశలంబు। కుంభకోణమందలి శార్ఙ్గ
పాణికి క్షేమంబు। భూతస్థానమందలి శార్ఙ్గస్వామికి
శోభనంబు। కపిస్థలమందలి గజార్తిఘ్నునకు నిత్యోత్సవంబు

చిత్రకూటమందలి గోవిందునకు సేమంబు। ఉత్తమస్థల
మందలి యుత్తమస్వామికి భద్రంబు। శ్వేతగ్రామమందలి
పద్మలోచనునకు పరిణామంబు। పార్థస్థలమందలి పరశ్రే
ష్ఠునకు సేవ్యకృష్ణకుటియందలి ముకుందవిష్ణునకు నభి
వృద్ధి। నందిపురియందలి మహానందునకు సేదితంబు। వృద్ధ
పురియందలి వృషాద్రియునకు పనితంబు। సంగమగ్రా
మమందలి యంగమస్వామికి హితంబు। శరణ్యమందలి శర
ణ్యునకు జయజయ। సింహాక్షేత్రమందలి మహాసింహు

నకు సన్మానంబు। మణిమంటపమందలి మల్లారిస్వామికి భవహా
రణంబు। బిదమందలి నిబిడారునకు దక్షిద్రవము।

భ్రానుమందలి జగదీశ్వరునకు లంకెలమయ్యెదము। వెం
పాచిరందలి కాలమేఘునికి బంటులమయ్యెదము। మధురయం
దలి సౌందర్యరాజస్వామికి భృత్యులైనదము। వృషభాద్రియంద
లి యళగరికి దాసానుదాసులమయ్యెదము। వరగుణ
స్థలమందలి నాదస్వామిని ప్రార్థించెదము। ధన్వమంగళ
స్థలమందలి శౌరిని కీర్తించెదము। భ్రమరస్థలమందలి బ
లాఢ్యుని కొలిచెదము। కురంగస్థలమందలి పూర్ణస్వామివ
య్యారక్షించుగాత। వటుస్థలమందలి విష్ణురమదేప్సితలాసగు
గాత। శ్రీరుద్రనదియందలి యచ్యుతుడు మాద్యుషులను దయా
దృష్టి వీక్షించుగాత। అనంతమందలి పద్మనాభస్వామి
మత్తనువులు పావనత్వమెలుందసమకూర్చుగాత।

శ్రీవెంకటశైలంబున శ్రీనివాసస్వామికైనాటయెనిమిదితి
రుపతులయందునిన్నిరూపులవెలయుచున్నసేతునసం
తనమస్కారంబులనిపొగడు। కరి।వేంప।మహిష।న్య।మకర।
వారణ।వా।యు।వృషగతియుతులును।బ్రా।శి।త।యమ।
నైఋతి।వరుణ।కే।దనేశానులునగు।బ్రహ్మాదండస్సవసి
గుణికేతువముద్ధతిశూలుల్।నిజాంఘ్రిసేవకులగుట।
యాదేవతలవిూద।నాదరమెదురంబైనతనవచనం
బులు।వారలకందంబుగా।యమరపకుశలమె।యనల
శుభమె।శమనసుఖంబె।నిఋతిభద్రమె।పరిణామమెంజ
లపతి।మంగళమెపవమాన।భవ్యమెకుబేర।స్వాగతమె
వామా।యనికటాక్షవీక్షణంబులనాలోకించి।తదావా
సమ్ములకంచి।వారివారికప్పరిగానైవయుసంపదలొసం
రమాసంగియంతయుందలంబుదిగ్ని।గరిమందిరం
బైనయానందమందిరంబుప్రవేశించిశ్రీమద్బ్రహ్మలరామెవి

తమ్మికెంపుమానికెంపుబగడంబుబాగడలనిగుడివిడంబిం
పగడంపుపట్టెలనిచ్చలపుష్పులగచ్చునపాచ్చకట్లాణివయుత్తి
యుంపుబెరులయారలతాంబినకప్పురాలదిండుతండంబులడం
బులైనపిల్లిక్తస్నులబోవినరతనంపువీటసతుచక్కిదక్కినచుక్కెంపు
టాలనిగనిగనిదెసడునాలకతుపునబాడవయుపసపువన్నియు
వెన్నగుచున్ననెలరాల।రవలరవణంపుతూంగుటుయ్యేల
నలరుటురులప్పైనెలకొన్నయున్నవలిమిన్నతొగూడనధివసించి।
కస్తూరి।గంబురా।చాందు।జవ్వాది।యగరు।పన్నీరు।
తప్పుపునుంగు।శ్రీగంధంబులనెడియుష్పగంధంబులగదినదివ్య
మంగళవిగ్రహమందాభోగభోగంబులనుభవించిప్రతిదిన
మొక్కవుపోత్సవసముత్సుకుండైసకలలోకపాలసపరాయ
ణుండగుచువెలయుశ్రీవెంకటేశ్వరుంకరుణాకటాక్షవీక్ష
ణమ్ములసకలకళ్యాణసమేతంబగుభక్తజనవ్రాతంబునిట్ల
స్తుతించె॥

౬ సీ॥ శ్రీమించు బంగరు చిరుగజ్జెలడుగులు

వరదకరము కటివామపాణి।

పీతాంబరంబును విడెము పుక్కిటతమ్మి

విశ్వంబు విడు బొజ్జ వెడద యురము।

చెంగట నలమేలుమంగ శ్రీవత్సంబు

శంఖచక్రాంకహస్తద్వయంబు।

భుజకీర్తులును గళంబున తులసీవన

మాలిక వీనుల మకరకుండల।

౧౦౯౭ తే॥ లమరులును నను మోవిబిక్కులకా మురుముకల్గ

తీరుదయుశీను కన్నులు తెలియుగుమెము।

గమకి శిలవచ్చుగల మిచ్చుగంటి నిపుడు।

జలజహితధామ వేంకటశైలధామ॥౧

౧౦౯౮ సీ॥ తోమని పళ్లెము తోడ జెరెడు బియ్య

ముపసాదము మొసంగుము దుగుదలఁచి।

యెండ్లల బెదిరించి వడ్డికాసులతోడ

కాసుకత్తెగానెడి యాగ్రము దలఁచి।

శ్రీవైష్ణవా(గ్ర)ణినై యుక్తాళ్ల మనకు

మును మోచు సంచిదతనము దలఁచి।

తనయుంతకులకాంత నెననియు వెరాక్క

మగనాశిగ్రైత్రాన్నయుగడు దలఁచి।

౧౦౯౯ తే॥ తాళ్ళునైయుల పెల్లంగ తాయియున్న

దలచియెంతాడెయునేటి బోదెలను నీకు।

బుద్ధిచెప్పించి పెండ్లితా పద్దుమారి।

జలజహితధామ వేంకటశైలధామ॥౨

౧౧౦౦ సీ॥ మున్నువృగాయెంగి విదుసుపించు శబరి

తంద్రివే నేరము లేదాళి మనుప।

యెన్నలొసంగిన యెరుకల గమికాని

కైవెతాడు వెకాత్తె నెల్లసైనఁగ।

పదితరవస్తులుకొంచపరబిసొమ్ములునాచు

పొందుగానేసిరిపాలువాండ్రు।

చూరగానీవంతపారుపత్యమునెయు

వాడునీకునుచెలికాండ్రితలప।

౧౧౦౧ తే॥ వారియెలికవిడానీవంటువేల్పు।

వేరొకండాతెల్పవేకొల్వవెదకవలయు।

తప్పవెన్నకరక్షించుదాతనెంకని।

జలజవాతధామవెంకటశైలధామ॥౩

౧౧౦౨ సీ॥ ప్రతులితోన్నతితిరుపతివమాశపాలన

విశ్వవోన్నతుండయివెలసిగాక।

యెరిగిననెరుఫ్పునెరవస్తువెంచిక

సుభ్రయులోకసుఖంబులొసగగా

మహావమనెనలవెలువుంగయుల్లాలుగా

మునుసోంచుపుణ్యవాసననుగాక।

నెజోడువాడోడునైడయునెవరుబి

భువనతోడమాటలాడిననుగాక।

౧౧౦౩ తే॥ దెవ్వుడనలున్నయూరకెతీరునెట్లు।

చెల్లెరెనేకునెకనికెచెవ్సైగాక।

తండ్రివీవలపెల్లంగతప్పిపూకు।

జలజవాతధామవెంకటశైలధామ॥౪

౧౧౦౪ సీ॥ ఆగమాంతార్థకవాక్యమూవాలంబు

ప్రణవంబుకూకటిబిబిమివెరు।

పైసుమొదలేభువనమోహనమైనకాయంబు

కరచతుష్టయముశాఖాచయంబు।

వనమాలికయెపల్లవశ్రేణికౌస్తుభ

మయుసుమంబువినునాక్షంబుఫ్ఫదెనె।

పటునలుపెంతతీవయుయులమెల్లంగ

భక్తులబ్రొచుటుఫలమునగాంగ

౧౧౦౫ తే॥ గలుఘునీపై రవెలసినకల్పకంబు
నామనంబనునందనారామసీమ।
పాదుకానుగాకసకలవైభవసమృద్ధి।
జలజవాతద్రామువెంకటన్నైలద్రామ॥

౧౧౦౬ శ్లో॥ ఇదివెంకటేశుపేరిట।
నుదవించువిలాసమెప్పెరకదినమెన్నన్।
బుధవినవ్రాసినవినన్।
మదికోర్కులుసంభవించుమనుజులకెల్లన్॥

౧౧౦౭ చ॥ గణపవరాన్వయాంబునిధిచైత్రవబాంధవుడప్పనార్యులు
శ్రీణకవి వెంకటార్యమణిసంతతశోభనకీర్తిసంతతుల్।
గణనకునెక్కవేంకటనగప్రభుపైరనెనచిత్రసత్కవి।
ప్రణుతవిలాసరాజముధరందగనావిధుతారకంబుగన్॥

శ్రీసీతారామార్పణమస్తు॥—

వింశతిబంధకందం

సారవరవారవారా।
సారవారినరవారివారశరతరసారా।
గారధరధీరబారా।
సారవారిసురవారినరసరసారధీరా॥

యీపద్యం యిరువైబంధములువ్రాసియున్నవి సరిగాగ్రహించవలెను॥—

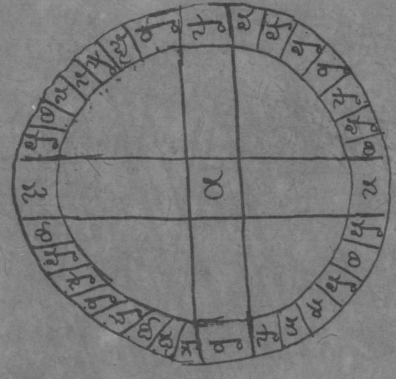

పుష్పమాలికాబంధం

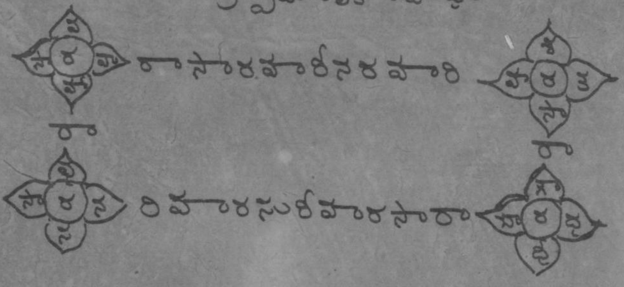

౧౧౦౮ తెలుగులుగుణ

నా ముః ము త్రిశా బంధము

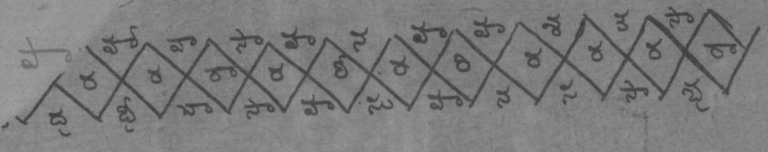

ఖడ్గబంధము

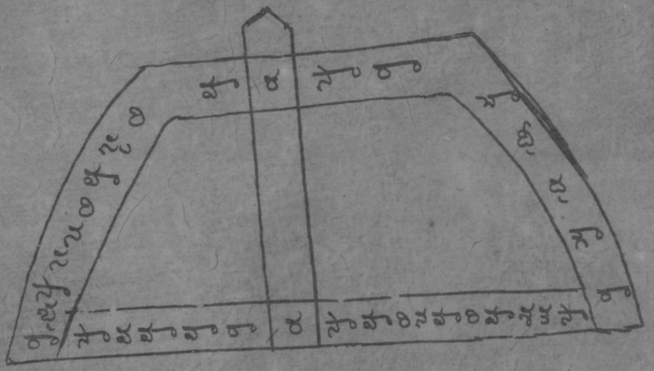

మృదంగబంధము

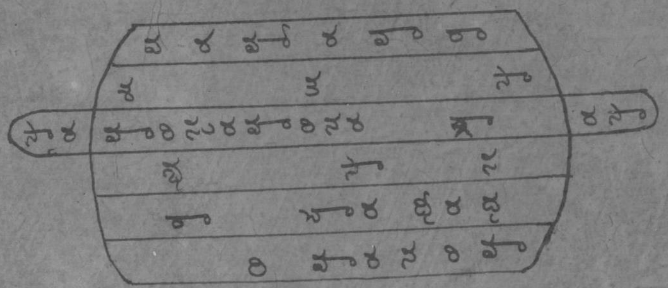

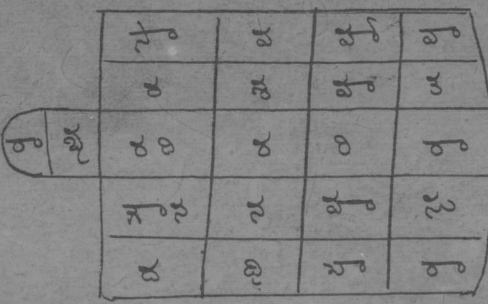

చామరబంధము

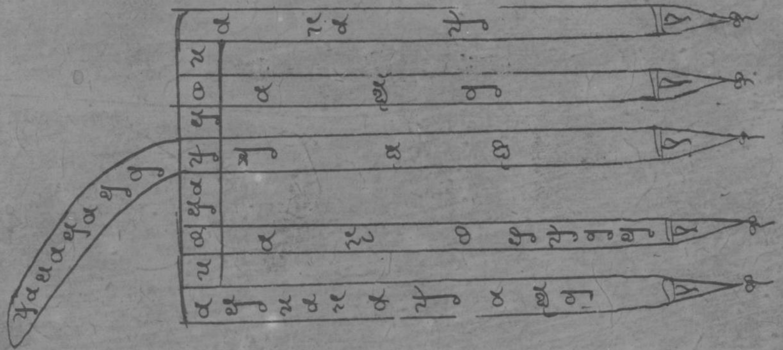

నాగబంధము

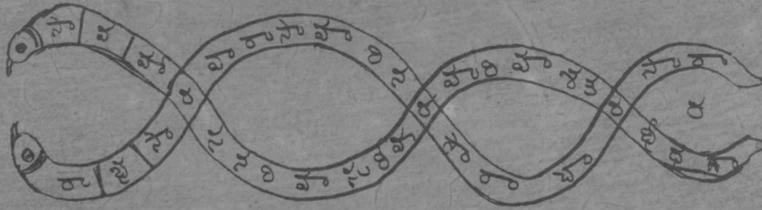

షోడశదళపుష్పబంధము

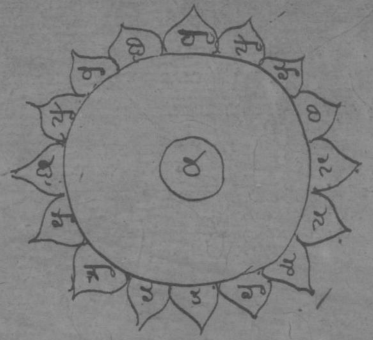

పాదుకాబంధము

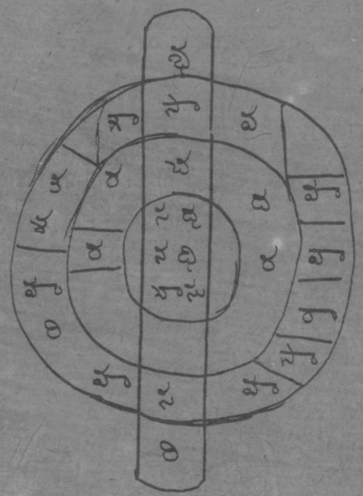

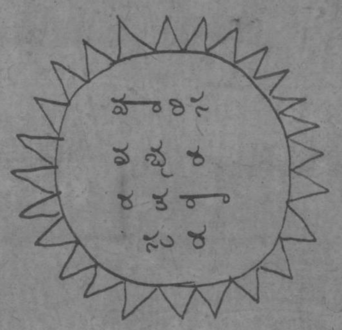

గుచ్ఛబంధం

ఖడ్గబంధము

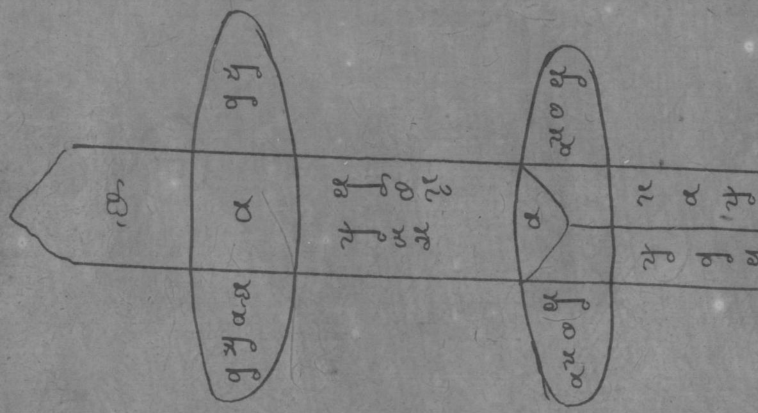

కద్మబంధము

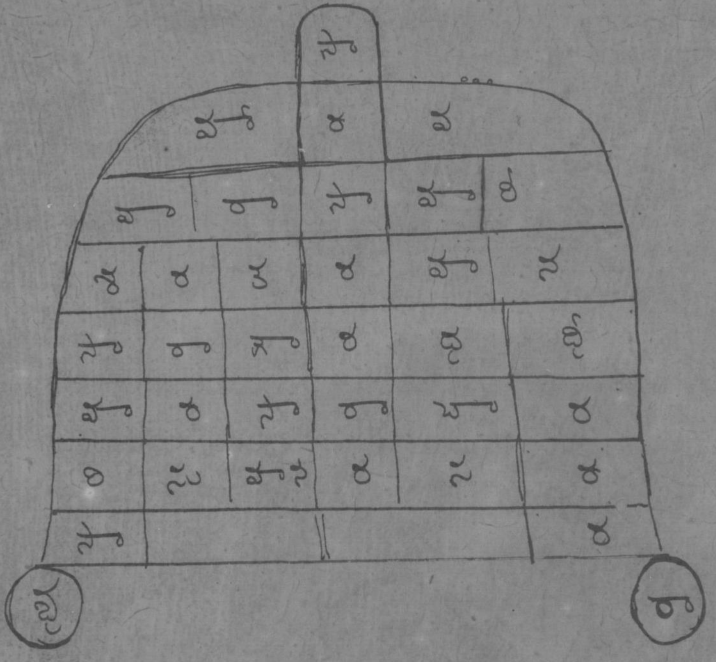

ఛత్రబంధము

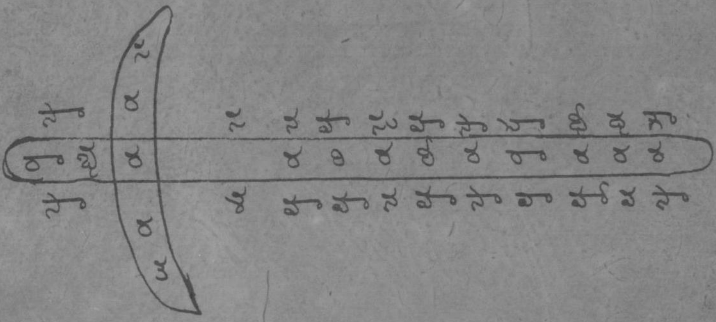

నవరంగబంధ

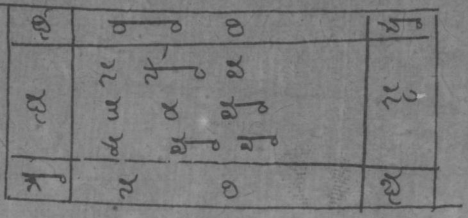

81

శంఖబంధము

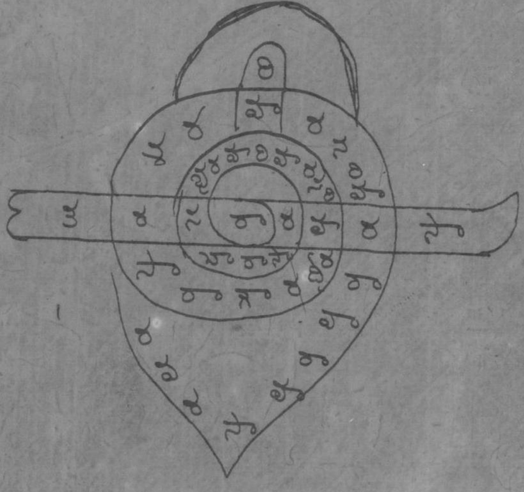

రథబంధము

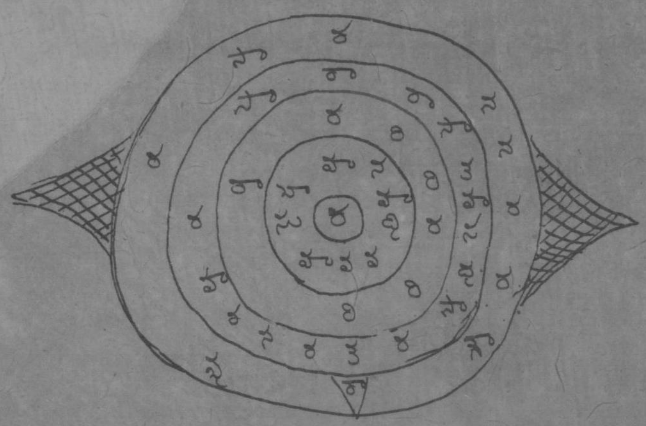

వీణాబంధము

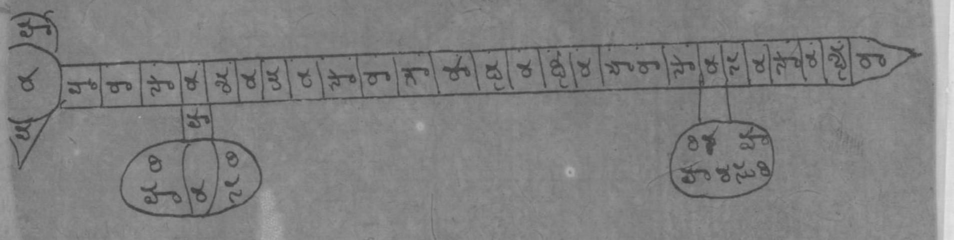

వింశతిబంధములువ్రాయునవి

సా రా సా ర ర సా రా సా । రా గ వా ర ర వా గ రా ।
సా వా యు సా సా యు వా సా । ర ర సా వు వు సా ర ర ।

ద్విచతుర్భద్రం। చతుర్భద్రం। నవరంగం। పాదభ్రమకం। పా
దార్ధభ్రమకం। యీ బంధములు వ్రాశివుంన్నది చూచి
(గ) వింటిది—

ద్విచతుర్భద్రం॥—

సా	రా	సా	ర	ర	సా	రా	సా
రా	గ	వా	ర	ర	వా	గ	రా
సా	వా	యు	సా	సా	యు	వా	సా
ర	ర	సా	వు	వు	సా	ర	ర
ర	ర	సా	వు	వు	సా	ర	ర
సా	వా	యు	సా	సా	యు	వా	సా
రా	గ	వా	ర	ర	వా	గ	రా
సా	రా	సా	ర	ర	సా	రా	సా

చతుర్భద్రం

సా	రా	సా	ర
రా	గ	వా	ర
సా	వా	యు	సా
ర	ర	సా	వు

నవరంగబంధము

సా	రా	గ
ర	మా	యు
	మ	సా

పాదభ్రమకము

సారాసారరసారాసా
రాగమారరమాగరా
సామాయుసాసాయు
మాసారసామమ
సారర

పాదార్ధభ్రమకము

సారాసార
రాగమారసా
యుమాసార
రసామ

ఈయిడు బంధములు సరి-

క॥ శరణాగతజనతాతర
వరదానవకృష్ణఘనసుభృతసువిహారా।
వరభోగరాజభీతా
సురవారవినయకృతఘనసుప్రతకవిరా॥

గోమూత్రికాబంధము

ప్రమితాక్షరీవృత్తకందగర్భితచంపకమాలికావృత్తము
ఘనఖగరాజవాహనమయాగమయాగదస్థిరనాగభోగమా
జనజగతీతలైనవరసారకనన్నిజభోగవైభవదనా।
ననఘగమావలానమభయస్వాయగతిప్రపరాగదనపా।
యనయగభీరమానజయదాయరికర్వహరాగవాతి
గా॥ యీపద్యమైనాగబంధములో వ్రాసినాము-

నాగబంధము

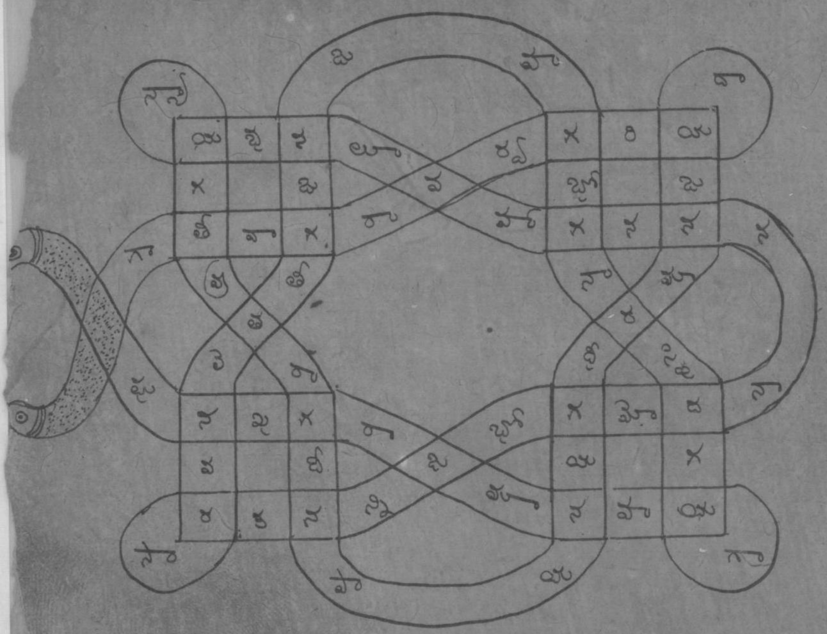

చ॥ కరివరదా నమోరసురగారవసజ్జితపాదసారసా।
దరదరధారిసారి నరతారకనిత్యనశ్లోకదానభూ।
స్వరమదత్తౌ నలారవారసారకభ్యుర్ద్వరధీరమేతానిభూ।
సురశుకగీతవారనిభశోభనరమ్యశరీరసంభ్రమా॥
యీ పద్యము నాగబంధము॥

నాగబంధము

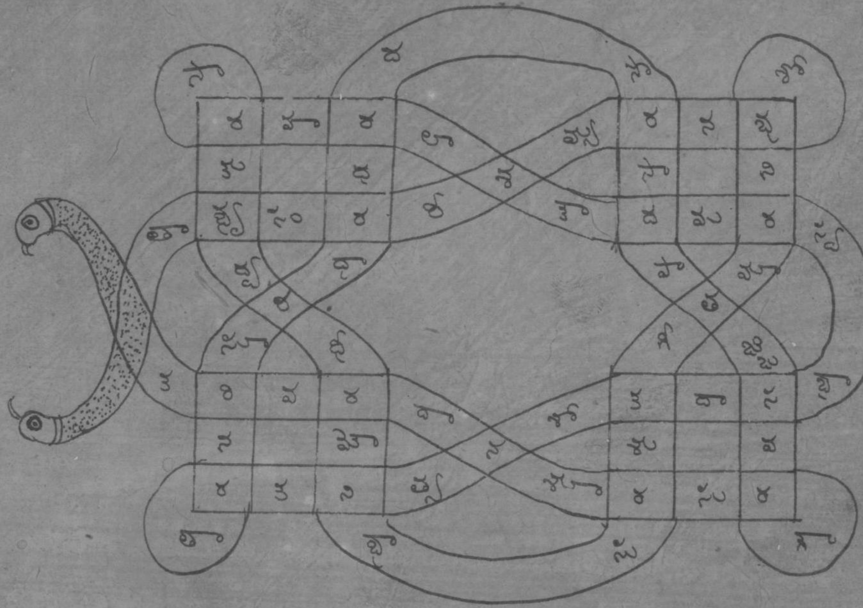

వందనవిలసితశ్లోకత్రయగర్భితస్రగ్ధర॥

శ్రీరామా రాజరాగస్థిరతరరమరశ్రేష్ఠరసారస్వతశ్రీ।
పారావారాధరాస్నాతతనతవితతిదానితానిత్యనిష్ఠా।
దారాపారాబ్జరావా దరభరవరదాద్రా పదీపస్వపత్నా
సారాబారాభిరామాశతవారణారతాబారుకారుణ్యరుచ్యా॥

పుష్పమాలికాబంధము॥

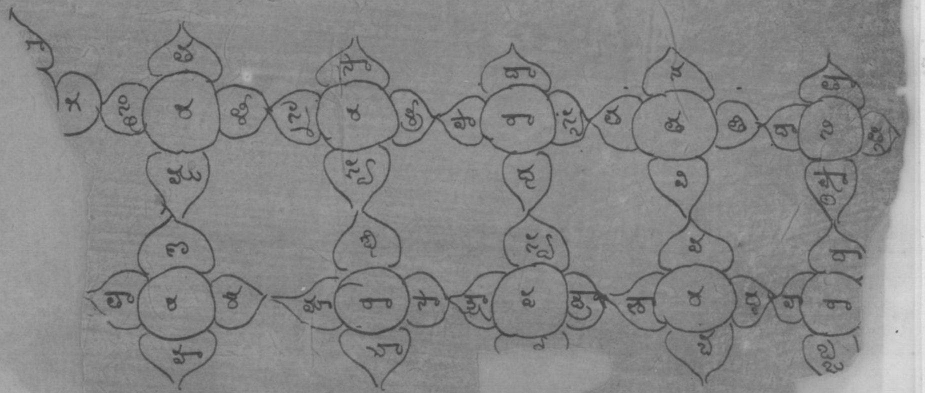

కం॥ శ్రీశా వేంటాటెశకు।
టూసురసుదుటెల్లమాన్నిచెరాయునిశ।
త్రిఘుత్మెప్రుగదగునీ।
యాశాస్వంబెంతుపేక్రజారాగవుతీ॥
యీబంధములో నడిమి వరస శ్రీవెంకటేశనీవేగతి అనివు
న్నది॥

రథబంధము

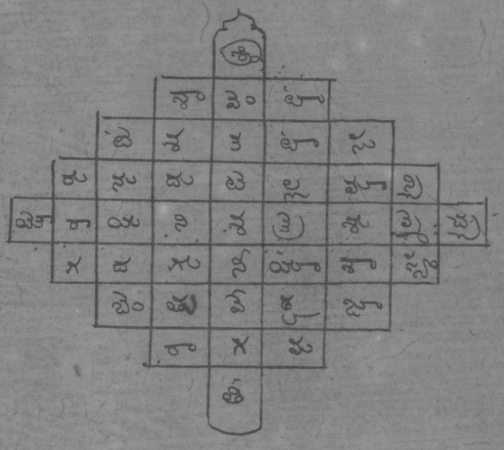

శా॥ సత్వైకల్పకప్రస్పుటేశకభిదాబారావిశంక త్రిఘూ
మత్వావిష్ణ్వతబంధురాభరణఖ్యా మాఖంతుకూటత్రితా।
దిత్వావెంధనధర్మసారకరతమయాత్యిమత్తరాత్రిత్రైమా।
మాతత్వల్లాస్పపదామహావిదితధామాంసాధుతారత్రైమా॥
యీబంధములో మయాతావలయుదళాల్లో యీస్రేనుకవి వెంకటా
ద్రి అనివుండును ఆ రెండు వలయుం త్రిబంధరాజంల నివుండును॥

భవిభూవిభభవభవభభవభవభభవిభూవిభ
భవిభూవిభభవభవభభవభవభభవిభూవిభ

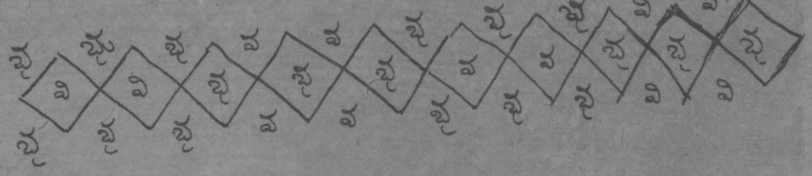

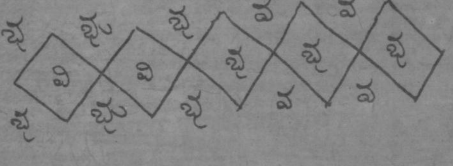

పద్మబంధము

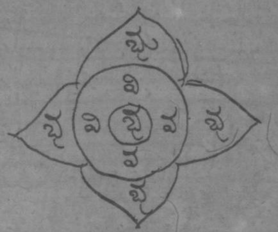

ఛత్రబంధము

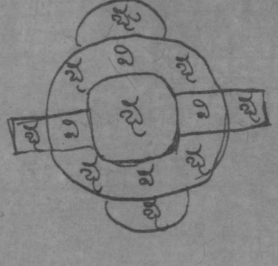

జలజనయనపవిజయనరసయనగరజలవా
వాలదరగశయనరసయజవిపనయనజలజ

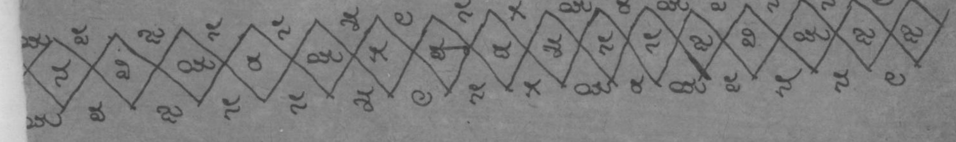

షట్త్రింశత్పత్రబంధము

జ	ల	జ	న	య	న
వా	ల	ద	ర	గ	ప
ల	వి	ప	గ	శ	వి
ద	జ	ల	జ	య	జ
ర	య	న	ర	న	య
గ	శ	య	న	ర	న

లజనజనయవిపయజరనయనగశదరవాల
లజనజనయవిపయజరనయనగశదరవాల

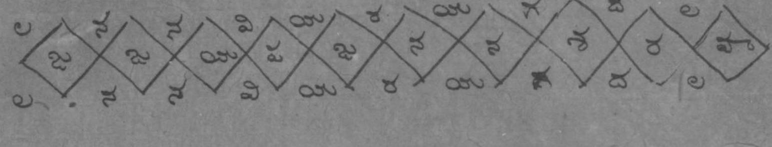

చ॥ మెలగినబా విరక్తిరయుతమింతిగ నీశ్వరాల్లురించిషే।
ల్లలరవినాదవయుంచి యెదిలాగెరుపారుషవాముగా
గులమదిగాకనేపనికిత్రో వెలవానగబొట్టుగట్టులో।
గవియెడిక్కల్లు మెరదయెగెరువయునా వికనీవెనట్టులో॥

గూఢచతుర్థి

మె న తర్తి గ వ రింల్ల వ మిం ది దు ష రా జు డి నీ కి ల గ
ల బా శె షిం నీ రా చి ల నా చి లా పా వ రా రి ల గా ప కా బా బా
గ వి యె డి క ల్లు మే ర ద యె గె రు వు సా మి క ని వె న ట్టు

గూఢచతుర్థపాదియూడుచరణములుదాంతరగ
వ్రాశికదనాలు గాచరణాం వ్రాయుకనే అడుగుదాంత
వరసచూచిచదివితె సరిగావుండును॥

యెరాంః। సూర్యక్రిప్రకాశించెదిషువంటువాం ఖు। పాలకత్రు
నై। పాలయితి తిపాల్। తస్కరా తిస్సాంతా యెతి। వీటుకిదా తు
వులువిళు। అక్తారాంత శబ్దములు। మాలాంకరోతీతి మాల్।
బాలంకరోతీతి బాల్। నీలంకరోతీతి నీల్। క్రమలంకరోతీతి కమ
ల్। శాలాంకరోతీతి శాల్। క్రృష్ణంలాలంకరోతీతి క్రృష్ణలాల్। అం
టిక్రృష్ణశ్రీచెప్పన్నది అరాధల అనిఅర్ధమయు। ద్రవా జిఘాంసా
యాం। దొద్య్రబుక్తారాంతము। శూద్రామహాంతిశ్రా
ర్ణాద్యైశాద్రృః। అహాద్ర్యియచ్ప్రత్యయః। శూద్రృఅంటేవా
సులు। బంధబంధనే బధ్నాతి। బంధ్నవృధియని। బంధ్నప్రబుద్ధిశివి
శ్లేషణమైనప్పుడు। బంధ్నాతి బంధ్నాత్యే బధ్నాత్సః। అనియాకా
రాంతస్త్రీలింగము। ఇతరత్రతకారాంతపుల్లింగము। అబధ్న
దుబధ్నిలంటెకట్టనషువంటుబుద్ధిఅనిఅర్ధమయు। బధ్నబధ్నం

త్రాబిభ్యంతః। అనిరూపవయ్। శరాచిః। ఇతిరూపసిః

పుఝ్ శబ్దఇతిధాతోః క్విపితి క్విపి। క్విపస్సర్వాపహారి

పః। వాస్వస్వదితి క్విప్తి తుగితి తుక్। శరాచిర్విశ్వపవ

శరాచిఃపుట్। శరాచిః పృష్ఠతంతరోతితి(గ)వాప్ర

పతితాధాత్వర్థః ఇతిని ఇష్టపదస్యైవాటుణ్ణిలోపః। శ

చిఃషిత్వఇతి జంతస్య సనాద్యంతధాతవ ఇతిధాతు

జ్ఞాయాం। శకిలిష్టుతి చకారాద్వృకాద్విః అచో

రితి యత్। కృత్యప్రత్యయః। సచతయోరేవకృత్యక్త

ధ్వాఃఇతిసూత్రేణ కర్మణి ణిరణిటు ఇతి ణిలోపః। శరా

ష్ట్రత్కతుం శక్యః। శరాచిః ష్యన్ ఇతి రూపసిద్ధిః। ప్రతి

త్రకర్మణిత్వసనుప్రవృత్తాః కరణోతా ద్యాతజీవయా

గ్గసంవాస్వనస్వతి। అర్ధస్యాదమంటి। నిందింపబడె స

అనేకం ఉక్తం నష్టశబ్దసంయోగానన్తం సన్న అన్యసంయోగా

నన్తం సన్నప్రేరు। ద్వాభ్యాం శబ్దాభ్యాం సంయోగం యోః శవృత్తావృ

త్తో దృఢ స్థూల బలయోరితి సూత్రేణ వాతారలో

పః। నిపాతతారస్య దత్వం నిపాతితం ద్వృఢః। శ్వవయాతి

వాం సాయా వ్యవయా అవ్యవం నిశ్యవయా అవాణ

ఇతి త్రిభ్యస్సదా తుబ్ధాః। తత్ప్రత్యయస్య యస్య భాషే తియ

దాగమం నిషిద్ధః। ధత్వధత్వష్టుత్వ ధలోపాః తత్ర సూత్రా

ణి। పోథః। ఝయుషస్తేతి ధాద్దోర్ధః। ష్టునాష్టుః। ఢోఢేలోపః

ఋతారస్య అనణత్వాత్। ఢ్రలోపే పూర్వస్య దీర్ఘోతి న దీర్ఘః

తృఢః। దృఢః। గృఢః। పరేపూర్వత్। బృహావృద్ధావిత్యే

త్యయః। ప్రభావరిబృఢ ఇతి సూత్రేణ హకారలోపః। అ

న్యసిద్ధం చ పాతితం। పరిబృఢః। ప్రాప్యశత్రన్నా చరతి ప్ర

ఘ్నాః। ప్రాదిపతితాత్। ధాత్వర్థే బహుళమిష్టవత్తితియా

చారార్థేణప్రత్యయః। ఇష్టవద్భావాల్లోపః। కర్తరి

శత్। గుణాః। అయాదేశః। ప్రాప్తవయః। తతఃకర్తరిక్విప్।

నైరనిటుల్లోపః। అతాదేశః। క్విబిధిః। ప్రతినస్థానివదితి

లోపయోః స్థానివత్వనిషేధం సవర్ణదీర్ఘః। ప్రాఘ్నాః

రాద్ధ్వదంతంకరాఘ్నాః పంచకరోతిసాధ్యాశః। రా

ధ్వవతెసాధ్వవత్ శబ్దాభ్యాసనిచ్॥ శ్రీసితారామార్థ

ణావస్తు॥ యీప్రబంధములోవ్రాసినశబ్దద్రాతనిఘంటు

కావ్యప్రయోగములుచూచి గ్రహించిది॥—

గారుర్వ్యడెంకదుం విూదసురరాజులేవురు

ఋండదు డెంకదు యతి యుర్నే నిటుగున

చంద్రుండెకద యతి యయు సాయంకవముల

~~...లు మూడుం మూడు। యింద్రులింనిద్దఱకంద~~

~~నగుసంఖ్య విధమిటుల చుహస్తరకున~~

సర్వలక్షణశిరోమణిలో పద్యము

ఛత్రబంధం। పుష్పమాలికాబంధము। నాగమాలికాబంధము। హాలబంధము। గుచ్ఛబంధము। యుక్తపంచవిధబంధానుప్రాసకందము—

క॥ షైరావారచారవార।
స్త్రైరతరస్త్రైరవీరవరకసార।
శ్రీరత్నారవరవార।
స్వైరనరక్షారదారభరధరభరణా॥

యీపద్యానికి ఆయిదుబంధములు-

ఛత్రబంధము॥

హాలబంధము॥

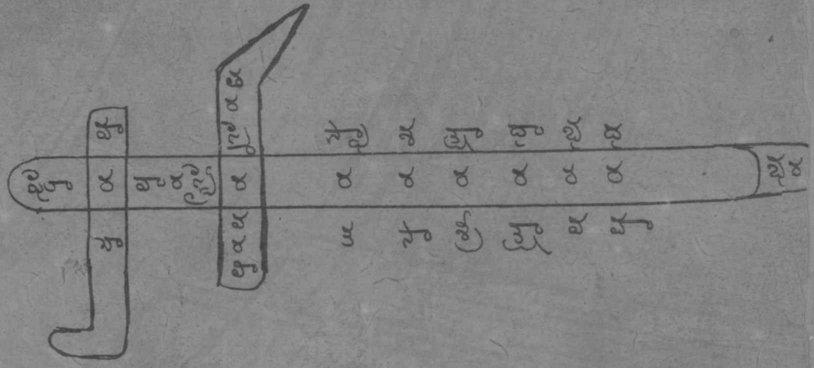

కచ్ఛబంధము॥

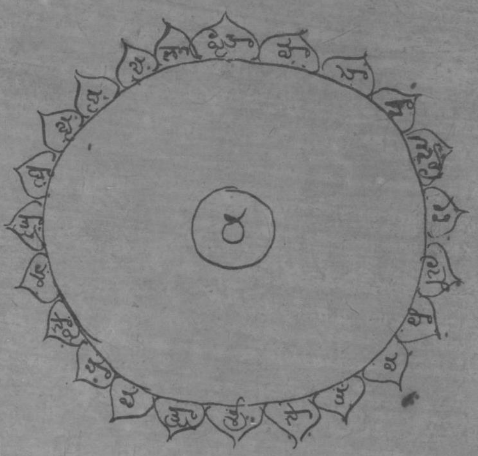

పుష్పమాలికాబంధము

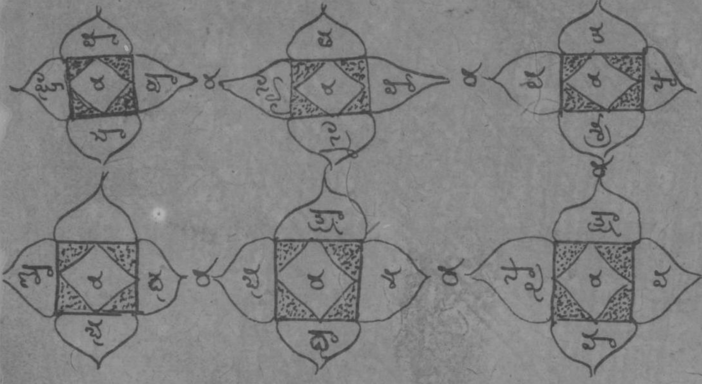

గోమూత్రికాబంధము

కుచాకరసజాతస్తుతజయ

దారిద్ర్యభీకదానదరభీరదవుద।

జ్ఞానాజ్ఞానదసదాకర।

వారావారకరయుచిత్రవదనవిలాసా॥

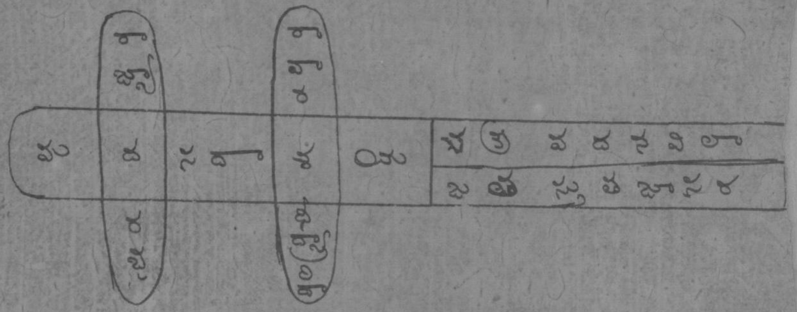

ప్రబంధములలోతెలియక।సంశయములుగావుంటెశబ్ద

లకుటీకప్రాశివున్నదిచూచిగ్రహించేది॥

లలములలక్షుక్షుముదంబునను అనెపద్యముపొత్తిలంకారః॥

దకారణము।హేతువుదయము।తాత్పర్యముకథకువుద

ప్రముదము।ప్రముదనెటువిన్ని।

ద్వాప్తతనయా అనెపద్యంనాలుగుచరణాలు।శ్లేషః।భా

భోకాదరస్థితి అనెదికూచి।హానిత్వపరిశుద్ధముగంత అ

దివ్వతిరేకము।తిమిరకబళనమున।అనెదిపోతూత్రిప్రస్థ

రంగాయీసేసము।శ్లేషభ్రవ్వతిరేకయుక్తపోతూత్రై

గాలంకారః।

వెలుపుటంతుల అనెపద్యములోబద్ధమునిప్పనాయుస

గా।పరిణామంధరణిభరణాదీత అపోత్తత్రియానిఖ

త్మైనవేణివపెనందకముసెటు।స్వరూపోత్రిప్రస్థ।

అంధుతొగారుకెలు। అనెపద్యము। అపహ
పమెయుక్తాన్సంప్రతీపభెదము। అంటలితె
వుంటునసెదివ్వతిరెకాలంకారధ్వని। పొర
వుఠిగిఅనెదిధ్వని। అపమానంపొరయెత్తినః
గనక। వేఁటులొడరితె। యిట్లాపోవునెది। సంభ
గమోవినెత్తృప్పుచెః అనెదితినెవాతెరనునిచిః
డు। వాతెరమాధుర్యముచెప్పెడుగనక। రూ
శయాత్తనసుప్రాణితగవెన్తప్రెక్షాలంకారః
ప్రాణితమనగాబలియించనెయుబదినది। గవ
గా। యివ। అనెపదములువెనిస్ఫజియుంచె అనెః
వారినీడుబ్రాక్సూచనదయారసమనః
రూపము। అటనగాఉత్ప్రెక్షసతతంబుకువల
తము। కువలయబాధనెయుచున్నాథనెదిధ్వని

యిట్లానెయుకుంటెసరియునవచ్చునెదిసంభావనాలంకారము।
రామువెసలికిప్రతి। చామరస్తోమముకంటెప్రతీపాలంకారము।
ప్పుడవెబొప్పాచక్రికదలికాస్తంభంబుఅనెదివిభావన। తా
రణముపేకకారణముపుట్టుటి। అదివిభావన। యిసుకదిబ్బెలెక
నెయూరకవచ్చెననెవి। పలుచనియుడుగులుసమాలంకా
రము। ప్రతినచెక్కృష్ణస్వర్పముస్లెష్టపరికరాంకురమనగా। వి
శెష్యసాభిప్రాయమైతెను। అదిశిఖండిఅనెపదము అబద్ధా
లక్షునితాయువుగనక అదిహెతువు। మళీమసులకెందు అ
నెదిఅర్ధాంతరన్యాస। అదియాలాగంటె। సామాన్యము
చెతసమర్ధనం। పారిమధ్యఅనెది అప్రికసింపశానికిచెప్పి
నదిగనకయీవిశెషంసాభిప్రాయమైనదిగనకపరికరాం
కురం। నాపికాఅనెటప్పుడుపికశబ్దమువాదనుసూరు

నివంటుతేజస్సుగలవాఁడనెటప్పుడువలెనెఅనేదిద్రెడుగనక

ఋషీశ్వరభాష్మీప్మదావు।అనేదిలుప్తోపమ।ఆతపాదాన్నరియు

నెదిరూపకాతిశయోక్తి।వ్యగముదముచేతమెంచెన్నెన

దిహేతువు।పదసరోజముపమారూపకసందేహసంక

రము।అనిచలికరాక్రివచనముస్థానిలములు।అదియు

ద్దాసంశ్వ।వచనములదలంచిఅనెవి।స్మృతిమత్తు।శత్రుబల

ముపలాయనముగాఁపోవలెననిశత్రువునువిదిచితప్ప

స్త్రీముపలాయనముచేస్తెప్రత్యనీకం।అందుకుచెప్పెది।అ

ను।అనిహేతువు।మననిజుశంబకత్రయము।తావ్వలిం

గమునగా।మననిజుబాణాలన్నియుట్లాపాయెను।దా

నభయముమెదనిచెప్పెది॥

స్తంభంబులాదవెఅనెపద్యముజయలక్ష్మినిన్నపొందితె

సాత్త్వికోదయము।నేయుండుతెకవైరులయుండుతని

పించుననెది।అసంగత్యలంకారము।భువదీయబలరజఃపా

ళిఅనెపద్యానకుతార్యముపూర్వార్ధముకారణముత్తరా

ర్ధముసన్ను।పాల్లక్షపాంతరేతియుని।రీతియునినదానిఅ

ర్ధముదోఁచినదికాఁగానుసమానగతపూర్వార్ధి

ంచనబడుసు।శ్రీనాయకతావకఖడ్గమనినదింతెకాని।ఖడ్గ

ముజగముప్పణీవాచకముకెదు।కాబట్టిఅస్పష్టముసబడుసు।

మహారావూసాదయభైరవారా।అనెపద్యానకు।మహా

రావా।లక్ష్మీదేవియుండు।ఆసాదయుతీతి।ఆసాదిత-

బంధమతి।ఆసాత్।పొందినప్పువంటు।అయు।శంభావ

హావిధియుక్త।భైరవార।అతిశయపరంపరగలవాఁడ।

భైయరయాన్వయనియామకబుయాఅనెపద్యాన

కు।భైయరయానవంత।భయవేగముగలనప్రులయ

అయుః శుభావహా విధియుక్తా । అన్వయ సంబంధానకు
నియామకత్వే పాతుత్సైనట్టువంటి । జయుః । భయానకు
కాంత । సానుబంధత అనినందుకు । స్వ అంతో యస్య సః
కాంతః । సస్వ అనుబంధయస్య సః । సానుబంధః । తస్యభా
వః । సానుబంధతా । అవిసార । అధికబలము గలిగినట్టు-
వంటి । విసారవ్యాపించినట్టువంటి । ద్వారి । ధరించినదా
నికి-
విద్యాగరిమ అనెపదానకు । విద్యాగరిమచెతను । నిరస్త
పోగొట్టబడినట్టువంటి । అవిద్యాగతవాసనా । వుంయును
పొందగలిగినట్టువంటి । ఆత్మవిత్ । బ్రహ్మవిదుల యుక్త
యోగానకు । పూజగలిగినవానికి । సద్భిగర్భజు ।
వ్యాసుల యుక్తి । హృదయము నస్సుయుందుల । సద్భి
గునకు చెప్పుచున్నట్టువంటు సంబంధము గలవానికి ।

అవనకె శ్రీ రత్నాభిపారకుండు । సత్ । విద్యమానమైన
ట్టువంటి । యోగునకు । ఆపాయముగలవానికి । సా
రభూత్వద్ధతా । ఆరభిలితో గూడుకొన్నట్టువంటి । అద్భుత
మైనట్టువంటి । ఆశరవార । రాష్ట్రస్తోత్రము యుక్త
శర । బాణాలను । వార । పోగొట్టవాండు । వృజినవార
మౌ । వారయతీతివారః । సారాచరాపదుద్ధార దార ।
వారచర । చరాచరసంబంధియైనట్టువంటి । ఆపత్ । ఆ
పదలను । ఉద్ధార । యుద్ధరించుటను । ద్వారా । ధరించినవా
డు । లాయతీతిలా । విస్మృతాంజనజనక । ప్రభాసితలసత్తి
తసార । స్ఫుటమైన । అంజనానకు । పోతువైన । ప్రతిభచెత ।
అసిత । నల్లనైనట్టువంటి । సితసారస । తెల్లదామరలతో
డను । త్వం । నీవు । అద్య । ఇప్పుడు । మెన్నా యుక్తమైన మన్త్రాప

ధ్రాలను।సహస్వసహాంచువూ।భ్రవత్స్వదయోః। నీ

పాదములయందు।భూయసీం।మిగులానధికమైన

పు వందుం।భక్తిం।భక్తినిన్నిస్థిరస్యయుక్తమైనవిభూతిన్నిదె

వి।యివమ్మానెత్రవల్లలద్వారి।అనేపద్యములోశబ్దాలకు

నిఘంటు।సన్నిజ్ఝటాంశుకయోర్నేత్రం॥

నెలతుకవెంకటేశ్వరుని అనెపద్యము సాత్త్వికభావము। యి

దెస్తంభం।

ఆలావణ్యము అనెపద్యము।అలంకరణారః వము।గుణా

ములభేదం।ఇదిశ్లేషమనిపించును।వాఃదుప్రతాపము

నెది।అద్భుతరసానికి।స్థాయీభావము।ఇదెవిస్మయము

ము।వెలితెరతనాలకెంపులనెది।సొమ్ము।యిది ఉద్దీపన

భావాదులలోదీనికిపేరు।అలసములనెది।ఉద్దీపనభా

వాలపుట్టినది।శృంగారచేష్ట।యిదివిలాసం।నాయకుడు

నుకూలుడు।నాయకస్వాధీనపతిక।భేరాతిశయముపా

రయోః।నానార్థః।అత్రంపురక్షిప్రావమానత్రేష్ఠా

ధికఫలాదిషు।నానార్థః।సుభిదంగళయోర్భేద్రం

స్వేదస్సునిష్ఠ త్రిపు।భిద్రాతుకరణాతిద్వాః భేద్రస్వ

పిగళాంతరే।నానా= యాం।గురుస్త్రీష్వతాస్త్రి

త్రైగురాపితరిదుర్భేరే।శబ్దార్ణవః।కెలవుప్పైత్రవుధుర

ద్వసాస్వదప్పచ్ఛలింగకః।నానార్థరత్నమాలాయాం।

వననస్వనలతాదాపాశ్రైశ్వనరెవాసె।నానా=యాం॥

పాళింకనలతాగ్రెచప్రదెశాకాంతిపంక్తిషు।త్రులుత్పరెచ

యూకాయాం సంజాతస్స్వయాపిబిదళఃఖంతి

దళంపర్ణే।నత్యుంద్రవ్యేపిశాచాందాప్వవసాయుప్పబ

వయోః। గుణప్రాణబలస్వాంతసత్వాన్యస్త్రీషు జంతుష
వాంసస్మరేఖగెవిష్ణాయతానిగేఛభూభుజః।జేవిశ్వ
వృషినాన్యస్మాంత్రపరవాత్మనేరాః।గోవత్రీరారవా -
రాంసా।గవాస్యంధిగవాశ్యాసివావానేపవనేవవాః।
సింవాంవృగెంద్రరాచాచత్రష్ఠేరాజా।సత్రంయజ్ఞ
యజ్ఞభిదెసదాదానెవనెంశుకె।గ్రంధశాసనయో
శాస్త్రస్త్రవస్త్రవా।యుధచాపయోః।వీర్యంపరాత్రే
వెంశుక్రెద్రవ్యవిత్తెగుణాశ్రయః।సత్రంయజ్ఞెసదాదా
నెచ్ఛాదనారణ్యయోరపి।ఇతివిశ్వః।శుచిశ్శుద్ధెనుపవా
తెశృంగారప్రాంతయోరపి।గ్రీష్మెవహ్నౌతవవశే
పినైన్యెదిత్యమరశెషః।రస్మిస్తుత్రిగ్రపేషా దృశ్యతా।ప్రతి
బింబాతత్ప్రకృతాక్రమంఠవె।లాంఛనెపిచబింబోస్త్రీ

త్రంబునార్వలయెశంఖెసంఖ్యాయాంజలశుక్తిషు।క్షం
భ్రేక్షుంబురవయాద్రాగ్రెక్షుంభకనిర్ఘృతవిటె।శంభుర్బ్రా
త్మవారిశెషు।నాభిప్రధానెప్రాణ్యంగెకస్తూర్యాం క్షత్రియె
న్యపి।లక్ష్మీస్సంపద్రమాశోభాః।లక్ష్మీర్విష్ణువరిష్టయోః।బు
ద్ధ్యశ్శుభాయాంయామశెచ।ముఖ్యం సామ్నేవేమంటే।వి
ధుస్సుధాకరెతాపెవిష్ణావాతెగ్నికేతసోః।నదస్సముద్రె
నినదెసరిద్భెదెనదీసరిత్।శబ్దోక్షరయశోగీతాష్పేవవా
ద్యధ్వనిష్పెవె।పదంవ్యవసాయాంప్రితత్రిపద్యస్థానత్రాణాంశ
లక్ష్మసు।వ్యవసాయెసుప్తిజంతెసాయకెవస్త్రవావాయోః।
సాధస్త్రిషుప్రభావెంద్రః।శాస్త్రవత్గురుయోస్నివి
యుశాస్త్రానియజ్ఞావమునిబుష్టతోయం।మంత్రా
యోషద్దశఫణ్ణ్యఖ్యాహిః।పోత్రంజలంస్త్రీకుస

మంచతీర్థం॥ గజదానం గర్వహర్షరేతో వ్యగమదా

మద। తీక్ష్ణక్ష్మజవిషైయుధనమధ్రులవణాశయోః। వ్యదాచి

లస్థాలగాథా। వాజి ఖగశరాశ్వేషు। గజానా వారణేశ్నైవే

వారా రశ్మి నిశాకరే। యొక్తాన మంటెయుతర వ్యావి

రము లైనటువంటి యునై అర్థంబు। మాఘవనమునెల యు

గ్రామాని మఘవనమిదం మాఘవసం॥ ఇంద్రబంధవ

ని అర్థంబు। మాఘవనశబ్దానకు ప్రబంధాదిని।

ఫ్పృణి అనె పదమ్మానకు। ఫ్పృణి అంటెదయ। ఫ్పృణి అంటెరాంతి

ఫ్పృణి సూర్యుడు। ఫ్పృణి నమస్తము స్నవర్జించినవాడు

నృగుణి। సత్వగుణము। వివుణి। పత్రిరాజు। మణి। అపింజ

రవర్ణంబు। రత్నము స్నఫణివ్యవహారము। అగము పా

మావలోకన అనె పదమ్మన। ఘనఘనశబ్దానకు। అగకు

తీలజేమూత వాషిర్త బద్ధసాఘనా॥ వృష్టేంత-

ములలో। ఫ్పృణి అనెనందుకు। అశ్వేర్యయోః ఫ్పృణిః పి

పానె యూపించ। స్పృహేచరపాదస్తా। ఇతితారవ

లః। వెతాశ్వేసాదవృత్తో దరంతావం వృత్తిం ద్విఘుష్ఠరూ

పాదా సదప్యైదాత ప్పాదా ప్రదానకైచగుణాః॥ ఇతిసా

నాధ్ధరత్నమాలాయాం॥ యంత్రాగుణశబ్దానకు। గు

ణ ప్రధానరూపాదావేతాద్ర్యాసూదా వృత్తాదరే। స్తంభే

సత్వాదిసంధ్యాదివిద్యాదివారితాదిషు। మణిద్వేయో

రజో కంఠసూత్రే రత్నప్పింజురే। మెవానాగ్రేచ।

అవారంగిలి అనెపదానకు। పః ఫు మాంచవనెన్నైపైప్రతా

శక్తాస్త్రబ్బెత్నో। శంబ్బలన్నద। శ్రాబ్రవ్మానానిలార్కాగ్నిచిత్ర

ద్రియమునేషు। విష్ణావావాతశబ్దేబ్దానితవనెవసాదుస్య

త్రా। మూకుటేవెధసిబ్రుధ్నఫుంసికశంత్రికోంబునెరాః। వృ

వాకే ధృతి ధనయోః పూతిషు చ విత్రయో వార్ణ్శా కా
దిముఖస్నేవరాటక వాన్నెద్బాన్నెకపర్ణ పణ్ణ త్సె చప
ణాః గోధర గోధర అనేపదాన్ని ౩౹ బా ణాద్వైత్వెన్కవిశ్వః౹
బాణో వాక్సృత వాయుస్సగన్నః౹ కృష్ణస్తు కేశవే వ్యాసే కోకిలే ఝన
నతాకయోః సూత్రతా మిశ్రపత్రాగ్నికవినీలగుణేషు
చ౹ కృష్ణాతులస్యపి పిప్పల్యాం కృష్ణమరీచలోహయోః౹౹
తికేశవః౹ కృష్ణా ద్రాపది నివావాత్రా రిపుకధ్వతే౹ఇ
తిహారవాలః౹ యమానిలేంద్రచంద్రార్కవిష్ణుసింహాం
శవాజిషు౹ శుకాహికపిభెకేషు హరి నార్వం ఇతి నా
నార్థరత్నమాలాయాం౹ అజానగక్ష్మభుజగె బా స్నా
భ్రూకువా భ్రూధరే౹ఇతి నానార్థరత్నమాలా-
యాం౹ యోగః పదార్ధసంప్రాప్తా సంగతిర్ధ్యానయు

త్రిషు౹ వపుస్త్రిస్త్రుప్రయోగే చ విష్కంభాదిషు జెషజే౹ఇతిశా
శ్వతః౹ యోగస్స నహానో పాయధ్యాన సంగతియుక్తిషు౹
ఇత్యమరః౹ విప్రబ్ధ సూతరి ద్రష్టా పాయసాన్నహానే ష్వ
పితారకైపి చ యోగః సోపదితి శబ్దార్ణవః౹
ఖండనజ్ఞాభండర అనేపదాన్ని ౩౹ భోగప్రబంధసుఖయో
రుభాసవెవా ఫణాంగయోః౹ రాజానురాగే మహత్వస్సైలా
హ్లాదారత్తిమత్స్వపి౹ గాంధారదాతరాగాచ ఇతి నానార్థ
వారివారిభాగిఅనిపదాన్ని ౩౹ ధారిఖండగజెమెపింగు
ణ్ణిరబ్జుగుణెష్వపితి నానార్థరత్నమాలాయాం౹ ప్రతిప
క్త్రిసులకుదగుల్పధిపోవు అనేపదాన్యనక్తు౹ ప్రతాన్యగతపత్రిణః
ప్రతిపత్రిణః అర్ధమయు౹ వస్త్రపత్రులతల్సానని అర్ధవయు౹
దృథనక్తంచర అనేపదాన్ని ౩౹ అర్ఘ్యచర అనేపదాన్ని ౩౹

భృభరణలనే పదాన్నికి। ధాతువృత్తులలో ధాతువులు।
త్ర్యహం విం సాయాం। ధృతః। హ్రియా హ్యవనే ధృతః।
గృహం బాం గ్రహా ణెగృహీః। ధ్యహా బృహా వృధౌ వృధః। పరిప
రివృఢః। అభర్ ఫుంబా యాం। అర్కే। తజర్భర్జనే
తర్కే। వదర్ దీప్తౌ వర్కే। వయోబా ర్హేమో హానమువ్రాయ
యోః। దయా ధర్షేః పుంజి సంగె సజ్యం వర్జా శుధ్దా
వుంజ్యభ్జంజ అమర్దనే భంజ్ర అంఖువస్త్రి ప్ర వ్రా
త్రాం తిగతి షు। వ్యంజ్ర రంజ రాగెరంజ్య ఇతి కత్ర్ర
ధ్రాలు॥
దంష్ట్ర అనే పదాన్నికి। దంశ దంశ దంష్ట్ర ణాశదర్శనె। న
ష్ట్ర। అనష్ట్ర అంటెనశించినటువంటి దని అర్థము। దం
ష్ట్రిసదంష్ట్ర హ్రావిశా దర్శ వేయి వయో ష్టు వెతా। ఇతి
నానార్థః॥

100

బాహుష్టనే అనేపదాన్నికి। వష్టేదిశబ్దెప్రవష్టైః। చర్చరు
ఝ్కే హిసాయాం। చర్కే। రుఝ్కే। ఝర్ఝశబ్దెర్ఝర్కే। జాఝర్భ
లప్రాణయోః। అర్కే। బలా నికి అర్థం। గఝర్శబ్దగర్కే। శుభ్ర
శబ్దెతుర్కే। సూర్ఝర్వజ్రనిర్ఘోషయోః। సూర్కే। ముద్రాం
తావుర్కే। ఇతి వకత్రార్ధాలు। సఙవిసనే। సజం తుమిర
యంతి। సజ్యంతి సర్కే। పుఝ్యం వజానివాతు। వ్యజి వజనే। వ
జయతి వర్కే। విజి పింఛ జనెవాతు। భ్యజి భజనే। భజ
యతితర్కే। క్రాల్పింజె వాతు। త్ర్యసంపచనే। సంపచయ
తి సంపర్కే। స్థలగతాస్వం। స్థలగమనం స్థలవిద్రావనే। స్థల-
తే। పలాయనమునెవాతు। షివాస్త్రి తా స్నిగ్ధ హాజి
ఫ్యం సాయా దాక్ష్య। ద్రహా స్రప్యారణె దాక్ష్య। ఝః
శ్రీరుక్మిశుల శాశిపి జడచె ద్వ్ధజానా తిగా ఇత్యమ
సాస్వదన్నప్ర కస్తు స్వబితా గుబ్బా గుళుబ్భృతం। గుళ

ద్గణానితః। భ్రావనతాప్సభావాభిప్రాయచేష్టాత్మ
వస్తుషు। ఖగబాలాన్వదినైర్గయః। ఇత్యవంశః। భ్రూజ్ఞా
కత్రపిశ్చల్నానిఇతిబింతామణిః। సైరిభః కాసారః శృంగి
శ్యాన్ప్యవం కృష్ణోరజస్వలః ఇతి ప్రతాపః। పారావతః కల
రవో కపోతారక్తలోచనః। ఇతి వాదవః। ధూమ్రాభః చం
చుచరణః కలవాంస్సబంభీరః। కాదంబో జాలపా
దంస్యాదితి ప్రతాపః। పుష్పంధయో బంభీరశ్చ భసలః
పుష్పలోలుపః। భృంగభ్రమరరోలంబభ్రమరశ్చ మరా
ళయః। ఇతి యాదవః। బహ్వోర్గస్త్రీప్రచలాకస్తుకలా
పస్సుశిఖండకః। ఇతి జయపాలః। (త్రు) తావాగ్దారా
చ(త్ర)యపతే త్రవం ఇతి శుభాంగః। సీతాన్నభస్సరితి
లాంగలపద్ధతాచసీతా దశాననరిపోస్సవాధర్మి
ణ్యాంచ। సీతం స్వభావమగుణేచతధ్వాదేచసీతో

ష్టే (ష్టి) సే నా సే

లసై చబవాలువారతతాం చదృష్టః। ఇతితారపాలకః। భ్రో
గప్రబంధసుఖ రేయాశుతాన్సపావిఘ్నాంగయోః। సురా
తేత్రత్రియయో నార్భిః పుంసిప్రాణ్యాంగతేద్వయోః। చ
(క్త)మద్యప్రధానేచ స్త్రియాంకసన్తారితామదే। ఇతిశ
బ్దార్ణవః। యుదినాభిపేరు। కసలయుంకిసాలంకిసలం
కిసం। కసలయుం కువాలం కువలం కువం। ఇతి శబ్దార్ణ
వః। చైదాఃకంభాణముభ్వాశ్రఖంతలాని కతెచికాః। ఇతి
విశ్వః। ఫలంఫలెధనేబీజనిష్పత్తౌభోగలాభయోరితిపా
లాయుధః। శోభాపద్మాసులక్ష్మీ శ్రీరితిశాశ్వతః। భిలిస్సే
భేల్లూత్కభాణాస్త్రః। ఇతి ధరణిః। ఫణ్యావల్లుమనైమాత్మ
రిసురలా పంపాంరిబంధురం। వామం సావ్యం
ద్యాం మధురం పేశలంచసత్। ఇతి వాగురిః। ల

లుబ్ధో లోలుపో లంపటో లోలసాపిచ ॥ ఇతి ప్రతాపః ॥ భృష్ణా
సప్తభ(ద్ర)గర్భప్రాప్తి సంసారజన్మస్వితి నానార్థరత్నమా
లాయాం ॥ అభిజన్మంభో విష్ణు ధాత్రోః తామెంబ్రాగెర
ప్యోస్తుతే ॥ ఇతి వాగురిః ॥ రః ప్రవరార్ధే పావకే పోవిష్ణు
గారపెతిశయు పరి ॥ ఇతి కేశవః ॥ భోగస్సుఖే ధనే చాపి
శరీరఫణయోః అపి ॥ పాలనే వ్యవహారే చ నిర్వేశే పణ్య
యోషితాం ॥ ఇతి విశ్వః ॥ శృంగారముఖ్యమధురాది -
సువర్ణరేతో నిర్యాస రాగగరశ(ద్రవ)పాదపేష్వ ॥ అ
స్వాదనధ్వని సుధాంబర వీర్యధామ శ్రేష్ఠోరసే ష్వధర
ణి రసః స్మృతః ॥ ఇతి నానార్థరత్నమాలా
యాం ॥ స్వాధ్యాయాంశుకయోర్నే(త్ర) మితి విశ్వః ॥ క్షౌం
శు వాసే శిల్పాదౌ కళానా కాల భేదయోః ॥ ఇం-
సిశ్చాపౌ దశ ఖాగే స్యాన్నాల ధన వర్ధిత్వా ॥ ఇతి నా

నార్థరత్నమాలాయాం ॥ మానః స్త్రీణాం కోపభేదే గర్వే వి
త్తే స్వపావపి ॥ మానం ప్రమాణే ప్రస్థాదౌ ॥ ఇతి నానా
ర్థరత్నమాలాయాం ॥ ధమ్మిల్లస్సంయతః కచః ॥ శాతుంత
ల ప్రయోగం ॥ పుష్పధమ్మిల్ల ననబవాలు విధమ్మిల్లన ॥ పారపా
రములు తుకు ॥ వారి ప్రబోధమందప్పయు మక ప్రయో
గం ॥ సతమాస్సతమాలత యాపారయుస్సదా ॥ వ్యాదా
వః ॥ యుక్తానాన్యర్థే ప్రధానే చ ప్రధమేతే వ పే తద్వా ॥ సోద్వారణే
నన్నే వ్యసంఖ్యాయాం చ ప్రయుజ్యతే ॥ ఇత్యమరః ॥ మతికాసు
తులనెంటుల నెపదమ్మనకు దావారణ ॥
కః వయురవారుని కేతికిబోలగ ॥
వారుడు తపమునె యుచుండు ననువస్తు వుచె ॥
సరిగాదన గాకెతికి ॥
వారుండు నను వస్తువలరువ్యాంగ్యా బగుచు

ఉణాదిః। దాభాభ్యాన్నుః। దాభ్యాన్నువుప్రత్యయస్స్యాత్।
రా దానే। దదాతీతి దానుః। స్యందని జ్ఞి। ఇషిమదిముది
ఖిదిఛిదిభిదిమందిచందితిమిమిహి ముహిముచిరుచిరు
ధిబంధిభ్యః కిరచ్। ఏభ్యో దాతుభ్యః కిరచ్ప్రత్యయస్స్యా
త్। భిదుర్ విదారణే। భినత్తీతి భిదిరం। కులిశం। వ్యా
ధిదివ్యధిగృధిద్యవి శ్యభ్యో యాభ్యో దాతుభ్యః। ప్రకృత్య
యః స్స్యాత్। భినత్తీతి భిదుః। వజ్రం। విధ్యతీతి విధుః। వ్యా
ధిః। గృధ్యతీతి గృధుః। కామః। ధృష్ణోతీతి ధృష్టుః। ప్రగల్భః। స్ఫ
ష్టూ తశ్చ సమస్తేసచ్ స్తువః। స్తుపదిస్తువాధాతో-
వానచ్ప్రత్యయస్స్యాత్। చందనేవర్తతే। సంస్తూ-
యతఇతి సంస్తావా సంవావిందః విష్ణువాన్ తిం
దెధార్యోర్తర్ప్రత్యయః। దీర్ఘశ్చ। రుజుగతిస్థానా

శుప సూర్య

ఝర్నైశోర్జనెషు రుజ్జః। నాయుకః। అనిదితాం హతి
సూత్రేణ నలోపః। సవర్ణదీర్ఘః। యుయుందిదీప్త
దిద్రుః నభః వా యుః। అగ్నిచ నంచ వృద్ధ్యు వృద్ధా। వుదంత
లఘూపధస్యేతి సూత్రేణ గుణః। ఉదస్రప్రత్యయః। వ
ద్రుః చంద్రుః। సూర్యస్తుం ద్రవుస్తా వుచవద్రుః ప్రజా
పతిః। ద్రైదారః। నదీవిశేషః। ప్రాకారః। వృద్ధుసంభూ
తః। సిద్ధ్యతి సాధ్యతే వా సిద్ధుః। రక్ప్రత్యయః। గారః। పీత
రుద్దస్య్తేతి విరుధ్రా వాభిధేయవత్। గారః। శ్నాని గారే
తుంగనకస్యకయో శ్రుతా। రాచనిరజనిపింగిప్రియంగువసు
ధాసుచ। నదీజైదిచ గారేస్యద్వారుణాస్యచయోహితేం
వంధుక్షేరె జలస్రాత్రి వంధ్యే పుష్పరసేయదా। చైత్ర
స్త్రైచ బుపాకాశే వంధుర్ద్రుమే। ఇతి విశ్వః। శవ

క్రోష్టా శివా వదాన్యేపి లక్ష్యపి। ఇతి విశ్వః। వాణీ లక్ష్మ్యాలవః
గేషు విషే భిద్యేపి కద్యతే। ఇతి విశ్వః। కమలా రచనా శోభా
సంపత్సరళ శాఖిషు। ఇతి విశ్వః।
యుండు లొత్తడను ద్విరదగతిరగడలో శబ్దాలకు ధాత్వర్థము
లు। వి అన్నందుకు। వికతా। అనెధాతు ప్రకృత్యర్థము సవి
అనె దిగత్యర్థము। యజు దేవపూజా సంగతి కరణదా
నేషు అని। యజు అనెధాతువుకు సంగత్యర్థమందు। ప్ర-
చాద్యజంతమైనది। యజు అనియుండును। నయనా అ
నెటందుకు। నిఞ్ ప్రాపణే అనెధాత్వర్థము న పొందిన వా
డని అర్థము। వినత్ భజింతె వారలకనెటుప్పుడు। వసనం
భక్తా అనెధాత్వర్థము। వసనసవ। వసన కప్పుకొన్నెడువం
...ము। నవ పుట్టువుగలవాండ అనెటప్పుడు। వసన అనెటం
...। నవ ఆచ్ఛాదనే అనెధాతువునకు కర్త్ర్యర్థము

దవిలూన్యేట్ప్రత్యయము నకు। అన। అనె। ఆదేశములు వచ్చిన
వి। సవ। అనెటందుకు। షుఞ్ అభిషవే అనెధాతువు। వావ।
దానము గలవాడు అనెటప్పుడు। వసు దాన వానయోః
అనెధాతువుకు అర్థం। వరదర వ। వర। శ్రేష్ఠమైన। దర। శం
ఖము యొక్క। వ। పొందిన వాండవ। అనెటందుకు। వాగతిగం
ధనయోః। అనెధాతువు పొందనత్యర్థము పొందు। కవ నవత
కవ। వనిస్సూత్రస్నప్రవంటి అనె అర్థమందు। కవి అనెటందు
కు। కవృవర్ణనే। అనెధాతువు పచాద్యజంతము। వసుదసువ।
వ। వాయువులను। సుత్। పుట్టిస్తన్నప్రవంటి। అసు వప్రా-
ణములుగలవాండ। అనె అర్థమందు। సుత్ అనెటందు
సుఞ్ అభిషవే అనెధాతువుకు న్విప్రత్యయము వచ్చి
హ్రస్వస్య పితి కృతి తుక్। అనె సూత్రము చేత తుగా
తుదతి అని రూపములు। వసునా తేతి

సుః యస్సః వసుదసుః తస్సంబుద్ధిః అంత్రభో షా
యాం। వసుదసు వ। సువ అనెటం వుకు। ధాతువు క్వబంత
ము కారాంతము। సువకల్పించెః ాంతు అనె అర్థము।
నము నకున్నరించెవారి యందు అనె ఎప్పుడు కత్రర్థము
దు ల్యుప్రత్యయము। నవ। నంతియించు వారల నెటప్పుడు।
ణుస్తుతౌ। అనెధాతువు మీాదప బాధ్యజంతము। హా।
హెందినవాడనెటప్పుడు। హానహాంసగతాః అనెధాతు
వునకర్థము। నమః నమ్రుతైనవారిని। యు। హెందినవాండు।
అనెటప్పుడు। నమః అనేటందుకు। ణము త్రవ త్తైప శబ్దే అనె
ధాతువు మీాద। ప్రబాద్యజంతము। యు। అన్నందుకు। యా
త్రాపనే అనెధాతువుమీాద। క్విప్రత్యయము వచ్చి యుయ్యె
దిసరి। గమనవెగము గలిగిన అనెటప్పుడు। స్వగతా అని గ
ము। ప। పానము చెసినవాండనెటప్పుడు। పాపానె

అనె ధాత్వర్థము। ప। పాలించెవాండనెటప్పుడు। పారత్రు
నై అనెధాత్వము। దమ్లుందించెవాండనెదప్పుడు। దా। అవ
ఖండనె అనిధాత్వర్థము। ద। యుక్తైవాండు అనెటప్పుడు। దా
దానె అనెధాత్వర్థము। బంధ బంధ అనెధాతువు। బంధన
శబ్దము తకారాంతము। అబధ్నాత్। అనె శబ్దానికి। కల్పన
ము వంతు అనియర్థము। ప్రాప్నా అనె శబ్దానకు। ధాతు
వు అప్లూవ్యాప్తౌ। అందుకర్థము। ప్రాప్నవనివాచరతి। ప్రా
ప్నాః। యుందుకు త్రయు। శంత్రంతా న్నిచ్। తవర్ప్రశినా
విష్టవత్వాద్దుపకల్పతి। వాతికైనటులొపః। బ్రూవ్ళు [illegible] ము
నాశకెదత్వనైన సూత్రిణవకారస్యొ ద దెః
నఽదిష్పంః। త్యపప్రాణనె। ఏవం త్వప్నస్విదాదః
ప్రాప్నా అనగా పొందేవాని వలెనె। అర్చ

ర్థము। ప్రాకారాంతము। బంధసంయమనె బంధ్నాతి
బెతవిశ్వరునికి అర్థము। బంధా బంధాకా। అని బుడా
రాంతము। అజ్ఞు ఆజ్ఞవి। అజ్ఞా। అంటె ఆజ్ఞవటువునకు
వము। ఆకారాంతస్త్రీలింగము। స్వనశబ్దే। విపూర్వః। క్షతే
ణాద్ర్థకః। వెష్టు స్వనోభ్యో బునెఇతి సూత్రెణ క్షత్వా। తర
న్యాత్ర త్వయః। వృద్ధిః। మరుత విష్ణంతి భ్రష్టుయుంతి వ
రుద్విష్వాణః। సపోనః। ద్విషలప్రీతాకర్తకః। త్వప్రత్య
ద్విష్టా నాంశత్రూణాం సమూహః। ద్వైష్ట్రం। ఇది
షష్ఠీసమాసము। ద్వైష్ట్రమంటె సమూహము। వ
తం ద్వైష్ట్రం యస్తై ద్వైష్ట్రం। ద్వైష్ట్రశబ్దము। బుత్తారాంత
ప్ర ... వాషైనాధుః దివాష్టుః। అవాద్ధే యుత్। దెతర్థ
... దిసర। ... దెవతాసమూహము అని అర్థము। నుతి వు:
... వము। వ। శరార్చిఃష్ఫుస్తే అనెటందుకు శరార్చిః। శర

షావువుత ఇతి శరార్చిఃష్ఫుర్తి। ష్ఫుర్జ్ శబ్దేద్వేషు శరా
ర్చిఃష్ఫుర్తత్కర్తుః శక్త్యః శరార్చిఃష్ఫుస్సః। తత్ర ప్రాతిస్నా తత్ర
వర్ణీయత్ శరార్చిఃష్ఫుస్సః। అంబ్రానిధిః యెన సంశరా
ర్చిఃష్ఫుస్యం భ్రానిధిః। యుంతానుకత్రు కారం। ష్ఫుణాశ్రవు
ణె శరార్చిఃషాష్ఫూషతె భ్రుమతి తశరార్చిఃష్ఫుర్గణా
ష్ఫైపే। అను నాశికత్వ్యది వేష్ఫుర్ణః। సః కెతుః శక్త్యః శరా
ర్చిఃష్ఫుస్సః। శరార్చిః బాణాన్వితసంరక్తా దిష్టెదిగానె యు
శక్త్యష్మైనది అనెటప్పుడు। యుత్ప్రత్యయము వచ్చిష్ఫుత్ప్రె
నైదిగానునెయు శక్త్యష్మైనది అనెటప్పుడు। యుత్ప్రత్య
యువచ్చిష్ఫుస్సః। ఆయెగనక శరార్చిఃష్ఫుస్సః। ష్ఫు
వునెధాతువందులయుర్థము। శరార్చిః
ష్ఫుస్సః సంక్షైగానెయు శక్త్యష్మైనది ఫు
ఘువర్ణజా

ఉపదేశెజనునాసికఇతిదజ్ఇత్యస్యభియోలోపః।ప
సంజ్ఞ ఇత్యస్మాత్।స్వాత్ త్వచాదిత్యస్వమసుసే।త్వయి
స్థితెమంసుజ్ఞ।నశొర్ఝల్లితిను హాగమః।సచాపకార
జకారయోర్మధ్యెభవతి వర్ణజ్ త్వ।సాస్సంశయో
ర్ద్వారంతెపెతిసలోపః।మంనజ్।త్వఇతిస్థితె।ఝాః కురితి
జకారస్యగకారః।మంనగ్త్వఇతిస్థితె।నశ్చాపదాం
తస్యఝలితినకారస్యఅనుస్వారః।అనుస్వారస్య
యయిపరసవర్ణఇతిపరసవర్ణఙకారః।మఙ్ త్వ
తిస్థితె।ఖరిచెతిచర్త్వంగకారస్యకకారః।మఙ్క్త్వా
సిద్ధిః।తస్మాత్సమ్యద్భ్యత్వాత్త్రా।మంక్త్వా మంక్త్వాకారా
కారః।ఏవం రంక్త్వా।సంక్త్వా।ఖంక్త్వా।అనెశబ్దాలల్లా
ంతములు।జకారతకారకకారంక్త్వా।అనె
ంచతతాపరివాణాస్నేపంక్త్వః।ద్విపంచశ

బ్దాతి।తప్రత్యయః।ద్విపంచయత్।శబ్దస్యవంచయుతాస్వది
కః।చకారస్యకుత్వంనకారఅనుస్వారపరసవర్ణౌ।త
ద్రాచ।పంక్త్యః।ఇత్యత్ర।జకారచకారకకారః।సం-
యోగః।స్కందవిద్రావణె।స్ఫుటాదిపఠితం।ఆత్మనెపది।స్కందతె
విద్రావయుతీతి।స్కుత్।పారిపోయిచుట్టుగానెనెవాండనిర
త్ర్యర్థము।స్కుత్స్కదాస్కదః।దకారాంతము।దీర్ఘ
కత్రర్థంశక్తాంద్రాఘ్నా।దీర్ఘశబ్దాన్నిచ్।దీర్ఘశబ్దస్య
ద్రాఘు ఆదేశః।ణ్యంతాత్కర్మణియత్।ద్రాఘ్యమంత
దీర్ఘమ్యగానెయుశక్యమైనది।అటువంటిశరీరము
గలవాండుద్రాఘ్యశరీరః।ద్రాఘ్యశరీరమంచుకా
శెషుకర్థము।తెప్పశెషించెవాండు।వెప్పువ
జనిద్రాతుఖు।విశేషణె।శ్లిసంచారౌ।ద్విప
ఒప్పుచున్నంతెవాండు।సుషనంశో

వాఁడు।పృషపృష్ఠ।హోష్ట్య... ౨

నె।శ్లిష్ట్యల లింగనవుచునెవాఁడు।యువిలలిఖితత్రుడర్ద

యుతారాంతవులు।సద్రిపద్రిసత్రాస్నేత।ఇత్యవ

యూరెండుశబ్దవులుగుర్తమునతిమికిసత్రైతంగవఖ్తె

నవాంబంధనె।నద్య।బుద్ధఅవగవునె।బాధ్యతేనెవ

న్నృధ్ధకొవెత్రుధ్ద్య।కొపింటెవాఁడు।యుదిసంప్రవాలె

ద్ధవుచెనెవాఁడు।రుధిరావరనె।తాధ్య।నిరోధవు

వాఁడు।యువిలిఖితత్రుడర్దవులు।త్యచిసవచనె।స

సంఘటనచెనెవాఁడు।నిజతీర్దవుభృంత్రైశ్వర్గ

లని।ఉదావారణ।త్రుబశబ్దెకర్ణ।కలప్రిందె

,దెవెయుదలుయుంకమిాందివికత్రుర్దవులు।

ఖర్ణ।కాట్టెవాఁడు।సొప్పజావజనిషే